

**КОРХОНАИ ВОҲИДИ ДАВЛАТИИ
«БОНКИ АМОНАТГУЗОРИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
«АМОНАТБОНК»»**

**Ҳисоботи молиявӣ
барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфт**

ва хулосаи аудитории аудиторони мустақил

ТАСДИҚОТИ РОҲБАРИЯТ ДАР БОБАТИ МАСЪУЛИЯТ БАРОИ ТАҲИЯ ВА ТАСДИҚИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2023 АНҚОМ ЁФТААСТ:	2
ХУЛОСАИ АУДИТОРИИ АУДИТОРОНИ МУСТАҚИЛ	3-5
ҲИСОБОТИ МОЛИЯВӢ БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2023 АНҚОМ ЁФТААСТ:	
Ҳисобот оид ба фоида ё зарар ва дигар даромади умумӣ	6
Ҳисобот оиди вазъи молиявӣ	7
Ҳисобот оиди тағйиротҳо дар сармоя	8
Ҳисобот оид ба гардиши маблағҳои пулӣ	9-10
Тавзеҳот ба ҳисоботи молиявӣ	11-67

КВД «БА ҚТ «АМОНАТБОНК»»

ТАСДИҚОТИ РОҲБАРИЯТ ДАР БОБАТИ МАСЪУЛИЯТ БАРОИ ТАҲИЯ ВА ТАСДИҚИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҚМУИ БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2023 АНҶОМ ЁФТААСТ.

Тасдиқоти зерин, ки бояд якҷо бо тавсифи уҳдадорихои аудиторони мустақил баррасӣ гардад, бо мақсади аз ҳам ҷудо кардани масъулияти аудиторони мустақил ва роҳбарият нисбат ба ҳисоботи молиявии Корхонаи воҳиди давлатии «Бонки амонатгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон «Амонатбанк»» (минбаъд - Бонк) изҳор шудааст.

Роҳбарияти Бонк барои таҳияи ҳисоботи молиявӣ, ки дар ҳама ҷанбаҳои муҳим вазъи молиявӣ ба ҳолати 31 декабри соли 2023, натиҷаҳои фаъолият, гардиши маблағҳои пулӣ ва тағйирот дар сармояи Бонк барои соли 2023 анҷом ёфтааст, мутобиқи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (минбаъд - «СБҲМ») дуруст инъикос менамояд, масъул мебошад.

Ҳангоми таҳияи ҳисоботи молиявӣ Роҳбарият барои инҳо масъул мебошад:

- интиҳоби принципҳои муносиби баҳисобгирии муҳосибӣ ва истифодаи пайдарҳами онҳо;
- истифодаи баҳогузори ва ҳисобу китоби асоснок;
- риояи талаботи СБҲМ ё ифшои ҳамаи инҳирофоти ҷиддӣ аз СБҲМ дар тавзеҳот ба ҳисоботи молиявӣ;
- таҳияи ҳисоботи молиявӣ бо фарзияи он, ки Бонк фаъолияти худро дар ояндаи наздик идома хоҳад дод, ба истиснои ҳолатҳои, ки чунин фарзия номувофиқ бошад.

Роҳбарияти Бонк барои иҷроиши корҳои зерин низ масъулият ба зимма мегирад:

- тарҳрезӣ, татбиқ ва таъмини фаъолияти низоми самаранок ва бозғатимоди назорати дохилӣ дар Бонк;
- таъмини низоми баҳисобгирии муҳосибӣ, ки имкон медиҳад дар ҳар вақти дилхоҳ маълумоти дақиқ дар бораи вазъи молиявии Бонкро таҳия намояд ва мутобиқати ҳисоботи молиявиро ба талаботи СБҲМ таъмин созад;
- пешбурди баҳисобгирии муҳосибӣ мутобиқи қонунгузори ва стандартҳои баҳисобгирии муҳосибӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, талаботи БМТ ва СБҲМ;
- андешидани чораҳо дар доираи салоҳияти худ ҷиҳати таъмини ҳифозати дороиҳои Бонк;
- ошкор ва пешгирӣ намудани ҳолатҳои қаллобӣ, хатоҳо ва дигар ҳолатҳои суиистифода.

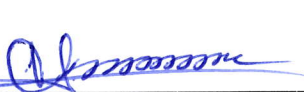
Ҳисоботи молиявии мазкур барои соли 2023 анҷом ёфтааст, аз ҷониби Роҳбарияти Бонк дар таърихи 29 марти соли 2024 тасдиқ карда шуд.

Аз номи Роҳбарияти Бонк

Салимзода Алиҷон А.
Раиси Раёсат

29 марти соли 2024
ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

Сатторзода Дустмурод Д.
Сармуҳосиб

29 марти соли 2024
ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

ХУЛОСАИ АУДИТОРИИ АУДИТОРОНИ МУСТАҚИЛ

Ба Роҳбарияти КВД «БА ҶТ «Амонатбанк»»:

Хулосаи аудитор

Мо аудити ҳисоботи молиявии маҷмуии замимашавандаи Корхонаи воҳиди давлатии «Бонки амонатгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон «Амонатбанк»» (минбаъд - Бонк) - ро, ки ҳисобот оид ба вазъи молиявӣ ба ҳолати 31 декабри соли 2023, ҳисобот оид ба фоида ё зиён ва дигар даромади умумӣ, ҳисобот оид ба тағйирот дар сармоя ва ҳисобот оид ба гардиши маблағҳои пулӣ дар соле, ки дар ин сана анҷом ёфтааст ва тавзеҳот ба ҳисоботи молиявӣ, аз ҷумла шарҳи мухтасари муқаррароти асосии сиёсати ҳисобдориро дар бар мегирад, гузаронидем.

Аз рӯи ақидаи мо, ба истиснои зарур будани тавзеҳот дар мавриди мавҷуд будани маълумоти умумӣ оиди саволҳои дар қисмати замина барои ақида бо эзоҳ овардашуда, ҳисоботи молиявии замимашаванда вазъи молиявии Бонкро ба ҳолати 31 декабри соли 2023, инчунин натиҷаи фаъолият ва гардиши маблағҳои пулии онро дар соле, ки дар санаи ифшорагардида анҷом ёфтааст, мутобиқи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (СБХМ) ба таври эътимодбахш ва ҳамаҷониба инъикос намудааст.

Асос барои Хулосаи аудитор

Ҳисоботи молиявии соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст, аз ҷониби аудиторӣ дигар санҷида шуд, ки фикри тағйирёфтаре изҳор кард. Дар рафти аудити ҳисоботи молиявӣ барои соле, ки 31 декабри соли 2023 ба охир расид, мо нишондиҳандаҳои муқоисавиро барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст, дар Эзоҳи 4 ба Ҳисоботи молиявӣ ислоҳ кардем. Ба андешаи мо, ин тасҳеҳҳо мувофиқанд ва дуруст анҷом дода мешаванд. Мо аудит, бознигарӣ ва дигар расмиёти Ҳисоботи молиявиро анҷом надодаем Бонк соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст, ба истиснои тасҳеҳоти дар Эзоҳи 4 овардашуда ва мувофиқан, дар бораи ҳисоботи молиявии соли 31 декабри соли 2022 дар маҷмӯъ фикру мулоҳизаҳо ё ягон шакли дигари эътимодно баён намекунем.

Мо аудитро мутобиқи Стандартҳои байналмилалӣ аудит ба амал овардем (минбаъд – «СБА»). Масъулияти мо мутобиқи ин стандартҳо минбаъд дар ақидаи мо дар қисмати «Масъулияти аудиторон нисбати ҳисоботи молиявӣ» шарҳ дода мешавад. Мо аз Бонк тибқи «Кодекси одоби муҳосибони касбӣ»-и Шӯрои стандартҳои байналмилалӣ одоби муҳосибон (минбаъд «Кодекси ШСБОМ») ва талаботҳои одобие, ки ба аудити мо нисбати ҳисоботи молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дахл дорад, мустақил мебошем ва дигар ўҳдадорӣҳои одобиро тибқи ҳамин талаботҳо ва кодекси ШСБОМ иҷро намудем. Мо гумон дорем, ки далелҳои аудитории дастраснамудаи мо кифояанд, то ин ки мо дар бораи ҳисоботи молиявии мазкур ақидаи муайяни ҳудро ифода карда тавонем.

Бобе, ки ҷолиби диққат аст

Диққати шуморо ба Эзоҳи 32 «Сиёсати идоракунии хавфҳо» ба ҳисоботи молиявӣ ҷалб менамоем, ки дар он гуфта мешавад, ки ўҳдадорӣҳои дар давоми як сол пардохтшавандаи Бонк аз дороиҳои дар давоми як сол пардохтшаванда зиёдтар аст. Дар қадвалҳои мӯҳлатҳои пардохт барои суратҳисобҳои муштариён ва пасандозҳои кӯтоҳмуддат мавҷуданд. Бар асоси таҷрибаи қаблӣ, роҳбарияти Бонк бар ин назар аст, ки дар охири мӯҳлат пардохтхоро дархост кардани ҳамаи муштариён аз эҳтимол дур аст. Роҳбарияти Бонк аҳамияти ҷидди доштани нигоҳдории устувории ҷунин пасандозхоро огоҳ мебошад.

Масъулияти роҳбарият ва шахсони масъул нисбати идоракунии корпоративӣ ва ҳисоботи молиявӣ

Роҳбарият барои омодакунии ҳисоботи молиявӣ ва мутобиқати он ба СБҲМ масъулият ба зимма дорад. Масъулияти мазкур инҳоро дар бар мегирад: таъсис додан, татбиқ намудан ва дастгирӣ кардани назорати дохилӣ аз рӯи омодакунӣ ва аниқу воқеӣ пешниҳод кардани ҳисоботи молиявӣ бидуни таҳрифи назаррасе, ки дар натиҷаи сӯиистифодаи молиявӣ ва хатоҳо ба амал омада бошанд. Дар омодакунии ҳисоботи молиявӣ роҳбарият оиди баҳогузори қобилияти Бонк барои фаъолияти катънашаванда, ошкоркунии масъалаҳои ба фаъолияти катънашаванда татбиқкунанда, истифодаи принципҳои асосии баҳисобгирии ширкатҳои фаъолиятшон катънашаванда масъулиятнок мебошад, танҳо ба истиснои мавридҳои, ки роҳбарият нияти барҳамдиҳии Бонк, катъ намудани амалиётҳо ё бе мавҷудияти ягон асоси воқеӣ ба ҳамин тавр рафтор карданро дошта бошад. Шахсони масъул нисбати идоракунии корпоративӣ ҳамчунин барои назорати чараёни ҳисоботи молиявии Бонк масъулиятнок ба ҳисоб мераванд.

Масъулияти аудиторон нисбати аудити ҳисоботи молиявӣ

Мо аудитро бо мақсади ба даст овардани эътимоди қавӣ бобати он ки ҳисоботи молиявӣ таҳрифоти назаррас надорад, амалӣ намудаем ва ҳисоботи молиявии ки ақидаҳои моро иброн менамоянд, пешниҳод менамоем. Бовариӣ қатъӣ сатҳи баланди боварӣ мебошад, лекин кафолат намедихад, ки аудит дар асоси СБА ҳамеша таҳрифоти назаррасро ошкор месозад. Таҳрифоти назарраси ҳисоботи молиявӣ дар натиҷаи сӯиистифодаи молиявӣ ва ё содир намудани хатоҳо ба амал омада, дар мавриде назаррас ҳисобида мешавад, агар онҳо дар алоҳидагӣ ё ҳамбастагӣ тавонанд ба қарорҳои иқтисодии шахсони ба таҳияи ҳисоботи молиявӣ машғул буда, таъсир расонанд.

Дар доираи гузаронидани аудит мутобиқи СБА мо тибқи довариӣ касбӣ амал намуда, скептисизми касбиро дар тамоми муддати тафтиши аудиторӣ таъмин менамоем. Мо инчунин:

- ошкор намудан ва баҳодиҳии хавфҳои таҳрифоти ҷиддии ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ дар натиҷаи амалҳои беинсофона ё иштибоҳу хатоҳо; тарҳрезӣ ва иҷрои расмиёти аудиторӣ дар ҷавоби ин хавфҳо; ба даст овардани далелҳои аудиторӣ, ки барои изҳори андешаи асосноки мо кофӣ ва зарур мебошанд. Хавфи ошкор накардани таҳрифоти ҷиддӣ дар натиҷаи амалҳои беинсофона нисбат ба ошкор накардани таҳрифоти ҷиддӣ дар натиҷаи иштибоҳу хатоҳо зиёдтар аст, зеро амалҳои беинсофона метавонанд созиш, сохтакорӣ, қасдан инъикос накардан ё пешниҳод намудани маълумоти нодуруст ё берун аз низоми назорати дохилӣ амал намуданро дар бар гиранд;
- фаҳмиши низоми назорати дохилии марбут ба аудит бо мақсади тарҳрезии расмиёти аудиторӣ, ки ба ҳолату шароит ҷавобгӯӣ мебошанд, аммо на бо мақсади изҳори андеша дар хусуси самаранокии низоми назорати дохилии Бонк;
- арзёбии мувофиқати сиёсати ҳисобдорӣ татбиқшаванда, асоснокии қиматҳои баҳодиҳӣ ва ифшои мувофиқи маълумотҳое, ки аз ҷониби Роҳбарият таҳия шудаанд;
- омода кардани хулоса дар бораи қонунӣ будани иҷозати роҳбарият оид ба муттасилии фаъолият ба сифати асосҳои баҳисобгирии муҳосибӣ ва дар асоси далелҳои аудитории бадастомада хулоса баровардан дар бораи он, ки оё номуайянии ҷиддии марбут ба рӯйдодҳо ё шароите, ки дар натиҷаи онҳо ба қобилияти Бонк барои идомаи пайвастаи фаъолияти он шубҳаҳои ҷиддӣ ба амал меоранд, вучуд дорад. Агар мо ба хулосае оем, ки номуайянии ҷиддӣ вучуд дорад, мо бояд дар хулосаи аудитории худ ба ифшои маълумоти дахлдори ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ таваҷҷуҳ зоҳир намоем ё агар чунин ифшои маълумот нокифоя бошад, андешаи худро тасҳеҳ (модификатсия) намоем. Хулосаҳои мо ба далелҳои аудитории асос ёфтаанд, ки то таърихи хулосаи аудитории мо ба даст оварда шудаанд. Бо вучуди ин, рӯйдодҳо ё шароитҳои оянда метавонанд боиси қобилияти худро аз даст додани Бонк барои идомаи фаъолияти муттасили он гарданд;

- иҷрои арзёбии пешниҳоди умумии ҳисоботи молиявии муттаҳидшуда, сохтор ва мундариҷаи он, аз ҷумла ифшо, инчунин арзёбии он, ки оё ҳисоботи молиявии муттаҳидшуда амалиёт ва рӯйдодҳои паси онро пешниҳод мекунад, то дар бораи онҳо тасаввуроти дуруст ба даст оварда шавад.

Шавкатгон Назиров

КВД «БА ҚТ «АМОНАТБОНК»»

ҲИСОБОТ ОИД БА ФОИДА Ё ЗАРАР ВА ДИГАР ДАРОМАДИ УМУМӢ БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2023 АНҶОМ ЁФТААСТ (бо ҳазор сомони)

	Эзоҳ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст (Тақдидшуда)
Даромадҳои фоизӣ	5	455,515	315,399
Хароҷотиҳои фоизӣ	5	(96,151)	(84,371)
ДАРОМАДИ СОФИ ФОИЗӢ ТО ТАШАККУЛҲЕБИИ ЗАХИРАҲОИ ТАЛАФОТИ ЧАШМДОШТИ ҚАРЗӢ, КИ АЗ РӢИ ОНҲО ФОИЗҲО ҲИСОБ КАРДА МЕШАВАНД		359,364	231,028
Ташаккули захираи талафотиҳои чашмдошти қарзӣ, ки аз рӯи онҳо фоизҳо ҳисоб карда мешаванд		(162,398)	(29,903)
		196,966	201,125
Даромадҳои комиссияӣ	6	217,606	207,418
Хароҷотиҳои комиссияӣ	6	(31,159)	(38,336)
Даромади/(зарари) соф аз рӯи амалиётҳо бо асъори хориҷӣ	7	21,323	79,106
Даромади (зарари)/ соф аз рӯи амалиётҳо бо воситаҳои молиявӣ		430	73
Ташаккули захира барои беқурбшавии дороиҳое, ки фоизҳо ҳисоб карда намешаванд	8	(37,497)	(18,459)
Дигар даромадҳои / (хароҷотҳо) ғайриамалиётӣ, нетто	25	77,100	(47,685)
ДАРОМАДҲОИ СОФИ ҒАЙРИФОИЗӢ		247,803	182,117
Хароҷотиҳои амалиётӣ	9	(277,651)	(249,613)
ФОИДА ТО АНДОЗ АЗ ФОИДА	10	167,118	133,629
Андоз аз фоида	10	(32,624)	(45,624)
ФОИДА ДАР ДАВОМИ СОЛ		134,494	88,005

Аз номи Роҳбарияти Бонк

Салимзода Алиқон А.
Раиси Раёсат

29 марти соли 2024
ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

Сатторзода Дустмурод Д.
Сармуҳосиб

29 марти соли 2024
ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

Тавзеҳоти дар саҳифаҳои 11-67 овардашуда қисми ҷудопозири ҳисоботи молиявии мазкур мебошанд. Хулосаи аудиторони
мустақил дар саҳифаҳои 3-5 оварда шудааст.

КВД «БА ҶТ «АМОНАТБОНК»»

ҲИСОБОТ ОИДИ ВАЗЪИ МОЛИЯВӢ БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2023 АНЧОМ ЁФТААСТ (бо ҳазор сомонӣ)

	Эзоҳ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст (Таҷдидшуда)
ДОРОИҲО:			
Маблағҳои пулӣ ва муодилҳои онҳо	11	2,509,485	2,419,120
Маблағҳо дар бонкҳо	13	1,259,372	1,105,151
Захираи ҳатмӣ дар Бонки миллии Тоҷикистон	12	227,743	154,579
Қарзҳо ба мизочон	14	1,769,346	1,258,735
Сармоягузориҳое, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	15	264,212	617,062
Сармоягузорӣ ба коғазҳои қимматнок	16	11,000	11,000
Воситаҳои асосӣ	17	636,630	575,084
Дороиҳои ғайримоддӣ	18	11,938	14,576
Дороиҳои ҳуқуқи истифодабарӣ	19	2,553	4,974
Дороиҳои дарозмӯҳлат барои фурӯш	20	28,457	24,018
Дороиҳои андозии батаъхирафта	10	11,822	13,519
Дигар дороиҳо	21	161,153	74,792
ҲАМАГӢ ДОРОИҲО		6,893,711	6,272,610
ЎҲДАДОРИҲО ВА САРМОЯ			
ЎҲДАДОРИҲО:			
Амонатҳои мизочон	23	5,465,383	4,960,643
Қарзҳо	24	90,062	162,365
Қарзҳои субординатӣ		50,000	50,000
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	22	424,238	278,684
Ўҳдадориҳо аз рӯи иҷора	19	2,629	5,252
Дигар ўҳдадориҳо	26	101,538	200,299
ҲАМАГӢ ЎҲДАДОРИҲО		6,133,850	5,657,243
САРМОЯ:			
Сармояи саҳомӣ	27	80,935	70,935
Ҷойдаи тақсимнашуда		88,060	52,031
Захира барои амалиёти оянда		339,916	248,485
Захира барои ҳолатҳои фавқуллода		39,799	29,640
Захираи азнавбаҳодиҳии воситаҳои асосӣ		184,500	187,625
Захираҳои умумӣ		26,651	26,651
ҲАМАГӢ САРМОЯ		759,861	615,367
ҲАМАГӢ ЎҲДАДОРИҲО ВА САРМОЯ		6,893,711	6,272,610

Аз номи Роҳбарияти Бонк

Салимзода Алиҷон А.
Раиси Раёсат

Сатторзода Дустмурод Д.
Сармуҳосиб

29 март соли 2024

ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

Тавзеҳоти дар саҳифаҳои 11-67 овардашуда қисми ҷудонопазирӣ ҳисоботи молиявӣ мазкур мебошанд. Хулосаи аудиторони мустақил дар саҳифаҳои 3-5 оварда шудааст.

29 март соли 2024

ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

КВД «БА ҶТ «АМОНАТБОНК»»

ҲИСОБОТ ОИДИ ТАҒЙИРОТҲО ДАР САРМОЯ БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2023 АНҶОМ ЁФТААСТ (бо ҳазор сомони)

Сармояи саҳомӣ	Захира барои амалиёти оянда	Захира барои ҳолатҳои фавқуллодда	Захираи азнавбаҳо- диҳии воситаҳои асосӣ	Захираҳои умумӣ	(Зарарҳои ҷамъшуда) / Фоидаи тақсимнашуда	Ҳамагӣ (Таҷдидшуда)
Бақия ба 31 декабри с. 2021	60,935	248,485	(25,103)	191,985	26,651	517,362
Интиқоли сармояи иловагӣ ба сармояи саҳомӣ	10,000	-	-	-	-	10,000
Интиқол ба «Захира барои амалиёти оянда» аз ҳисоби «Фоидаи тақсимнашуда».	-	-	54,743	-	(54,743)	-
Гузaronидани «Азнавбаҳоидиҳии воситаҳои асосӣ» ба ҳисоби «Фоидаи тақсимнашуда»	-	-	(4,360)	-	4,360	-
Амалиёт бо танзимкунанда, баргardonидани маблағ ба БМТ	-	-	-	-	-	-
Фоида дар давоми сол	-	-	-	-	88,005	88,005
Бақия ба 31 декабри с. 2022 (Таҷдидшуда)	70,935	248,485	29,640	187,625	52,031	615,367
Интиқоли сармояи иловагӣ ба сармояи саҳомӣ	10,000	-	-	-	-	10,000
Интиқол ба «Захира барои амалиёти оянда» аз ҳисоби «Фоидаи тақсимнашуда».	-	91,431	-	-	(91,431)	-
Гузариш ба «Захираи ҳолатҳои ғайриҷашмдошт» аз ҳисоби «Фоидаи тақсимнашуда».	-	-	10,159	-	(10,159)	-
Гузaronидани «Азнавбаҳоидиҳии воситаҳои асосӣ» ба ҳисоби «Фоидаи тақсимнашуда»	-	-	(3,125)	-	3,125	-
Фоида дар давоми сол	-	-	-	-	134,494	134,494
Бақия ба 31 декабри с. 2023	80,935	339,916	39,799	184,500	88,060	759,861

Аз номи Роҳбарияти Бонк

Салимзода Алиҷон А.
Раиси Раёсат

Сатторзода Дустмурод Д.
Сармуҳосиб

29 марти соли 2024

ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

29 марти соли 2024

ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

Тавзеҳоти дар саҳифаҳои 11-67 овардашуда қисми ҷудонопазири ҳисоботи молиявии мазкур мебошанд. Ҳулосаи аудиторони мустақил дар саҳифаҳои 3-5 оварда шудааст.

КВД «БА ЧТ «АМОНАТБОНК»»

ҲИСОБОТ ОИД БА ГАРДИШИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2023 АНЧОМ ЁФТААСТ (бо ҳазор сомонӣ)

	Эзёоҳ.	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст (Таҷдидшуда)
ГАРДИШИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ АЗ ФАӢОЛИЯТИ АМАЛИЁТӢ:			
Фоида то андозбандӣ		167,118	133,629
Тасхёот:			
Ҳисоб кардани (барқарор намудани) зарар аз беқурбшавии дороиҳои фоизӣ	13	162,398	29,903
Истеҳлоки воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ	17,18	19,865	21,053
Ҳароҷоти фоизӣ аз рӯи уҳдадориҳои иҷора	19	2,612	4,875
Ҳаракат дар захира барои беқурбшавии маблағҳо дар бонкҳо	8	18,304	2,916
Ҳаракат дар захира барои беқурбшавии гаравҳои гирифташуда	8	33,818	19,910
Ҳаракат дар захира барои беқурбшавии сертификатҳои БМТ	8	2,604	2,308
Ҳаракат дар захира барои беқурбшавӣ дар бонкҳои махҷамшуда	8	2,325	-
Ҳаракат дар захира аз рӯи норасоии хазина	8	-	(6,675)
Ҳаракат дар захираи рухсатии истифоданашуда	26	5,567	1,964
Фарқияти қурбӣ оиди амалиётҳо бо асъори хориҷӣ	7	3,066	(1,030)
Даромади софи фоизӣ	5	(329,958)	(267,578)
Ҳаракати пули нақд аз фаъолияти амалиётӣ то тағйирот дар дороиҳо ва уҳдадориҳои амалиётӣ		87,719	(58,725)
Камшавии маблағ дар бонкҳо		(212,840)	(41,213)
Афзоиши қарз ба мизочон		(531,671)	(342,334)
Афзоиши дороиҳои дарозмуддат, ки барои фурӯш пешбинӣ шудаанд		(38,257)	(25,930)
Камшавии /(афзоиши) дигар дороиҳо		(91,290)	50,192
Афзоиши /(камшавии) амонатҳои мизочон		493,643	1,667,165
Афзоиши /(камшавии) маблағҳои бонкҳо ва ташкилотҳои молиявӣ		145,554	21,081
Авзоиши /(камшавии) захираҳои моддӣ		(12,231)	94,421
Афзоиш /(камшавӣ) аз рӯи уҳдадориҳои иҷора		(975)	(4,933)
Афзоиши /(камшавии) дигар уҳдадориҳо		(101,203)	46,480
Воридшавии /(хуруҷи) маблағҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ то андозбандӣ		(261,551)	1,406,204
Фоизҳои бадастовардашуда		246,247	280,994
Фоизҳои пардохтгардида		(75,384)	(79,941)
Андоз аз фоидаи пардохтшуда		(39,701)	(39,701)
Вуруди софи /(хуруҷи) пули нақд аз фаъолияти амалиётӣ:		(130,389)	1,567,556

КВД «БА ҶТ «АМОНАТБОНК»»

ҲИСОБОТ ОИД БА ГАРДИШИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ

БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2023 АНҶОМ ЁФТААСТ (ИДОМА)

(бо ҳазор сомонӣ)

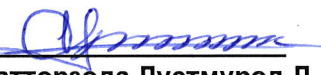
	Эзёох.	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст (Таҷдидшуда)
ҲАРАКАТИ ПУЛИ НАҚД АЗ ФАЪОЛИЯТИ САРМОЯГУЗОРӢ:			
Хариди воситаҳои асосӣ	17	(69,667)	(69,200)
Захираи азнавбаҳодиҳии воситаҳои асосӣ		3,125	4,360
Хариди дороиҳои ғайримоддӣ	18	-	(1,255)
Хариди қоғазҳои қимматнок		-	(1,381,875)
Фуруши қоғазҳои қимматнок		348,616	1,541,620
Воридоти /(хароҷоти) софи пули нақд аз фаъолияти сармоягузорӣ:		282,074	93,650
ГАРДИШИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ АЗ ФАЪОЛИЯТИ МОЛИЯВӢ:			
Афзоиши сармояи иловагӣ		-	-
Фуруши саҳмияҳои оддӣ		10,000	-
Даромад аз қарзҳо		(71,320)	200,135
Пардохти қарзҳо		-	(127,241)
Вуруди софи пули нақд аз фаъолияти молиявӣ:		(61,320)	72,894
АФЗОИШИ СОФИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ ВА МУОДИЛИ ОНҲО		90,365	1,734,100
Таъсири тағйирёбии қурби асъори хориҷӣ ба пули нақд ва муодили он		-	10,000
МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ ВА МУОДИЛИ ОНҲО, дар аввали сол	11	2,419,120	1,465,164
МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ ВА МУОДИЛИ ОНҲО, дар охири сол	11	2,509,485	3,209,264

Аз номи Роҳбарияти Бонк

Салимзода Алиҷон А.
Раиси Раёсат

29 марти соли 2024
ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

Сатторзода Дустмурод Д.
Сармуҳосиб

29 марти соли 2024
ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

Тавзеҳоти дар саҳифаҳои 11-67 овардашуда қисми ҷудонопазири ҳисоботи молиявии мазкур мебошанд. Ҳулосаи аудиторони мустақил дар саҳифаҳои 3-5 оварда шудааст.

КВД «БА ҶТ «АМОНАТБОНК»»

ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ

БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2023 АНҶОМ ЁФТААСТ

(бо ҳазор сомонӣ, агар дигар асър зикр нашудабошад)

1. МАЪЛУМОТИ УМУМӢ

Соли 1925 Бонк бори аввал ҳамчун «Кассаҳои давлатии амонатии меҳнатӣ» ба қайд гирифта шуд, ки баъдтар соли 1987 ба «Бонки амонатгузори Тоҷикистон» иваз карда шуд. Соли 1998 ба Бонк мақоми «Бонки Давлатӣ» дода шуд. 19 июни соли 2003 Бонк дар мақомоти андозии ноҳияи Шохмансур ба қайд гирифта шуда, шаҳодатномаи №00949992-ро гирифт. Бонк иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистонро барои амалӣ намудани фаъолияти бонкӣ дорад, ки 31 июли соли 2013 таъдид карда шуд. Фаъолияти асосии Бонк қабули амонатҳо, интиқоли пардохтҳо, додани қарзҳо, амалиёт бо асари хориҷӣ ва дигар фаъолияти тиҷоратӣ мебошад.

Ба ҳолати 31 декабри соли 2023 Бонк ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тааллуқ дорад.

Дар санаҳои 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 шумораи умумии кормандони Бонк мувофиқан 3,052 ва 2,946 нафарро ташкил меод.

Идораи марказии Бонк дар суроғи Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе, кӯчаи Рудаки 105 ҷойгир аст. Ба ҳолати 31 декабри соли 2023 ва 2022 дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон 75 филиали Бонк фаъолият мекунад.

Ҳисоботи молиявии мазкур аз ҷониби Роҳбарияти Бонк 29 марти соли 2024 тасдиқ карда шудааст.

2. ПЕШНИҲОДИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВӢ

Изҳороти мутобиқат

Ин ҳисоботи молиявии Бонк мутобиқи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ («СБҲМ»), ки аз ҷониби Кумитаи байналмилалӣ стандартҳои баҳисобгирии муҳосибӣ интишор шудааст ва тафсириҳе, ки аз ҷониби Кумитаи байналмилалӣ тафсири ҳисоботи молиявӣ нашр шудаанд, таҳия шудаанд.

Асари функционалӣ ва асари барои пешниҳодкунӣ

Маблағҳое, ки ба ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ дохил карда шудаанд, бо истифода аз асари арзебӣ карда мешаванд, ки моҳияти иқтисодии рӯйдодҳо ҷаҳлатҳои асосии марбут ба ин Бонкро беҳтар инъикос мекунад (минбаъд «асари функционалӣ»). Асари функционалӣ ва асари пешниҳоди ҳисоботи молиявии мазкур сомонӣ мебошад.

Ин ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ дар ҳазорҳо сомонӣ пешниҳод карда мешавад, агар тартиби дигаре зикр нашуда бошад. Ҳисоботи воқеии маҷмӯии молиявӣ дар асоси принципи арзиши таърихӣ таҳия карда мешавад, ба истиснои арзебии воситаҳои алоҳидаи молиявӣ, ки бо арзиши одилона ба назар гирифта мешавад.

3. ПРИНЦИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ

Эътироф ва арзебии ибтидоии воситаҳои молиявӣ

Дороиҳои молиявӣ ва ўҳдадориҳои молиявӣ дар ҳисоботи вазъии молиявии Бонк вақте эътироф карда мешаванд, ки Бонк тарафи шартнома оид ба воситаи молиявии дахлдор мегардад. Бонк харид ва хориҷшавии дороиҳо ва ўҳдадориҳои молиявиро, ки дар санаи ҳисоббаробаркунӣ муқаррарӣ мебошанд, ба қайд мегирад.

Дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявӣ дар аввал бо арзиши одилона сабт карда мешаванд. Арзиши ибтидоии дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявӣ, ки дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявӣ нестанд, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зиён ба назар гирифта мешаванд, ба маблағи хароҷоти амалиётӣ, ки бевосита бо харид ё ташкили дороиҳои молиявӣ ё баровардани ӯҳдадориҳои молиявӣ алоқаманданд, танзим карда мешаванд. Принсипҳои баҳодиҳии минбаъдаи арзиши дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявӣ дар муқаррароти дахлдори сиёсати баҳисобгирии дар поён овардашуда ошкор карда мешаванд.

Бонк дороиҳои молиявиро аз рӯи категорияҳои асосии зерин тасниф мекунад:

- Дороиҳои молиявӣ бо арзиши амортизатсияшуда;
- Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ (ДДМ) арзёбӣ карда мешавад;

Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зиён арзёбӣ мешавад.

Воситаҳои қарзӣ

Тасниф ва баҳисобгирии минбаъдаи воситаҳои қарзӣ вобаста ба:

- а) Моделҳои тиҷоратии Бонке, ки барои идоракунии дороиҳои молиявӣ истифода мешаванд;
- б) Хусусиятҳои дороиҳои молиявӣ, ки бо қарағи маблағҳои дар шартнома пешбинишуда алоқаманданд.

Моделҳои тиҷоратӣ

Моделҳои - тиҷоратӣ тарзи идоракунии дороиҳои молиявӣ Бонкро барои тавлиди қарағи пули нақд муайян мекунад. Моделҳои тиҷоратии истифодашуда муайян мекунад, ки оё қарағи пули нақд дар натиҷаи ба даст овардани маблағҳои дар шартнома пешбинишуда ё дар натиҷаи фурӯши дороиҳои молиявӣ ё дар натиҷаи ҳарду ба вучуд меояд.

Бонк дар қарағи фаъолияти худ метавонад моделҳои гуногуни идоракунии дороиҳои молиявиро истифода барад, дар ҳоле ки тибқи стратегияи рушди Бонк ва маҳдудияти механизмҳои бозорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон интизор меравад, ки аксари дороиҳои молиявӣ дар доираи модели гирифтани гардиши пулии шартномавӣ нигоҳ дошта шаванд.

Меъёри SPPI

Бо мақсади арзёбии шартҳои шартномавии дороиҳои молиявӣ ба меъёрҳои SPPI, Бонк барои ҳар як дороиҳои қарзии молиявӣ санҷиши SPPI (минбаъд «санҷиши SPPI») мегузаронад. Ҳангоми гузаронидани ин арзёбӣ, Бонк ба назар мегирад, ки оё қарағиҳои пулии шартномавӣ бо механизми асосии қарз мувофиқат мекунад, яъне фоизҳои танҳо баррасии арзиши вақти пул, хавфи қарзӣ, дигар хавфҳои асосии қарзӣ ва фоидаро дар бар мегиранд, ки ба шартномаи асосии қарзӣ мувофиқат мекунад. Дар ҳолатҳои, ки ба шартҳои шартномавӣ хавф ё ноустуворӣ дохил карда мешаванд, ки ба механизми асосии қарзидиҳӣ мувофиқат намекунад, дороиҳои молиявӣ дахлдор тавассути фоида ё зиён бо арзиши одилона тасниф ва арзёбӣ карда мешавад.

Дар асоси ин омилҳо, Бонк воситаҳои қарзии худро ба се категорияи зерин тасниф мекунад:

Дороиҳои молиявӣ бо арзиши амортизатсияшуда:

- а) Дороиҳои молиявӣ дар доираи модели тиҷорӣ нигоҳ дошта мешаванд, ки ҳадафи он нигоҳ доштани дороиҳо барои ба даст овардани қарағи нақдӣ дар шартнома пешбинишуда мебошад.
- б) Шартҳои шартномавии дороиҳои молиявӣ дар ин мӯҳлат гирифтани қарағи маблағҳои пулиро, ки танҳо пардохтҳои қарзи асосӣ ва фоизҳои ба маблағи пардохтнашудаи қарзи асосӣ мебошанд, ба вучуд меоранд.

Арзиши тавозунии ин дороиҳо бо зарари пешбинишудаи қарзӣ танзим карда мешавад. Даромади фоизӣ аз ин дороиҳои молиявӣ бо истифода аз усули фоизи самаранок ба «даромади фоизӣ» дохил карда мешавад.

Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ (минбаъд «ДДУ») арзёбӣ карда мешаванд:

а) Дороиҳо дар доираи модели тиҷоратие нигоҳ дошта мешавад, ки идоракунии дороиҳоро ҳам бо мақсади гирифтани ҷараёни маблағҳои дар шартнома пешбинишуда ва ҳам бо мақсади фурӯши ин активҳои молиявӣ пешбинӣ мекунад.

б) Шартҳои шартномавии дороиҳои молиявӣ дар ин мӯҳлат гирифтани ҷараёни маблағҳои пулиро, ки танҳо пардохтҳои қарзи асосӣ ва фоизҳо ба маблағи пардохтнашудаи қарзи асосӣ мебошанд, ба вучуд меоранд.

Тағйироти арзиши тавозунӣ дар таркиби даромади умумии дигар эътироф карда мешавад. Эътирофи зарари пешбинишудаи қарзӣ, даромади фоизӣ ва тағйирёбии асъори хориҷӣ дар фоида ё зиён сурат мегирад. Вақте ки дороиҳои молиявӣ бояд эътирофро қатъ кунанд, фоида ё зарари маҷмӯӣ, ки қаблан дар дигар даромади маҷмӯӣ эътироф шуда буд, ба фоида ё зарар тасниф карда мешавад. Даромади фоизӣ аз рӯи ин дороиҳои молиявӣ ҳамчун қисми «даромади фоизӣ» бо истифода аз усули фоизи самаранок эътироф карда мешавад.

Дороиҳои молиявие, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зиён арзёбӣ мешаванд:

Бонк дороиҳои молиявиро аз рӯи арзиши одилона тавассути фоида ё зиён, он дороиҳои молиявиро, ки ба меъёрҳои арзиши амортизатсияшуда ё арзиши одилона тавассути ДДУ ҷавобгӯ нестанд, тасниф мекунад. Фоида ё зиёни сармоягузориҳои қарзӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зиён арзёбӣ мешаванд ва ҷузъи воситаҳои хеджиркунӣ нестанд, дар ҳисоботи даромад дар доираи «даромади софӣ савдо» дар давраи ба вучуд омадани онҳо сабт карда мешаванд. Даромади фоизӣ аз рӯи ин дороиҳои молиявӣ ҳамчун қисми «даромади фоизӣ» бо истифода аз усули фоизи самаранок эътироф карда мешавад.

Ҳангоми эътирофи ибтидоии дороиҳои молиявӣ, Бонк метавонад онро бо салоҳиди худ тасниф кунанд, бидуни ҳуқуқи таснифи минбаъда, ҳамчун арзиши одилона тавассути фоида ё зиён арзёбӣ карда мешавад, агар ин имкон диҳад, ки номувофиқии равишҳои арзёбӣ ё эътироф, ки дар акси ҳол дар натиҷаи истифодаи пойгоҳҳои гуногуни арзёбии дороиҳо ё ӯҳдадориҳо ё эътирофи фоида ва зарари ба онҳо алоқаманд ба вучуд меоянд, бартараф ё ба таври назаррас коҳиш дода шавад.

Дороиҳои молиявие, ки дар ҳеҷ як категория муайян карда нашудаанд, ба категория, дороиҳое дохил мешаванд, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зиён арзёбӣ карда мешаванд.

Воситаҳои саҳомӣ

Бонк сармоягузориҳо ба воситаҳои саҳомӣ ҳамчун арзиши одилона арзёбӣ мекунад, ки тағйирот дар таркиби фоида ё зиён инъикос карда мешавад, ба истиснои ҳолатҳое, ки роҳбарияти Бонк ҳангоми эътирофи аввал сармоягузориҳо ба таркиби арзиши одилона тавассути дигар даромади маҷмӯӣ муайян кардааст.

Бо сабаби маҳдудияти механизмҳои бозорӣ барои савдои коғазҳои қимматноки саҳомӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, сиёсати Бонк аз таснифи воситаҳои саҳомӣ ҳамчун арзиши одилона тавассути дигар даромади маҷмӯӣ иборат аст, вақте ки сармоягузорӣ ба ғайр аз ба даст овардани даромади сармоягузорӣ нигоҳ дошта мешавад. Дар чунин ҳолатҳо тағйироти арзиши одилона дар таркиби дигар даромади маҷмӯӣ эътироф карда мешаванд ва баъдан наметавонанд ба фоида ё зарар тасниф карда шаванд. Дивидендҳо аз чунин сармоягузориҳо ҳамчун фоида ё зиён ҳамчун даромади дигар эътироф карда мешаванд.

Фоида ва зиён аз сармоягузориҳои саҳомӣ, ки ҳамчун арзиши одилона тавассути фоида ё зиён арзёбӣ мешаванд, дар таркиби «даромади софӣ аз тиҷорат» дар ҳисоботи фоида ва зиён сабт карда мешаванд.

Азнавгурӯҳбандӣ

Бонк дороиҳои молиявиро танҳо ва танҳо ҳангоми ба модели тиҷорати барои идоракунии дороиҳои молиявӣ истифодашаванда, ки ба дороиҳои мазкур таъсир мерасонанд, тағйирот ворид намудан, ва агар ин тағйирот нисбат ба амалиётҳои Бонк назаррас бошад, азнавгурӯҳбандӣ карда мешавад.

Агар Бонк дороиҳои молиявиро азнавгурӯҳбандӣ кунад, азнавгурӯҳбандӣ дурнамоёна аз рӯзи азнавгурӯҳбандӣ амалӣ мешавад. Бонк фоида, зарар ё фоизҳои пеш эътироф намудаашро аз нав ҳисоб намекунад.

Қатъи эътирофи дороиҳои молиявӣ

Дороиҳои молиявӣ (ё, дар ҳолати зарурӣ, як қисми дороиҳои молиявӣ ё як қисми гурӯҳи дороиҳои молиявии шабех) дар ҳолатҳои зерин қатъ карда мешаванд:

- ҳуқуқи гирифтани маблағ аз дороиҳо қатъ шудааст;
- Бонк ҳуқуқи гирифтани пули нақдро аз дороиҳо интиқол додааст ё ҳуқуқи гирифтани пули нақдро аз дороиҳо нигоҳ доштааст, вале ўҳдадории пардохти онро ба шахси сеюм тибқи шартномаи «гузариш» қабул кардааст; ва
- Бонк ё (а) амалан ҳамаи хавфҳо ва даромадҳои дороиро интиқол дод, ё (б) интиқол надод, амалан ҳамаи хавфҳо ва даромадҳои дороиро дар худ нигоҳ надошт, вале назорати дороиро интиқол дод.

Тағйир додани қараёни пули дар шартнома пешбинишуда

Дар ҳолатҳое ки Бонк гардиши пулии дар шартнома пешбинишудаи дороиҳои молиявиро аз нав дида мебарояд ё тағйир додани мешавад, Бонк то чи андоза назаррас будани тағйирот нисбати шартҳои пештараро баҳо медиҳад.

Агар шартҳо фарқияти назаррас дошта бошанд, Бонк эътирофи дороиҳои молиявии пештараро қатъ карда дороиҳои молиявии навро бо баҳодиҳии одилоне эътироф менамояд ва барои дороиҳои молиявӣ меъёри фоизи самаранокро аз нав ҳисоб менамояд. Сана ҳангоми дубора дида баромадани беқурбашивӣ санаи азнавдидабароии шартҳо ба шумор меравад, аз ҷумла бо мақсади муайян намудани он, ки баландшавии назарраси хавфи қарзиро дорост ё не. Аммо Бонк инчунин оё дороиҳои молиявии эътирофшуда аз аввал беқурбшуда ҳисобида шуданашонро баҳо медиҳад, махсусан дар ҳолатҳое, ки аз нав дидабарой бо он асоснок карда шуда буд, ки мизоҷ пардохти аз аввал маслиҳаткардашударо пардохт карда натавонист. Фарқияти арзиши тавозунии дороиҳои молиявӣ дар ҳисобот оиди фоида ва зарар нишон дода мешаванд.

Агар шартҳо тағйироти назаррас надошта бошанд, аз нав дидан ё тағйирот ба безътиборӣ оварда намерасонад, Бонк меъёри фоизи самаранокро аз рӯи тағйирот ҳисоб менамояд, таъсирот ба даромади фоизӣ ҳамроҳ эътироф карда мешавад.

Агар тағйирот мувофиқи методологияи ҳисоб кардани зарари пешбинишудаи пулӣ ба афзоиши хавфи назаррас оварда расонад, пас таъсири тағйирёбии шартнома ба ҳисобкунии беқурбшавӣ мувофиқи методологияи дар эзоҳи 28 овардашуда таъсир мерасонад.

Гуруҳбандӣ ва баҳисобгирии минбаъдаи ўҳдадориҳои молиявӣ

Бонк ҳамаи ўҳдадориҳои молиявиро ҳамчун бо пайгирии нархи истехлоқӣ баҳододашаванда гуруҳбандӣ карда менамояд, ба истиснои:

а) ўҳдадории молиявии бо арзиши одилоне тавассути фоида ва зарар баҳододашаванда; Чунин ўҳдадорӣ, бо ўҳдадории воситаҳои маҳсулӣ буданашон, минбаъд бо арзиши одилони баҳо дода мешаванд;

б) ўҳдадориҳои молиявие, ки дар ҳолате пайдо мешаванд, ки интиқоли дороиҳои молиявӣ барои қатъ кардани эътирофкунӣ ё вақте ки омилҳои баҳисобгирии иштироки давомдор истифода мешавад, ба талаботҳо ҷавобгӯ нестанд;

в) шартномаи кафолати молиявӣ ва ӯҳдадориҳои пешниҳоди қарз бо меъёри фоизӣ аз меъёри бозорӣ паст бошад. Баъди эътирофи аввал чунин шартномаҳо бояд минбаъд аз бузургии *зиёдтарини зерин баҳо дода шаванд*:

- маблағи захираи баҳодиҳии аз ҷониби Бонк таъсисдодашуда барои зарар ва
- маблағе, ки дар сурати зарурат, даромади умумии дар аввал эътирофшуда кам карда мешавад;

г) *ҷуброни шартӣ, ҳангоми якҷоя кардани тиҷорат эътироф кардани харидор. Ин шартӣ ҷуброн намудан минбаъд бо арзиши одилона баҳо дода шуда, тағйироти он дар ғоида ва зарар эътироф карда мешаванд.*

Ҳангоми эътирофи аввалини ӯҳдадориҳои молиявӣ Бонк метавонад бо хоҳиши худ бе ҳуқуқи баъдан азнавгуруҳбандӣ кардан, ҳамчун бо арзиши одилона баҳодиҳӣ тавассута ғоида ва зарар гуруҳбандӣ кунанд.

Баҳисобгирии дороиҳо ва ӯҳдадориҳо

Дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявии Бонк ба ҳамдигар мутақобила карда мешаванд ва дар ҳисоботи вазъи молиявӣ дар шакли печонидашуда инъикос карда мешаванд, агар барои ин асосҳои ҳуқуқӣ ва нияти тарафҳо барои ҳалли қарз дар асоси ҳолис ҷе амалӣ кардани актив ва иҷрои ӯҳдадорӣ дар як вақт вучуд дошта бошанд.

Аз эътибор соқит кардани ӯҳдадориҳои молиявӣ

Ҷҳдадориҳои молиявӣ (ё қисми он) дар ҳисоббаробаркунӣ ва ҳисоботҳои молиявӣ аз эътибор соқит карда мешавад, ки агар:

- (а) маблағи ҷавобгӯ ба кредитор баргардонида мешавад, умуман бо пули нақд, дигар дороиҳои молиявӣ, молҳо ё хизматрасонӣ,
- (б) ё аз рӯи ин ӯҳдадорӣ (ё қисми он), дар натиҷаи иҷрои расмиети ҳуқуқӣ ё дар натиҷаи қарори кредитор аз ҷавобгариҳои аввалия озод карда мешавад.

Қатъи эътирофи ӯҳдадориҳои молиявӣ инчунин дар сурати тағйирёбии назарраси гардиши пули нақд ба амал меояд, яъне агар арзиши ҷории гардиши пули нақд тибқи шартҳои нав, аз ҷумла пардохти ҳаққи комиссияӣ бо назардошти мукофоти пардохтшуда, ки аз рӯи меъёри фоизи самарабахши аввалия тахфиф карда шудааст, ҳадди аққал 10% аз арзиши ҷории тахфифшудаи гардиши боқимондаи пули нақд аз рӯи ӯҳдадориҳои ибтидоии молиявӣ фарқ кунад.

Баҳисобгирии воситаҳои молиявӣ дар давраи муқоисавии пешниҳодшуда

Дороиҳои молиявӣ ба категорияҳои зерин тасниф карда мешаванд: аз рӯи арзиши одилона тавассути ғоида ё зарар (АОТФЗ); то пардохт нигоҳ дошта мешаванд; барои фурӯш дастрас; инчунин қарзҳо ва қарзҳои дебиторӣ. Ба ин ё он синф дохил кардани дороиҳои молиявӣ аз хусусиятҳо ва ҳадафҳои хариди онҳо вобаста аст ва дар лаҳзаи ба қайд гирифтани онҳо сурат мегирад.

Сармоягузориҳои, ки то муҳлат нигоҳ дошта мешаванд

Дороиҳои молиявии ғайриҳосилӣ бо пардохтҳои собит ё муайяншаванда ва муҳлатҳои собит, ки Бонк ният ва қобилияти то муҳлат нигоҳ доштани онро дорад, дар категорияи дороиҳои гардиши пули нақд ҳамчун дороиҳои молиявӣ эътироф карда мешаванд. Сармоягузориҳои то муҳлат нигоҳ дошташаванда бо арзиши амортизатсияшуда бо истифода аз усули фоизи самаранок бо назардошти ҳар гуна захира барои беқурбшавӣ баҳо дода мешаванд.

Агар Бонк зиёда аз миқдори ками сармоягузориҳои то муҳлат нигоҳ дошташавандаро то муҳлат фурӯхта ё аз нав тасниф кунад (ба истиснои ҳолатҳои маҳдуд), тамоми категория бояд ҳамчун дороиҳои молиявии барои фурӯш мавҷуда аз нав тасниф карда шавад. Илова бар ин, ба Бонк тасниф кардани ҳама гуна дороиҳои молиявии то муҳлат нигоҳ дошташуда дар давоми соли молиявии ҷорӣ ва ду соли минбаъда манъ карда мешавад.

Қарзҳо ва қарзҳои дебиторӣ.

Қарзҳои дебитории тиҷоратӣ, қарзҳои додашуда ва дигар қарзҳои дебиторӣ бо пардохтҳои муқарраршуда ё муайяншаванда, ки дар бозори муташаккил муомилот намеkunанд, маблағҳо дар бонкҳо, қарзҳои ба мизоҷон додашуда ва дигар дороиҳои молиявӣ ҳамчун «қарзҳо ва қарзҳои дебиторӣ» тасниф карда мешаванд. Қарзҳо ва қарзҳои дебиторӣ бо арзиши амортизатсияшуда бо истифода аз усули самаранокӣ фоизӣ бо назардошти беқурбшавӣ ба назар гирифта мешаванд. Даромади фоизӣ бо истифодаи меъери фоизи самаранок эътироф карда мешавад, ба истисно қарзи кӯтоҳмуддати дебиторӣ, ки даромади фоизи он ночиз аст.

Арзиши одилона тавассути фоида ё зарар дороиҳои молиявиро дар бар мегирад, ки:

1. Ба сифати савдо тасниф карда мешавад:

- дороиҳо ба даст оварда мешаванд ё ўҳдадориҳо асосан бо мақсади фурӯш ё бозхаридан дар ояндаи наздик қабул карда мешаванд;
- онҳо қисми портфели воситаҳои молиявӣ мебошанд, ки якҷоя идора карда мешаванд ва тибқи шаҳодатномаҳои мавҷуда барои ба даст овардани фоидаи кӯтоҳмуддат истифода мешаванд;
- онҳо ҳосилаҳои воситаҳои молиявӣ мебошанд (ба истиснои воситаҳои самаранокӣ хеджирӣ);

2. Бонк онро ҳамчун асбобе тасниф мекунад, ки дар лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ, минбаъд бо арзиши одилона бо назардошти тағйироти он ба фоида ё зарар арзёбӣ карда мешавад.

Барои фурӯш дастрас аст.

Дороиҳои молиявии барои фурӯш мавҷудбуда дороиҳои молиявии ғайриистеҳсолӣ мебошанд, ки ба се гурӯҳи дороиҳои қаблӣ дохил нашудаанд ё дар аввал ба ин гурӯҳ тасниф карда шудаанд. Арзёбии минбаъдаи дороиҳои ин гурӯҳ бо арзиши одилона анҷом дода мешавад, ба истиснои коғазҳои қимматноки саҳомии (саҳмияҳои) шахсони сеюм, ки дар бозори фаъол нархномаи бозорӣ надоранд, ки танҳо бо арзиши худ ба назар гирифта мешаванд.

Баҳисобгирии ўҳдадориҳои молиявӣ асосан бо мутобиқи СБҲМ 9 якхела буд, ба истиснои фоида ё зиёне, ки аз хавфи қарзии худӣ Бонк вобаста ба ўҳдадориҳои ҳамчун ГДХ таъиншуда бармеояд. Чунин тағирот дар ДДУ бидуни таснифоти минбаъда ба ҳисобот дар бораи фоида инъикос карда мешаванд.

Маблағҳои пулӣ ва муодилҳои онҳо

Маблағҳои пулӣ ва муодилҳои онҳо пули нақди дар касса буда, бақияи қарзи бонкҳо ва сармоягузориҳои кӯтоҳмуддати баландликвиро дар бар мегиранд, ки метавонанд дар муддати кӯтоҳ ба маблағи мувофиқ ба пули нақд табдил ёбанд.

Маблағҳо дар бонкҳо

Дар рафти фаъолияти оддии худ Ширкат дар бонкҳо ба мўҳлатҳои гуногун воситаҳо қойгир мекунад ва амонатҳо мегузорад. Маблағҳо дар бонкҳо дар ибтидо аз рӯи арзиши одилона эътироф карда мешаванд. Маблағҳо дар бонкҳо минбаъд дар асоси усули самаранокӣ меъери фоизӣ аз рӯи арзиши истеҳлоқӣ баҳогузорӣ карда мешаванд.

Воситаҳо дар сохторҳои қарзӣ бо назардошти аз ҳисоб баровардани ҳар гуна захира нисбати беқурбшавӣ ба ҳисоб гирифта мешаванд.

Воситаҳои молиявии ҳосилшуда

Дар рафти фаъолияти муқаррарӣ Бонк оид ба воситаҳои гуногуни молиявии ҳосилшуда созишномаҳо ба имзо мерасонад. Воситаҳои ҳосилшуда дар аввал бо арзиши одилона дар санаи бастанӣ шартномаи ҳосилшуда эътироф карда мешаванд ва баъдан то арзиши одилонаи онҳо дар ҳар санаи ҳисоботӣ аз нав арзёбӣ карда мешаванд. Арзиши одилона дар асоси нархномаҳои бозорӣ ё моделҳои нархгузорӣ, ки нархҳои ҷорӣ бозорӣ ва шартномавии воситаҳои асосӣ ва

дигар омилҳоро ба назар мегиранд, арзёбӣ карда мешавад. Ҳосилаҳо ҳамчун дороиҳо ҳангоми арзиши одилонаи онҳо мусбат ва ҳамчун ӯҳдадориҳо ҳангоми манфӣ ҳисоб карда мешаванд. Дар тавозун, ҳосилаҳои ҳосилшуда ба дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявӣ дохил карда мешаванд, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зиён инъикос карда мешаванд. Фоида ё зараре, ки аз чунин воситаҳо ба вучуд меояд, дар фоида/зарари ҳолис аз дороиҳои молиявӣ ва ӯҳдадориҳои, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар инъикос карда мешаванд, инъикос карда мешавад.

Қарзҳо ба мизочон

Қарзҳои ба мизочон додашуда дороиҳои молиявие мебошанд, ки ҳосилаҳои молиявӣ нестанд, бо гардиши пулии собит ё муайяншаванда, ки нархномаҳои бозорӣ надоранд, ба истиснои дороиҳое, ки ба категорияҳои дигари воситаҳои молиявӣ тасниф карда мешаванд.

Қарзҳои ба мизочон додашуда дар аввал дар баҳисобгирии арзиши одилона ва хароҷоти амалиётӣ, ки бевосита бо харид ё ташкили чунин дороиҳои молиявӣ алоқаманданд, сабт карда мешаванд. Дар ҳолате, ки арзиши одилонаи маблағҳои пешниҳодшуда ба арзиши одилонаи қарз баробар набошад, масалан, дар сурати додани қарзҳо бо меъёри камтар аз арзиши бозорӣ, фарқи байни арзиши одилонаи маблағҳои пешниҳодшуда ва арзиши одилонаи қарз ҳамчун зиён дар эътирофи ибтидоии қарз сабт карда мешавад ва дар ҳисоботи фоида ё зиён ва дигар даромади умумӣ мувофиқи хусусияти чунин талафот пешниҳод карда мешавад. Дар оянда, қарзҳо бо истифода аз усули фоизи самаранок бо арзиши амортизатсияшуда инъикос карда мешаванд. Қарзҳои ба мизочон додашуда аз ҳисоби захираҳои талафоти пешбинишудаи қарзӣ ҳисобот дода мешаванд.

Аз ҳисоб баровардани қарзҳо ва маблағҳо

Дар сурати имконнопазирии ситонидани қарзҳои пешниҳодшуда, аз ҷумла тавассути ситонидани гарав, онҳо аз ҳисоби захираи талафоти пешбинишудаи қарзӣ ситонида мешаванд. Аз ҳисоб баровардани қарзҳо ва маблағҳои пешниҳодшуда пас аз қабули роҳбарияти Бонк оид ба ситонидани гурӯҳҳои қарздори маблағҳо, инчунин пас аз татбиқи гаравпулии мавҷуда аз ҷониби Бонк сурат мегирад. Чуброни минбаъдаи маблағҳои қаблан ситонидашуда ҳамчун кам шудани хароҷот барои беқурбшавии дороиҳои молиявӣ дар ҳисоботи фоида ё зиён ва дигар даромади умумӣ дар давраи чуброн сабт карда мешавад.

Захираи талафоти қарзии пешбинишуда

Бонк захираи арзёбии талафоти қарзии интизоршударо (минбаъд ТҚИ) аз рӯи қарзҳои додашуда эътироф мекунад. Бонк чунин зарарро барои ҳар як санаи ҳисоботӣ тавассути арзёбии мавҷудияти далелҳои объективии беқурбшавӣ эътироф мекунад. Модели баҳодиҳии беқурбшавии дороиҳои молиявӣ баҳодиҳии талафоти қарзии интизоршударо бо тақсим кардани онҳо ба онҳое, ки дар давоми 12 моҳ интизор мешаванд ва онҳое, ки дар тӯли тамоми мӯҳлати дороии молиявӣ интизор мешаванд, пешбинӣ мекунад.

Модели талафоти интизоршудаи Бонк аз рӯи принципҳои зерин сохта шудааст:

Марҳилаи 1: Зарари пешбинишудаи қарзӣ, ки дар сурати имконпазир будани пешфарз дар давоми 12 моҳ аз санаи ҳисоботӣ ба амал меояд;

Марҳилаи 2: Зарари пешбинишавандаи қарз, ки дар сурати нокомии эҳтимолӣ дар давоми мӯҳлати ҳадди аксар қарордод, ки дар давоми он қарздиҳанда ба хавфи қарзӣ дучор мешавад, ба амал меояд.

Марҳилаи 3: Зарари пешбинишудаи қарз, ки дар сурати иҷро накардани эҳтимолӣ дар мӯҳлати ҳадди аксар шартнома ба миён меояд ва даромади фоизӣ аз рӯи меъёри самаранок ба арзиши тавозунӣ бо назардошти ҳар гуна захира ҳисоб карда мешавад.

Арзёбии талафоти пешбинишудаи қарз ҳисобкунии объективии арзиши аз рӯи эҳтимолият вазндоштаро инъикос мекунад, ки тавассути арзёбии як қатор натиҷаҳои имконпазир муайян карда мешавад.

Бонк зарари пешбинишудаи қарзро тавассути воситаи молиявӣ бо истифода аз модели ҳисоб мекунад, ки инҳоро инъикос мекунад:

- а) маблағи беғаразона ва бо назардошти эҳтимолият бо роҳи арзёбии доираи натиҷаҳои имконпазир муайяншуда;
- б) арзиши вақти пул; ва
- в) маълумоти асоснок ва тасдиқшуда дар бораи рӯйдодҳои гузашта, шароити кунунӣ ва шароити пешбинишудаи иқтисодии оянда, ки дар санаи ҳисоботӣ бидуни хароҷот ё саъйи аз ҳад зиёд дастрас аст.

Бонк захираи баҳодихиро барои зарари пешбинишудаи қарзӣ аз рӯи воситаҳои зерини молиявӣ, ки ба категорияи арзиши одилона дохил намешаванд, бо инъикоси тағйироти он дар таркиби фоида ва зарар эҷод мекунад:

- дороиҳои молиявӣ, ки воситаҳои қарзӣ мебошанд;
- қарзи дебиторӣ аз рӯи иҷораи (молиявӣ);
- шартномаҳои кафолати молиявӣ додашуда; ва
- ўҳдадориҳои додашудаи қарзӣ.

Зарар аз беқурбшавии сармоягузорӣ ба воситаҳои саҳомӣ дар ҳисобот сабт карда намешавад.

Бонк захираи зиёро барои тамоми давраи талафоти қарзии пешбинишаванда ҳисоб мекунад, ба истиснои воситаҳои зерин, ки барои онҳо чунин зиёнҳо ҳамчун талафоти қарзии интизории 12 моҳа ҳисоб карда мешаванд:

- коғазҳои қимматноки сармоягузориҳои қарзӣ, ки дар санаи ҳисоботӣ хавфи пасти қарзӣ доранд; ва
- дигар воситаҳои молиявӣ (ба истиснои қарзи дебиторӣ), ки хавфи қарзӣ аз лаҳзаи ҳисоботи аввалияшон ба таври назаррас зиёд нашудааст.

Захираи баҳодихии зарар барои қарзҳои дебиторӣ аз рӯи иҷораи (молиявӣ) ҳамеша барои тамоми мӯҳлати зарари пешбинишудаи қарзӣ ҳисоб карда мешавад.

Бонк чунин мешуморад, ки коғазҳои қимматноки қарзӣ хавфи қарзии паст дорад, агар рейтинги кредитии он ба таърифи эътирофшудаи байналмилалӣ мафҳуми «синфи сармоягузорӣ» мувофиқат кунад.

Зарари пешбинишудаи қарзӣ дар давраи 12 моҳ як қисми зарари пешбинишудаи қарзӣ мебошад, ки дар натиҷаи пешфарзҳои воситаи молиявӣ дар давоми 12 моҳи пас аз санаи ҳисоботӣ ба амал меояд.

Зарари пешбинишудаи қарзӣ баҳодихии бо назардошти эҳтимолияти зарари қарзӣ мебошад. Онҳо чунин баҳо дода мешаванд:

- барои дороиҳои молиявие, ки дар санаи ҳисоботӣ дороиҳои қарзӣ беқурб нашудаанд: ҳамчун арзиши ҷорӣ ҳамаи маблағҳои аз онҳо гирифташуда (яъне фарқи байни гардиши пуле, ки корхона дар шартнома ба даст меорад ва ба корхона қарздор аст ва гардиши пуле, ки Бонк интизор аст);
- барои дороиҳои молиявӣ, ки дороиҳои кредитии дар санаи ҳисоботӣ беқурбшуда мебошанд: фарқи байни арзиши умумии тавозун ва арзиши ҷорӣ гардиши пули нақд дар оянда чӣ гуна аст;
- барои ўҳдадориҳои қарздиҳӣ: ҳамчун арзиши ҷорӣ фарқи байни гардиши пули нақд, ки дар шартнома пешбинӣ шудааст, ки дар сураи истифодаи ўҳдадори қарз ва гардиши пули нақд, ки Бонк интизор аст, ба Бонк қарздор аст; ва
- барои шартномаҳои кафолати молиявӣ: ҳамчун пардохтҳои пешбинишуда, ки ба дорандаи зиён ҷуброн мекунад, бо назардошти ҳама гуна маблағҳое, ки Бонк дар тартиби ситонидан интизор аст.

Тағйирот дар талафоти қарзии пешбинишуда дар даромад бо истифода аз ҳисоби захиравӣ эътироф карда мешаванд. Дороиҳои дар тавозуни баҳисобгирифташуда аз рӯи маблағи зарари пешбинишудаи қарзӣ кам карда мешаванд. Омилҳое, ки Бонк ҳангоми муайян кардани мавҷудияти далелҳои объективи талафоти беқурбшавӣ арзёбӣ мекунад, маълумот дар бораи пардохтпазирии қарздор ё эмитент, қобилияти пардохтпазирӣ, хавфҳои тиҷоратӣ ва молиявӣ, сатҳ ва тамоюлҳои пардохт накардани дороиҳои молиявии шабех, тамоюлҳои пешгӯии иқтисодии миллӣ ва маҳаллӣ мебошанд. ва шартҳо, инчунин арзиши одилонаи гарав ва кафолатҳо.

Ин ва дигар омилҳо дар алоҳидагӣ ё якҷоя шаҳодатномаи объективиро барои эътирофи зарари пешбинишудаи қарзии дороиҳои молиявӣ ё гурӯҳи дороиҳои молиявӣ пешниҳод мекунад.

Дар Эзоҳи 14 тафсилоти бештар дар бораи он, ки чӣ гуна беқурбшавӣ аз рӯи талафоти пешбинишудаи қарзӣ арзёбӣ карда мешавад, оварда шудааст.

Бонк баҳодихӣ ва ҳисобкунии захираҳо оид ба беқурбшавии қарзҳои тибқи стандарти байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (IFRS) 9 Воситаҳои молиявӣ додашуда анҷом медиҳад. Ҳисобкунии захира оид ба беқурбшавии қарзҳои додашуда тибқи равиши СБҲМ аз захирае, ки тибқи талаботи Бонки Миллии Тоҷикистон (минбаъд БМТ) ҳисоб карда шудааст, фарқ мекунад.

Воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ

Воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ аз рӯи арзиши таърихӣ ба ҳисоб гирифта мешаванд, ки арзиши харид, хароҷоти ба маҳалли зарурӣ расонидан ва ба ҳолати зарурӣ расонидани он, бо назардошти амортизатсияи ҷамъшуда, ба истиснои биноҳо ва иншоотҳо, ки Бонк бо маблағҳои аз нав арзёбишуда ҳисоб мекунад.

Истехлок аз рӯи арзиши тавозунии воситаҳои асосӣ, бо мақсади аз ҳисоб баровардани дороиҳо дар давоми мӯҳлати истифодабарии муфид, ҳисоб карда мешавад. Ҳисобкунии истехлок дар асоси усули ростхатта бо истифодабарии меъёрҳои зеромада ба амал меояд:

Бино ва иншоот	7%
Таҷҳизоти компютерӣ	12,5%
Мебел ва таҷҳизоти офисӣ	10%
Воситаҳои нақлиёт	10%
Воситаҳои алоқа	8%
Дигарҳо	4%
Дороиҳои ғайримоддӣ	10%

Истехлоки такмили амволи ба иҷора гирифташуда дар давоми мӯҳлати истифодаи дороиҳои дахлдори ба иҷора гирифташуда ҳисоб карда мешавад. Хароҷоти таъмири ҷорӣ ва асосӣ дар ҳисоботи фоида ё зиён ва дигар даромади умумии хароҷоти амалиётӣ дар давраи пайдоиши онҳо, агар онҳо ба талаботи капитализатсия ҷавобгӯ набоянд, сабт карда мешаванд.

Дар ҳар як санаи ҳисоботӣ Бонк арзёбӣ мекунад, ки оё арзиши балансии воситаҳои асосӣ аз арзиши барқарорсозии онҳо зиёд нест. Арзиши барқарорсозӣ арзиши бештар аз арзиши одилоне бо назардошти хароҷоти фурӯш ва арзиши истеъмоли мебошад. Дар сурати аз арзиши балансии воситаҳои асосӣ зиёдтар аз арзиши барқароркунии онҳо, Бонк арзиши балансии воситаҳои асосиро то арзиши барқароркунии онҳо коҳиш медиҳад. Пас аз инъикоси зарар аз беқурбшавӣ, тарҳҳои истехлоқӣ аз рӯи воситаҳои асосӣ дар давраҳои минбаъда бо мақсади тақсими арзиши балансии ҳисобшудаи дороиҳо бо назардошти арзиши боқимонда (агар чунин ҳисоб карда шавад) дар давоми мӯҳлати боқимондаи истифодаи фойданок ба таври баробар ислоҳ карда мешаванд.

Ҳангоми аз ҳисоб баровардани воситаҳои асосии аз ҳад зиёд арзёбишуда, маблағҳои ба онҳо мувофиқ, ки ба захираи азнавбаҳодихӣ воситаҳои асосӣ дохил карда шудаанд, ба фоидаи тақсимнашуда гузаронида мешаванд.

Дороиҳои дарозмӯҳлат барои фурӯш

Бонк дороиҳои дарозмуддатро ҳамчун дороиҳои барои фурӯш пешбинишуда эътироф мекунад, агар арзиши балансии он асосан тавассути фурӯши чунин дороиҳо баргардонида шавад, на тавассути истифодаи минбаъдаи онҳо. Дар ин ҳолат, ин дороиҳо бояд барои фурӯши фаврӣ дар ҳолати кунунии худ омода бошанд ва эҳтимолияти фурӯши онҳо дар давоми як соли пас аз тасниф бояд баланд бошад. Дороиҳое, ки барои фурӯш тасниф шудаанд, бо арзиши камтарини тавозун ва арзиши одилоне бо назардошти хароҷоти фурӯш арзёбӣ карда мешаванд. Бо зиёд шудани арзиши балансӣ аз арзиши одилоне, бо назардошти хароҷоти фурӯш, Бонк зарари беқурбшавиро дар ҳисобот дар бораи фоида ё зиён эътироф мекунад. Ҳар гуна афзоиши минбаъдаи арзиши одилоне бо назардошти хароҷоти фурӯш дар ҳаҷми на бештар аз маблағи зарари ҷамъшуда аз беқурбшавии қаблан эътирофшуда эътироф карда мешавад.

Андоzbандӣ

Андоz аз даромад маҷмӯи андози ҷорӣ ва ба таъхир гузошташуда мебошад.

Андоz аз даромади ҷорӣ

Маблағи хароҷоти андоz аз даромад дар давраи ҷорӣ бо назардошти андоzаи фоидаи андоzbандишавандаи дар як сол бадастомада муайян карда мешавад. Даромади андоzbандишаванда аз фоидаи софи дар ҳисобот дар бораи фоида ё зиён ва дигар даромади умумӣ инъикосшуда фарқ мекунад, зеро он моддаҳои даромад ё хароҷотро барои мақсадҳои андоzbандӣ дар солҳои дигар дар бар намегирад ва инчунин моддаҳои андоzbандишаванда ва ба инобат нагирифтаре истисно мекунад. Ҳисоб кардани хароҷоти Бонк андоz аз даромад дар соли ҷорӣ бо истифода аз меъёрҳои андоze, ки дар давраи ҳисоботӣ ҷорӣ карда шудаанд, анҷом дода мешавад.

Андоz аз фоидаи мавқуфгузошташуда

Андози ба таъхир гузошташуда дар асоси усули тавозунии баҳисобгирӣ инъикос карда мешавад ва талабот ё ўҳдадориҳои андози даромадро, ки аз фарқи байни арзиши тавозунии дороиҳо ва ўҳдадориҳо ва маълумоти дахлдори баҳисобгирии андоz барои ҳисоб кардани фоидаи андоzbандишаванда ҳисоб карда мешаванд, ифода мекунад. Ўҳдадориҳои ба таъхир гузошташудаи андоz одатан нисбат ба ҳама фарқиятҳои муваққатӣ, ки фоидаи андоzbандишавандаро зиёд мекунад, инъикос карда мешаванд ва талаботҳои ба таъхир гузошташудаи андоz бо назардошти эҳтимолияти дар оянда доштани фоидаи андоzbандишаванда барои баҳисобгирии дороиҳои андози ба таъхир гузошташуда инъикос карда мешаванд.

Чунин талабот ва ўҳдадориҳои андоz дар ҳисоботи молиявӣ сабт карда намешаванд, агар фарқиятҳои муваққатӣ бо эътибори тижорӣ алоқаманд бошанд ва дар натиҷаи эътирофи аввалия (ба истисноӣ ҳолатҳои яқҷоя кардани ширкатҳо) дигар талабот ва ўҳдадориҳо дар доираи амалиёте, ки ба андоzаи даромади андоzbандишаванда ё баҳисобгирӣ таъсир намерасонанд, ба амал оянд.

Ўҳдадориҳои андозии мавқуфгузошташуда бо назардошти фарқиятҳои замони андоzbандишаванда инъикос карда мешаванд, дар ин вақт Бонк имконият пайдо мекунад, ки мўҳлати бозгардони фарқияти замони назорат намояд ва эҳтимолияти пайдо мешавад, ки ин фарқияти замонӣ дар ояндаи наздик тағйир намеёбад. Дороиҳои мавқуфгузошташудаи андоzie, ки дар натиҷаи бароварди фарқияти замони бо ҳамин гуна сармоягузориву ҳиссаҳо вобастабуда ба миён меоянд, танҳо дар ҳаҷме, ки фоидаи кифояи андоzbандишаванда ба даст омада метавонад, эътироф мегарданд, аз ҳисоби ин фоида имтиёзҳое, ки ба фарқияти замонӣ алоқаманданд, истифода гардида, интизорӣ меравад, ки онҳо дар ояндаи наздик бекор карда мешаванд.

Арзиши тавозунии дороиҳои андозии мавқуфгузошташуда дар ҳар санаи ҳисоботӣ тафтиш карда шуда, дар ҳаҷме, ки имконияти ба даст овардани фоидаро аз талаботи андоzӣ, ки барои ҷуброни пурра ё ҷузъии дорой кифоя аст, истисно мекунад, кам карда мешавад.

Андоzҳои мавқуфгузошташуда аз рӯи меъёрҳое, ки тибқи пешбинӣ дар давраи бозпардохти қарз ё фурӯши дорой истифода мегарданд, ҳисоб карда мешаванд. Андоzҳои мавқуфгузошташуда, ба истисноӣ ҳолатҳое, ки бо моддаҳои бевосита ба сармоя тааллуқдошта алоқаманд мебошанд, дар ҳисобот оид ба даромади муштарак инъикос карда мешаванд, дар ин сурат андоzҳои мавқуфгузошташуда низ дар таркиби сармоя инъикос карда мешаванд.

Бонк баҳисобирии мутақобилаи талаботҳои мавқуфгузошташудаи андозӣ ва ӯҳдадориҳои мавқуфгузошташудаи андозиро ба амал оварда, дар ҳисоботи мазкури молиявӣ фарқияти натиҷавиро дар сурате инъикос менамояд, ки агар:

- Бонк барои ба муқобили ӯҳдадориҳои ҷории андозӣ ба амал овардани баҳисобирии талаботҳои ҷории андозӣ ҳуқуқи қонунӣ дорад; ва
- Талаботҳои мавқуфгузошташудаи андозӣ ва ӯҳдадориҳои мавқуфгузошташудаи андозӣ ба андоз аз ғоида тааллуқ доранд, ки он аз ҷониби ҳамон як мақомоти андозӣ аз ҳамон як субъекти андозбандишаванда ситонида мешавад.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки фаъолияти Бонк ин ҷо сурат мегирад, талабот бобати ҳисобкунӣ ва пардохти андозҳои гуногун мавҷуд аст, ки онҳо илова ба андоз аз ғоида нисбати фаъолияти Бонк истифода карда мешаванд.

Қарзҳо

Қарзҳо нахуст дар баҳисобгирӣ аз рӯи арзиши одилона инъикос карда мешаванд. Минбаъд ӯҳдадориҳо аз рӯи ин амалиётҳо аз рӯи арзиши истехлоқӣ инъикос гардида, фарқияти марбутаи байни арзиши тавозунӣ ва арзиши бозпардохт дар ҳисобот оиди даромади муштарак дар давоми мӯҳлати қарзгирӣ бо истифодаи усули самараноки меъёри фоизӣ дар таркиби хароҷоти фоизӣ инъикос карда мешавад.

Ҷҳдадориҳои шартӣ

Ҷҳдадориҳои шартӣ дар тавозуни муҳосибӣ эътироф намешаванд, вале дар ҳисоботи мазкури молиявӣ шарҳ меёбанд, ба истиснои ҳолатҳое, ки эҳтимолияти беруншавии воситаҳо дар натиҷаи пардохти онҳо кам аст. Дороии шартӣ дар тавозуни муҳосибӣ эътироф карда намешавад, лекин дар ҳисоботи молиявӣ дар сурати эҳтимолияти воридшавии манфиатҳои иқтисодӣ эзоҳ дода мешавад.

Сармояи саҳомӣ

Сармояи саҳомӣ аз рӯи арзиши ибтидоӣ инъикос меёбад.

Суди саҳмияҳо ҳамчун камшавии воситаҳои худӣ дар даврае, ки онҳо эълон шуда буданд, инъикос карда мешаванд. Суди саҳмияҳое, ки пас аз давраи ҳисоботӣ эълон мешаванд, тибқи СБҲМ 10 «Ҳодисаҳо пас аз давраи ҳисоботӣ» ба сифати ҳодиса пас аз давраи ҳисоботӣ баррасӣ карда мешаванд ва маълумот дар бораи онҳо ба таври марбута оварда мешавад.

Захираҳои умумӣ

Дар Бонк захираи амалиёти оянда таъсис дода мешавад, ки бо роҳи пардохти ҳатмии солона тибқи қарори маҷлиси умумии саҳмдорон ташкил карда мешавад. Ин захира танҳо барои пӯшонидани зарари Бонк ва хариди саҳмияҳо дар сурати набудани маблағҳои дигар пешбинӣ шудааст. Қарор дар бораи истифодаи маблағҳои фонди захиравии Бонк, инчунин аз ҷониби Шӯрои Нозирон ҳангоми тасдиқи пешакии ҳисоботи солона қабул карда мешавад.

Ҷҳдадориҳои нафақа

Тибқи талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон Бонк маблағи саҳмҳои нафақаро аз музди меҳнати кормандон нигоҳ медорад ва онҳоро ба фонди давлатии нафақа мегузаронад. Системаи мавҷудаи нафақа ҳисоб кардани саҳмияҳои ҷории корфарморо ҳамчун фоизи пардохтҳои умумии ҷории кормандон пешбинӣ мекунад. Чунин хароҷот дар давраи пардохтҳои дахлдори кормандон эътироф карда мешаванд. Ҳангоми ба нафақа баромадан, ҳамаи пардохтҳои нафақа аз ҷониби фонди нафақаи дар боло зикршуда пардохт карда мешаванд. Бонк ғайр аз иштирок дар низоми давлатии нафақаи Ҷумҳурии Тоҷикистон нақшаи иловагии таъминоти нафақа надорад. Ғайр аз он, Бонк имтиёзҳое надорад, ки ба кормандон пас аз ба нафақа баромадан дода мешаванд ё дигар имтиёзҳои назаррасе, ки ҳисобкуниро талаб мекунанд.

Эътирофи даромад ва хароҷоти фоизӣ

Даромади фоизӣ аз рӯи дороиҳои молиявӣ дар ҳолате эътироф карда мешавад, ки агар эҳтимолияти ба Бонк ворид шудани фоидаи иқтисодӣ вучуд дошта бошад ва маблағи даромад ба таври бозэтимод чен карда шавад. Даромад ва хароҷоти фоизҳо бо усули ҳисобкунӣ эътироф карда мешаванд ва бо истифода аз усули фоизи самаранок ҳисоб карда мешаванд. Усули фоизи самаранок усули ҳисоб кардани арзиши истеҳлоқшудаи дороиҳои молиявӣ ё ўҳдадориҳои молиявӣ (ё гурӯҳи дороиҳои молиявӣ ё ўҳдадориҳои молиявӣ) ва тақсимои даромади фоизӣ ё хароҷоти фоизӣ дар давраи дахлдор мебошад.

Меёри фоизи самаранок ин меёри фоизест, ки пардохтҳои тахминии ояндаи пули нақд ё воридотро дар тӯли мӯҳлати пешбинишудаи дороиҳои молиявӣ ё ўҳдадориҳои молиявиро маҳз ба арзиши умумии дороиҳои молиявӣ ё арзиши истеҳлоқшудаи ўҳдадориҳои молиявӣ тахфиф мекунад.

Фоизҳое, ки аз рӯи дороиҳое, ки бо арзиши одилона чен карда шудаанд, ҳамчун даромади фоизӣ тасниф карда мешаванд.

Эътирофи даромад ва хароҷоти комисионӣ

Комиссияҳо барои кушодани суратҳисобҳои қарзӣ, инчунин барои хароҷоти марбутаи мустақиме, ки бо пешниҳодкунии қарзҳо вобастаанд, ҳамчун тасҳеҳоти меёри самаранокӣ фоизӣ аз рӯи қарзҳо инъикос карда мешаванд.

Агар эҳтимолияти вучуд дошта бошад, ки мавҷудияти ўҳдадориҳои пешниҳодкунии қарз боиси ба тасвиб расидани шартномаи пешниҳоди қарз мешавад, комиссия барои ўҳдадориҳои пешниҳодкунии қарз ба таркиби даромадҳои давраҳои минбаъда ворид карда шуда (якҷоя бо хароҷотҳои мустақими марбута), минбаъд ҳамчун тасҳеҳи даромадҳои воқеӣ аз рӯи қарзҳо инъикос карда мешавад. Агар ўҳдадорӣ оид ба пешниҳодкунии қарз дар сатҳи паст баҳогузори карда шавад, комиссия барои ин ўҳдадорӣ дар ҳисоботи даромади муштарак дар давоми муҳлати боқимондаи амалидошти ўҳдадориҳои пешниҳоди қарз инъикос карда мешавад. Баъди бе пешниҳоди қарз ба анҷом расидани мӯҳлати амалидошти ўҳдадориҳои пешниҳодкунии қарз комиссия барои ин ўҳдадорӣ дар ҳисоботи даромад ё зарар ва даромади муштарак дар санаи анҷомрасии амалидошти он эътироф карда мешавад. Комиссия барои хизматгузориҳои қарз тадриҷан баъди ҳар як хизматгузори ба ҳисоб гирифта мешавад.

Усули азнавҳисобкунии асъори хориҷӣ

Маблағҳои пулӣ ва ўҳдадориҳои дар асъори хориҷӣ ифодаёфта тибқи қурби марбутаи мубодилавие, ки ба санаи 31 декабр муқаррар карда шудааст, бо сомонӣ аз нав ҳисоб карда мешаванд. Амалиётҳо бо асъори хориҷӣ аз рӯи қурби баҳисобгирӣ, ки дар санаи амалиётгузаронӣ муқаррар шудааст, инъикос карда мешаванд. Даромаду зарарҳое, ки аз чунин ивазкунӣ ба миён меоянд, дар ҳисобот оиди фоида ё зарар ва маҷмӯи даромади ғайр ба даромади соф аз рӯи амалиётҳо бо асъори хориҷӣ ворид карда мешаванд.

Қурби мубодилавӣ

Дар поён қурбҳои мубодилавие, ки дар охири сол амал мекарданд ва Бонк онҳоро дар рафти таҳияи ҳисобот истифода кардааст, оварда мешаванд:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022
Сомонӣ / Доллар ИМА	10.9571	10.2024
Сомони / Евро	12.0944	10.8911
Сомони / Рубли русӣ	0.1217	0.1445

Соҳаи истифодаи назарраси баҳогузори ва фарзияҳои роҳбарият

Омодакунии ҳисоботи молиявӣ аз роҳбарияти Бонк талаб мекунад, ки баҳогузорикуни фарзияҳое таҳия намоёнд, ки онҳо ба маблағи дороиҳову ўҳдадориҳои Бонк, ки дар ҳисобот оварда мешаванд, ба ошкоркунии дороиҳову ўҳдадориҳои шартӣ дар санаи ҳисоботӣ, инчунин ба маблағи даромаду хароҷот барои давраи ҳисоботӣ, ки дар ҳисобот оварда мешаванд, таъсир расонанд. Роҳбарияти Бонк баҳогузорикуни иҷозаҳоро ба таври доимӣ ба амал меорад ва дар ин ҳангом ба таҷрибаи андӯхтаву омилҳои дигаре, ки истифодаи онҳоро дар шароити ҷорӣ оқилона медонад, таъя мекунад. Натиҷаҳои воқеӣ аз ин баҳогузориҳо фарқ карда метавонанд. Барои тасвири вазъи молиявии Бонк баҳогузорикуни фарзияҳои зерин муҳиманд.

Бонк муттасил қарзҳои додаи худро аз нуқтаи назари беқурбшавӣ тафтиш мекунад. Захираҳои Бонк, ки барои беқурбшавӣ пешбинӣ шудаанд, барои эътироф намудани зарарҳое, ки дар портфели қарзӣ ва қарзҳои дебиторӣ дар натиҷаи беқурбшавӣ ба миён омадаанд, таъсис дода мешаванд. Бонк баҳогузориҳои ҳисобиро, ки бо захираҳои барои беқурбшавии кредитҳо ва қарздории дебиторӣ пешбинишуда вобастаанд, сарчашмаи асосии номуайянии баҳогузориҳо медонад, чунки (i) онҳо ҳамеша дар зерӣ таъсири тағйирот қарор доранд ва сабаби раванди мазкур ба он вобаста аст, ки фарзияҳо бобати нишондиҳандаҳои ўҳдадориҳои иҷронашуда ва баҳогузориҳои зарарҳои эҳтимолие, ки бо беқурбшавии кредитҳову қарзҳои пасандозӣ вобастаанд, ба натиҷаҳои охирини фаъолият асос меёбанд; ва (ii) ҳар гуна фарқияти назаррас байни зарарҳои баҳододашудаи Бонк ва зарарҳои воқеӣ аз Бонкро водор месозад захираҳое таъсис диҳад, ки онҳо ба ҳисоботи молиявии он дар давраҳои минбаъда таъсири назаррас расонида тавонанд.

Бонк ақидаи Роҳбариятро барои баҳогузориҳои ҳар гуна зарари аз беқурбшавӣ бамиёномада дар сурате истифода мекунад, ки агар қарзгиранда мушкилиҳои молиявӣ дошта бошад дар нисбати чунин қарзгирандагон маълумотҳои таърихӣ кам вучуд дошта бошанд. Бонк тағйиротҳоро дар гардиши минбаъдаи маблағҳои пулӣ дар асоси таҷрибаи кории гузашта, рафтори мизочон дар давраи гузашта, маълумотҳои мавҷудае, ки тағйироти манфири дар пардохтпазирии қарздорон дар гурӯҳи нишон медиҳанд, инчунин бо назардошти дигаршавии вазъи иқтисодии миллӣ ё маҳаллӣ, ки боиси иҷро накардани ўҳдадориҳо аз рӯи дороиҳо дар гурӯҳи мазкур мегарданд, баҳогузориҳои менамояд. Роҳбарият баҳогузориҳои дар асоси таҷрибаи таърихии ташаккули зарарҳое, ки ба дороиҳо бо тавсифоти хатари кредитӣ вобастаанд ва маълумотҳои воқеӣ дар бораи беқурбшавӣ истифода мекунад.

Бонк баҳогузориҳои роҳбариятро барои тасхеҳи маълумотҳое, ки вобаста ба гурӯҳи қарзҳо мавҷуданд, бо мақсади инъикоскунии ўҳдадориҳои ҷорӣ дар маълумотҳои таърихӣ инъикоснаёфта истифода мекунад.

Бояд қайд кард, ки баҳодиҳии талафоти пешбинишудаи қарзӣ фактори субъективиро дар бар мегирад. Роҳбарияти Бонк маблағи беқурбшавии ҳисобкардашударо барои пӯшонидани зараре, ки аз рӯи дороҳо, ба санаи ҳисоботӣ, ба хавфҳо дучоршаванда мебошанд, бо назардошти маълумотҳои пешгӯишуда комил мешуморад, гарчанде Бонк дар давраҳои муайян метавонад ба зараредучор шавад, ки аз захираи оид ба талафоти пешбинишудаи қарзӣ ҳисобшуда зиёдтар мебошад.

Захираҳо барои беқурбшавии дороиҳои молиявӣ дар ҳисоботи молиявӣ дар асоси шароити мавҷудаи иқтисодӣ муайян карда шуданд. То 31 декабри соли 2023 ва 2022 арзиши балансии захираҳо барои зарари қарзӣ аз рӯи қарзҳои ба мизочон додашуда мутаносибан 298,788 ҳазор сомонӣ ва 136,388 ҳазор сомонино ташкил дод (Эзоҳ 14).

Истифодаи стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявии (СБҲМ) нав ва таҷдидгардидаи ҳисоботи молиявӣ

Бонк чунин стандартҳову тавзеҳоти нав ва ё таҷдидгардидаро, ки аз ҷониби Кумитаи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ ва Кумита оид ба шарҳи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (КШСБҲМ) интишор гардида, дар рафти таҳияи ҳисоботи молиявии Бонк дар соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфт, мавриди истифода қарор гирифт, истифода мекунад:

- Тағйирот ба СБҲМ 9, СБМ 39, СБҲМ 7, СБҲМ 4 ва СБҲМ 16 – Марҳилаи IBOR амалӣ будани тағйиротеро, ки ислоҳот талаб мекунад, равшан мекунад, ки баҳисобгирии хеджирӣ танҳо аз ҳисоби ислоҳоти IBOR қатъ намешавад ва маълумотеро, ки ба корбарон имкон медиҳад, ифшо мекунад. фаҳмидани хусусият ва дараҷаи хавфҳое, ки аз ислоҳоти IBOR бармеоянд, ки корхона ба он дучор мешавад ва чӣ гуна ташкилот ин хатарҳоро идора мекунад, инчунин пешрафти ташкилот дар гузариш аз IBOR ба меъёрҳои алтернативӣ ва чӣ гуна ташкилот ин хатарҳоро идора мекунад гузариш.
- Тағйирот ба СБҲМ (IAS) 16 «Воситаҳои асосӣ» даромад то истифодаи пешбинишуда. Тағйиротҳо аз арзиши объект кам кардани воситаҳои асосии ҳама гуна даромад аз фурӯши молҳои истеҳсолшударо ҳангоми ба тартиб даровардани ин дорой ва ҳолати зарурӣ барои он, ки он мувофиқи ниятҳои роҳбарият амал кунад, манъ мекунад. Ба ҷои ин, ташкилот даромад аз фурӯши чунин молҳо ва хароҷоти истеҳсоли онҳоро ҳамчун фоида ё зиён эътироф мекунад. Ба давраҳои солона аз 1 январи соли 2022 ё пас аз он сана дахл дорад.

- Тағйирот ба СБҲМ (IAS) 37 «Захираҳо, ӯҳдадориҳои шартӣ ва дороиҳои шартӣ» шартномаҳои вазнин арзиши иҷроии шартнома. Тағйиротҳо нишон медиҳанд, ки хароҷоти иҷроии шартнома хароҷоти бевосита бо шартнома алоқамандро дар бар мегирад. Хароҷоте, ки бевосита бо шартнома алоқаманд аст, метавонад хароҷоти иловагӣ барои иҷроии ин шартнома (масалан, хароҷоти мустақими меҳнат, мавод) ё тақсимои хароҷоти дигар, ки бевосита бо иҷроии шартномаҳо алоқаманданд (мисол метавонад тақсимои истеҳлоки аз рӯи объекти воситаҳои асосии ҳангоми иҷроии шартнома истифодашаванда бошад). Ба давраҳои солоне аз 1 январи соли 2022 ё пас аз он сана дахл дорад.
- Тағйирот ба СБҲМ (IFRS) 9 «Воситаҳои молиявӣ» мефаҳмонад, ки ташкилот кадом комиссияҳоро дар бар мегирад, вақте ки он меъёри 10 фоизро дар банди В3 татбиқ мекунад. 3.6 СБҲМ (IFRS) 9 ҳангоми арзёбии он, ки оё эътирофи ӯҳдадориҳои молиявӣ бояд қатъ карда шавад. Ташкилот танҳо пардохтҳоро дар бар мегирад, ки байни ташкилот (қарзгиранда) ва қарздиҳанда пардохта ё гирифта шудаанд, аз ҷумла пардохтҳое, ки аз ҷониби ташкилот ё қарздиҳанда аз номи тарафи дигар пардохта ё гирифта шудаанд. Ба давраҳои солоне аз 1 январи соли 2022 ё пас аз он сана дахл дорад.
- СБҲМ (IFRS) 17 «Шартномаҳои суғурта» талаб мекунад, ки ӯҳдадориҳои суғурта аз рӯи арзиши ҷории иҷроии арзёбӣ карда шаванд ва барои ҳама шартномаҳои суғурта муносибати якхела ба арзёбӣ ва пешниҳод фароҳам оварда шавад. Ин талаботҳо барои ноил шудан ба ҳадафи пайгирона ва принсипи баҳисобгирии шартномаҳои суғурта равона карда шудаанд. Ба давраҳои солоне аз 1 январи соли 2023 ё пас аз он сана дахл дорад.
- Тағйирот ба СБҲМ (IAS) 1 «Пешниҳоди ҳисоботи молиявӣ» таснифи ӯҳдадориҳо ҳамчун қорӣ ё дарозмуддат. Ислоҳҳо ба таъмини мутобиқат дар татбиқи талабот тавассути кӯмак ба ташкилотҳо дар муайян кардани он, ки оё ҳисоботи вазъи молиявӣ бояд ӯҳдадориҳои қарзӣ ва дигар ӯҳдадориҳои мӯҳлати номуайяно ҳамчун қорӣ (пардохтшаванда ё эҳтиمولан дар давоми як сол пардохтшаванда) ё дарозмуддат тасниф кунад. Ба давраҳои солоне аз 1 январи соли 2023 ё пас аз он сана дахл дорад.
- Тағйирот ба СБҲМ (IAS) 1 «Пешниҳоди ҳисоботи молиявӣ» ва Роҳбарияти амалии 2 аз ташкилот талаб мекунад, ки сиёсати муҳими баҳисобгирии худро ошкор кунад, на сиёсати асосии баҳисобгирии худро. Тағйироти минбаъда мефаҳмонанд, ки чӣ гуна ташкилот метавонад сиёсати муҳими баҳисобгиро муайян кунад. Барои дастгирии ислоҳот, Раёсат инчунин дастур ва мисолҳоро барои шарҳ додан ва нишон додани истифодаи «раванди чор марҳилаи муайян кардани аҳамият», ки дар дастури Амалии 2 тасвир шудааст, таҳия кардааст. Ба давраҳои солоне аз 1 январи соли 2023 ё пас аз он сана дахл дорад.
- Тағйирот ба СБҲМ (IAS) 8 «Сиёсати баҳисобгирӣ, тағйирот дар баҳодиҳии баҳисобгирӣ ва хатогиҳо» таърифи тағйирёбии баҳодиҳии баҳисобгиро бо таърифи баҳодиҳии баҳисобгирӣ иваз мекунад. Мувофиқи таърифи нав, баҳодиҳии баҳисобгирӣ «маблағҳои пулӣ дар ҳисоботи молиявӣ мебошанд, ки дар баҳодиҳӣ номуайянд». Ташкилотҳо баҳодиҳии баҳисобгиро таҳия мекунанд, агар сиёсати баҳисобгирӣ талаб кунад, ки моддаҳои ҳисоботи молиявӣ ба тарзе баҳогуздорӣ карда шаванд, ки номуайянии баҳодиҳиро дар бар гирад. Тағйирот мефаҳмонад, ки тағйирёбии баҳодиҳии баҳисобгирӣ, ки аз маълумоти нав ё таҳаввулотӣ нав ба вучуд омадааст, ислоҳи хато нест. Ба давраҳои солоне аз 1 январи соли 2023 ё пас аз он сана дахл дорад.
- Андози ба таъхир гузошташуда, ки ба дороиҳо ва ӯҳдадориҳое дахл дорад, ки дар натиҷаи як амалиёт (ислоҳот ба СБҲМ (IAS) 12) ба вучуд меоянд, мефаҳмонад, ки озодкунӣ аз эътирофи ибтидоӣ ба амалиётҳое дахл надорад, ки дар эътирофи ибтидоӣ миқдори баробари фарқиятҳои муваққатии тарҳ ва андозбандишаванда ба вучуд меоянд. Ба давраҳои солоне аз 1 январи соли 2023 ё пас аз он сана дахл дорад.

СБҲМ-ҳои нав ва аз нав дида баромадашуда - нашр шудаанд, вале ҳанӯз эътибор надоранд

Як қатор стандартҳои нав, иловаҳо ба стандартҳо ва тафсириҳо то 31 декабри соли 2023 ба амал наомадаанд ва дар таҳияи ин ҳисоботи молиявӣ истифода нашудаанд. Аз ин наовариҳо, стандартҳо ва ислоҳоти зерин метавонанд ба фаъолияти молиявӣ хоҷагии Бонк таъсир расонанд. Бонк ба нақша гирифтааст, ки пас аз эътибор пайдо кардани стандартҳо ва ислоҳоти зикршуда оғоз кунад. Таҳлили таъсири эҳтимолии стандартҳои нав ба маълумоти ҳисоботи молиявӣ Бонк ҳанӯз гузаронида нашудааст.

Дар санаи тасдиқи ин ҳисоботи молиявӣ стандартҳо ва тафсириҳои нави зерин бароварда шуданд, аммо ҳанӯз эътибор пайдо накардаанд, ки Бонк пеш аз мӯҳлат татбиқ накардааст:

- Тағйирот ба СБҲМ (IAS) 7 «Ҳисоботи гардиши пул» ва СБҲМ (IFRS) 7 «Воситаҳои молиявӣ: ифшо», ки талаботҳои ифшоӣ мақсаднокро ҷорӣ мекунад, ки шаффофияти механизмҳои маблағгузори таъминкунандагон ва таъсири онҳоро ба ўҳдадориҳо ва гардиши пули нақд дар Бонк баланд мебардоранд.
- Тағйирот ба СБҲМ (IAS) 1 «Пешниҳоди ҳисоботи молиявӣ» талаб мекунад, ки ўҳдадориҳо дар асоси ҳуқуқи Бонк ҳамчун кўтоҳмуддат ё дарозмуддат тасниф карда шаванд, ки пардохтро на камтар аз 12 моҳ ба таъхир гузоранд, ки бояд дар санаи ҳисоботӣ вучуд дошта бошанд ва аҳамияти назаррас дошта бошанд. Танҳо аҳдномаҳое, ки ширкат бояд дар санаи ҳисоботӣ ё пеш аз он риоя кунад, метавонанд ба ин ҳуқуқ таъсир расонанд.
- Тағйирот ба СБҲМ 16 Иҷора, ки модели нави баҳисобгирии пардохтҳои тағйирёбандаро ҷорӣ мекунад ва аз фурӯшанда-иҷорагир талаб мекунад, ки муомилоти фурӯш ва иҷораи бозпасро аз нав андозагирӣ ва эҳтимолан дубора ҳисоб кунанд.
- Татбиқи СБҲМ S1 «Талаботи умумӣ барои ифшоӣ иттилооти молиявӣ марбут ба рушди устувор» ва СБҲМ S2 «Ифшоӣ марбут ба тағйирёбии иқлим», ки барои ҳисоботи бонкӣ дар ҳама мавзӯҳои марбут ба рушди устувор дар соҳаҳои идоракунии корпоративӣ, стратегия ва идоракунии хавфҳо замина фароҳам меорад. Ин стандартҳо инчунин барои ифшое пешбинӣ шудаанд, ки ба арзёбии сармоягузoron дар бораи гардиши пули нақди ояндаи Бонк таъсир мерасонанд.

Бонк ният дорад, ки ин стандартҳо ва ислоҳоти навро аз рӯзи эътибор пайдо кардани онҳо татбиқ кунад.

4. ТАСҲЕҲ ВА ТАСНИФ

Дар ҳисоботи вазъи молиявӣ	Маблағи қаблӣ 31 декабри соли 2022	Маблағи тасҳеҳот	Маблағи таҷдидшуда 31 декабри соли 2022 (Таҷдидшуда)
ДОРОИҲО			
Маблағҳои пулӣ ва муодилҳои онҳо	2,419,120	(154,580)	2,573,700
Маблағҳо дар бонкҳо	1,105,151	-	1,105,151
Захираи ҳатми дар Бонки миллии Тоҷикистон	154,579	154,579	-
Қарзҳо ба мизочон	1,258,735	(134,017)	1,392,752
Қоғазҳои қимматноки сармоягузорӣ	11,000	(617,062)	628,062
Сармоягузориҳо, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	617,062	617,062	-
Воситаҳои асосӣ	575,084	-	575,083
Сармоягузориҳо, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	24,018	24,018	-
Дороиҳои ғайримоддӣ	14,576	-	14,576
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ	4,974	-	4,974
Дороиҳои дарозмӯҳлат барои фурӯш	-	(24,018)	24,018
Дороиҳои андозии батаъҳирифтода	13,519	(18,192)	31,711
Дигар дороиҳо	74,792	-	74,792
ҲАМАҒӢ ДОРОИҲО	6,272,610	(152,210)	6,424,819
ЎҲДАДОРИҲО ВА САРМОЯ			
ЎҲДАДОРИҲО			
Амонатҳои мизочон	4,960,643	-	4,960,643
Қарзҳо	162,365	-	162,365
Қарзҳои субординатӣ	50,000	-	50,000
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	278,684	-	278,684
Ўҳдадориҳо аз рӯи иҷора	5,252	-	5,252
Дигар ўҳдадориҳо	200,299	-	200,299
ҲАМАҒӢ ЎҲДАДОРИҲО	5,657,243	-	5,657,243
САРМОЯ			
Сармояи саҳомӣ	70,935	-	70,935
Фоидаи тақсимнашуда	52,031	(152,211)	204,242
Захира барои амалиёти оянда	248,485	-	248,485
Захира барои ҳолатҳои фавқуллодда	29,640	1	29,639
Захираи умумии қарзҳои хидматрасонӣ	187,625	-	187,625
Захираҳои умумӣ	26,651	-	26,651
ҲАМАҒӢ САРМОЯ	615,367	(152,210)	767,577

Таъсири тасхеҳот дар ҳисоботи даромад ва дигар даромади маҷмӯӣ барои соли 2022 чунин аст:

Дар ҳисоботи вазъи молиявӣ	Маблағи қаблӣ 31 декабри соли 2022	Маблағи тасхеҳот	Маблағи таҷдидшуда 31 декабри соли 2022 (Таҷдидшуда)
ХАРОҶОТҲО			
Ҳисоб кардани захира барои беқурбшавии дороиҳое, ки фоизҳо аз рӯи онҳо ҳисоб мешаванд	79,697	8,110	71,587
Хароҷоти андоз аз даромад	45,624	(72,548)	26,924
ҲАМАҒӢ ХАРОҶОТҲО	125,321	26,810	98,511

5. ДАРОМАДИ СОФИ ФОИЗӢ

Даромад ва хароҷоти фоизӣ барои солҳое, ки 31 декабри соли 2023 ва 31 декабри соли 2022
анҷом ёфтаанд, иборатанд аз:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст (Таҷдидшуда)
Даромади фоизҳо дар бар мегирад		
Қарзҳо	350,454	215,144
Ҷойгиркунии муҳлатнок	52,352	23,778
Сармоягузориҳо, ки то муҳлат нигоҳ дошта мешаванд	32,501	54,196
Маблағҳо дар бонкҳо	15,074	22,281
Дигарҳо	5,134	-
	455,515	315,399
Хароҷоти фоизҳо дар бар мегирад		
Амонатҳои муҳлатнок	79,152	72,508
Амонатҳои талабшаванда	6,023	4,457
Қарзҳои пардохтшаванда	5,591	6,905
Амонатҳои амонатӣ	253	178
Дигарҳо	5,132	323
	96,151	84,371

6. ДАРОМАД ВА ХАРОҶОТИ КОМИССИОНӢ

Даромади комиссияи ва хароҷоти Бонк барои солҳое, ки 31 декабри соли 2023 ва 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтаанд, иборатанд аз:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст (Таҷдидшуда)
Даромади комиссияи		
Даромади комиссияи аз хизматрасонӣ ба суратҳисобҳо	207,582	182,696
Даромади комиссияи аз интиқоли пул	8,542	24,176
Даромади комиссияи аз фурӯш ва нигоҳдории кортҳои пластикӣ	504	298
Дигар даромадҳои комиссияи	978	248
	217,606	207,418

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст (Таҷдидшуда)
Хароҷоти комиссияи		
Хизматрасонии ҳазинавӣ	14,855	23,303
Амалиёти ҳисоббаробаркунӣ	8,610	5,209
Хароҷоти нигоҳдории барномаҳои таъминотӣ	850	5,170
Қарзҳо	438	-
Дигар хароҷотҳои комиссияи	6,406	4,654
	31,159	38,336

7. ДАРОМАДИ СОФ АЗ АМАЛИЁТИ АСЪОРИ ХОРИҶӢ

Даромади соф аз рӯи амалиёт бо асъори хориҷии Бонк барои солҳое, ки 31 декабри соли 2023 ва 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтаанд, иборатанд аз:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст
Амалиётҳо оид ба хариду фурӯш, холис	21,361	90,219
Фарқиятҳои қурбӣ, холис	(38)	(11,113)
	21,323	79,106

8. ТАШАККУЛИ ЗАХИРА БАРОИ ЗАРАРИ ПЕШБИНИШУДАИ ҚАРЗӢ ДАР ҲАМА ДОРОИҲО,
БА ИСТИСНОИ ҚАРЗҲОИ БА МИЗОЧОН ДОДАШУДА

Ташаққули захираҳо барои беқурбшавӣ ва талафоти қарзии пешбинишудаи дигар дороиҳои
Бонк дар солҳои 31 декабри соли 2022 ва 2022 чунин пешниҳод шудааст:

	Ҳисобҳо дар БМТ	Маблағҳо дар бонҳо	Ҷойгир- кунии муҳлат- нок	Сармоягу- зорӣ ба коғазҳои қимматнок	Ҳисоб- баробар- кунииҳои байни ташқилот- ҳои қарзӣ	Система- ҳои интиқоли пул	Аз рӯи ҳисобҳо барои қабул	Дороиҳо дар ташқилот- ҳои барҳам- хӯрда	Норасоии пули нақд дар ҳазина	Дороиҳои дароз- муҳлат барои фуруш	Ҳамагӣ (Таҷдид- шуда)
ба 31 декабри соли 2020	-	419	916	-	4,938	-	148	7,323	39,581	109,261	162,587
Ташаққул	-	1,384	2,378	-	-	-	4,278	107	1,756	72,292	82,195
Барқарор	-	-	-	-	-	-	-	(4,528)	(97)	(14,469)	(19,094)
Ҳориҷкунӣ	-	-	-	-	-	-	(148)	(177)	-	(53)	(378)
ба 31 декабри соли 2021	-	1,803	3,294	-	4,938	-	-	2,725	41,240	167,031	225,309
Ташаққул	-	2,916	2,308	-	-	-	-	-	516	28,584	34,324
Барқарор	-	-	-	-	-	-	-	-	(7,191)	(8,674)	(15,865)
Ҳориҷкунӣ	-	-	-	-	-	-	-	(2,725)	(21)	(1,966)	(4,712)
ба 31 декабри соли 2022	-	4,719	5,602	-	4,938	-	-	4,278	34,544	184,975	239,056
Ташаққул	-	18,304	2,604	-	-	-	-	2,325	-	40,463	63,696
Барқарор	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(6,645)	(6,645)
Ҳориҷкунӣ	-	-	-	-	-	-	-	-	(34,544)	(250)	(34,794)
ба 31 декабри соли 2023	-	23,023	8,206	-	4,938	-	4,278	2,325	-	218,543	261,313

9. ХАРОҶОТҲОИ АМАЛИЁТӢ

Хароҷотҳои амалиётӣ барои солҳое, ки 31 декабри 2023 ва 31 декабри 2022 анҷом ёфтаанд, чунин аст:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст
Музди меҳнат ва мукофотпулиҳо	187,201	155,675
Истеҳлоки воситаҳои асосӣ и дороиҳои ғайримодӣ	27,804	25,429
Хароҷот барои маводи канселарӣ	21,733	12,088
Хароҷотҳои алоқа	8,725	6,863
Андозҳо (ба ғайр аз андоз аз ҶОИДА)	5,418	6,426
Хароҷотҳои коммуналӣ	3,933	3,834
Сузишворӣ	3,232	3,238
Истеҳлоки дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифода	2,658	3,922
Муҳофиза	2,636	2,226
Техникаи иттилоотӣ	2,612	4,875
Сафарҳои хизматӣ	2,788	2,043
Иҷораи амалиётӣ	1,974	274
Хароҷотҳои намоёндагӣ	1,586	1,055
Таъмир ва нигоҳдории воситаҳои асосӣ	1,515	1,960
Реклама	1,200	1,469
Ҳадафҳои хайрия ва сарпарастӣ	875	781
Ҷаримаҳо	531	1,474
Хизматҳои ҳуқуқи ва касбӣ	406	1,195
Ҳаққи узвият ва пардохтҳо	273	435
Ҳисобкунӣ / (барқароркунии) захираҳо аз рӯи рухсатии истифоданашуда	(63)	503
Дигарҳо	614	13,848
	277,651	249,613

10. АНДОЗ АЗ ҶОИДА

Бонк ҳисобҳои андоз аз даромадро барои давраи чорӣ дар асоси маълумоти баҳисобгирии андоз, ки мутобиқи талаботи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад, ки метавонад аз Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ фарқ кунад, тартиб медиҳад. Дар давоми соле, ки 31 декабри соли 2023 ба охир расид, дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон меъёри андоз аз ҶОИДА барои шахсони ҳуқуқӣ 20 фоизро ташкил дод.

Азбаски баъзе намудҳои хароҷот барои мақсадҳои андозбандӣ ба назар гирифта намешаванд, инчунин бо назардошти имконияти даромади андозбандишаванда, Бонк фарқиятҳои муайяни доимии андозро ба вучуд меорад.

Андози ба таъхир гузошташуда таъсири ҳолиси андозро аз фарқиятҳои муваққатии байни арзиши баҳисобгирии дороиҳо ва ўҳдадориҳо бо мақсади ҳисоботи молиявӣ ва маблағи барои мақсадҳои андоз муайяншуда инъикос мекунад. Фарқиятҳои муваққатӣ, ки дар 31 декабри соли 2023 ва 2022 мавҷуданд, асосан бо усулҳои гуногуни баҳисобгирии даромад ва хароҷот ва арзиши баҳисобгирии баъзе дороиҳо алоқаманданд.

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст (Таҷдидшуда)
Хароҷоти ҷорӣ андоз аз даромад (Сарфа) / ҳисоб кардани хароҷоти ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	30,927 1,697	44,115 1,509
Хароҷот аз рӯи андоз аз ғоида	32,624	45,624

Таносуби байни хароҷоти андоз ва ғоидаи баҳисобгирӣ барои солҳои 31 декабри соли 2023 ва 2022 ба таври зерин пешниҳод карда мешавад:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Меъёри самараноки андозӣ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст (Таҷдидшуда)	Меъёри самараноки андозӣ
Даромади пеш аз андоз аз даромад	167,118		133,629	
Андоз аз рӯи меъери муқарраршуда	33,424	20%	26,726	20%
Таъсири андоз аз фарқиятҳои доимӣ	(800)	0%	18,898	14%
Хароҷоти андоз аз даромад	32,624	20%	45,624	0

Таъсири андоз аз фарқиятҳои муваққатӣ, аз 31 декабри соли 2023 ва 2022, ба таври зерин пешниҳод карда мешавад:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022 (Таҷдидшуда)
Дороиҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад:		
Маблағҳо дар бонкҳо	31,229	10,321
Дигар дороиҳо	660	660
Қарзҳо ба мизоҷон	-	33,124
Дороиҳои дарозмӯҳлат барои фуруш	37,978	23,210
Ғоизҳо барои пардохти қарзҳо	1,999	2,988
Ўҳдадориҳои иҷора	2,629	5,252
Ҳамагӣ дороиҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	74,495	75,555
Ўҳдадориҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад:		
Қарзҳо ба мизоҷон	(8,206)	-
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифода	(2,553)	(4,974)
Ҳамагӣ ўҳдадориҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	(10,759)	(4,974)
Ўҳдадориҳои софи таъхирёфтаи андоз	63,736	70,581
Ўҳдадориҳои софи ба таъхир гузошташудаи андоз (бо меъери муқарраршуда 20%)	12,747	14,116

	31 декабри соли 2022 (Таҷдидшуда)	31 декабри соли 2021
Дороиҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад:		
Маблағҳо дар бонкҳо	10,321	5,097
Дигар дороиҳо	660	660
Қарзҳо ба мизоҷон	33,124	30,647
Дороиҳои дарозмӯҳлат барои фурӯш	23,210	37,674
Ғоизҳо барои пардохти қарзҳо	2,988	705
Ўҳдадориҳои иҷора	5,252	6,055
Ҳамагӣ дороиҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	75,555	80,838
Ўҳдадориҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад:		
Қарзҳо ба мизоҷон	-	-
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифода	(4,974)	(5,700)
Ҳамагӣ ўҳдадориҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	(4,974)	(5,700)
Ўҳдадориҳои софи таъхирёфтаи андоз	70,581	75,138
Ўҳдадориҳои софи ба таъхир гузошташудаи андоз (бо меъери муқарраршуда 20%)	14,116	17,282

Тафовути муваққатии байни баҳисобгирии андоз ва ҳисоботи молиявии муттаҳидшуда ба дороиҳои таъхирёфтаи андоз/(ўҳдадориҳо) дар 31 декабри соли 2023 ва 2022 оварда мерасонад, дар натиҷаи зерин:

	31 декабри соли 2022 (Таҷдидшуда)	Дар ҳисобот дар бораи ғоида ё зиён эътироф шудааст	Дар ҳайати сармоя эътироф шудааст	31 декабри соли 2023
Фарқиятҳои муваққатӣ:				
Маблағҳо дар бонкҳо	10,321	20,908	-	31,229
Дигар дороиҳо	660	-	-	660
Қарзҳо ба мизоҷон	33,124	(33,124)	-	-
Дороиҳои дарозмӯҳлат барои фурӯш	23,210	14,768	-	37,978
Ғоизҳо барои пардохти қарзҳо	-	-	-	-
Ўҳдадориҳои иҷора	5,252	(5,252)	-	-
Ҳамагӣ дороиҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	72,567	(2,700)	-	69,867
Қарзҳо ба мизоҷон	-	8,206	-	8,206
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифода	4,974	(2,421)	-	2,553
Ҳама ўҳдадориҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	4,974	5,785	-	10,759
Дороиҳои софи ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	67,593	(8,485)	-	59,108
Дороиҳои софи ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад (20%)	13,519	(1,697)	-	11,822

	31 декабри соли 2021 (Таҷдидшуда)	Дар ҳисобот дар бораи фоида ё зиён эътироф шудааст	Дар ҳайати сармоя эътироф шудааст	31 декабри соли 2022 (Таҷдидшуда)
Фарқиятҳои муваққатӣ:				
Маблағҳо дар бонкҳо	5,097	5,224	-	10,321
Дигар дороиҳо	660	-	-	660
Қарзҳо ба мизоҷон	30,647	2,477	-	33,124
Дороиҳои дарозмӯҳлат барои фурӯш	37,674	(14,464)	-	23,210
Ғоизҳо барои пардохти қарзҳо	705	(705)	-	-
Ҷадавории иҷора	6,055	(803)	-	5,252
Ҳамагӣ дороиҳои ба таъхир гузашташудаи андоз аз даромад	80,838	(8,271)	-	72,567
Қарзҳо ба мизоҷон	-	-	-	-
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифода	5,700	(726)	-	4,974
Ҳама ҷадавории ба таъхир гузашташудаи андоз аз даромад	5,700	(726)	-	4,974
Дороиҳои софи ба таъхир гузашташудаи андоз аз даромад	75,138	(7,545)	-	67,593
Дороиҳои софи ба таъхир гузашташудаи андоз аз даромад (20%)	15,028	(1,509)	-	13,519

11. МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ ВА МУОДИЛИ ОНҲО

Ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 Маблағҳои пулӣ ва муодилҳои онҳо, ки дар ҳисобот оиди вазъи молиявӣ пешниҳод гардидаанд, фарогири ҷузъҳои зерин ҳастанд:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022 (Таҷдидшуда)
Маблағҳои пулӣ дар ҳазина	348,222	460,404
Пули нақд дар банкоматҳо	61,429	58,879
Ҳисоби ҷорӣ дар Бонки миллии Тоҷикистон	2,099,834	1,899,837
Захира барои зарари пешбинишудаи қарзӣ	-	-
	2,509,485	2,419,120

12. ЗАХИРАИ ҲАТМӢ ДАР БОНКИ МИЛЛИИ ТОҶИКИСТОН

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 захираи ҳатмӣ дар Бонки миллии Тоҷикистон ба таври зерин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022
Захираи ҳатми дар БМТ	227,743	154,579
	227,743	154,579

Мувофиқи дастури № 194 Бонки миллии Тоҷикистон (минбаъд БМТ) Бонк вазифадор аст захираҳои ҳатмиро ташкил намояд ва ин маблағро ба БМТ ворид намояд. Асоси ҳисоб кардани захираҳо тавозуни миёнаи пасандозҳои гурӯҳи муштариён дар охири моҳ мебошад.

13. МАБЛАҒҶО ДАР БОНКҶО

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 маблағҳо дар бонкҳои Бонк чунин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022
Ҷойгиркунии муҳлатнок	397,343	315,007
Ҳисобҳои муросилотии дигар бонкҳои хориҷӣ	519,326	347,803
Ҳисобҳои муросилотии дигар бонкҳои маҳаллӣ	373,932	452,662
ҚДММ РНКО «Маркази пардохт»		
Захира барои зарари пешбинишудаи қарзӣ	(31,229)	(10,321)
	1,259,372	1,105,151

14. ҚАРЗҶО БА МИЗОҶОН

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 қарзҳо ба мизоҷони Бонк ба таври зерин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022 (Таҷдидшуда)
Қарзҳо ба мизоҷон	1,748,696	1,240,145
Қарзҳои мӯҳлаташ гузашта ва аз нав баррасишуда	194,953	118,662
Ҷоизҳои ҳисобшуда	124,485	36,316
Захира барои зарари пешбинишудаи қарзӣ	(298,788)	(136,388)
	1,769,346	1,258,735

Дар зер маълумот дар бораи бахшҳои қарздиҳӣ оварда шудааст:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022 (Таҷдидшуда)
Бахши истеъмолий	549,051	350,008
Савдо	517,151	453,298
Ҳоҷагии қишлоқ	340,387	205,680
Саноат	310,624	66,634
Соҳтмон	171,685	134,641
Ҳизматрасонӣ	138,970	147,775
Нақлиёт	40,266	37,083
Дигарҳо	-	4
Захира барои зарари пешбинишудаи қарзӣ	(298,788)	(136,388)
	1,769,346	1,258,735

Маълумот оид ба гарав оид ба қарзҳои додашуда ба таври зерин пешниҳод карда мешавад:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022 (Таҷдидшуда)
Амволи ғайриманқул	1,164,091	685,350
Кафолатҳо	337,834	340,065
Қарзҳои таъминшуда	519,300	361,446
Қарзҳои бо амонат таъминшуда	5,489	1,265
Таъминоти омехта	7,583	5,548
Қарзҳои бо тилло таъминшуда	1,066	1,397
Дигарҳо	32,771	52
Захира барои зарари пешбинишудаи қарзӣ	(298,788)	(136,388)
	1,769,346	1,258,735

Ба ҳолати 31 декабри соли 2023 ва 2022 тамоми портфели қарзӣ дар ҳаҷми 1,769,346 ҳазор сомонӣ ва 1,258,735 ҳазор сомонӣ (аз ҷумла фоизҳои ҳисобшуда ва маблағи захиравӣ) мутаносибан ба муштариёне, ки фаъолияти худро дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамоянд, дода шудааст, ки ин концентратсияи назарраси ҷуғрофӣ ва андозаи максималии хавфи қарзӣ мебошад.

Иттилоот оиди гардиши талафоти чашмдошти қарзӣ аз рӯи қарзҳои додашуда ба таври зерин пешниҳод мегардад:

	Талафоти чашмдошти қарзӣ аз рӯи қарзҳо ба мизочон
Ба ҳолати 31 декабри соли 2021	160,487
Ташаккул	79,185
Барқарор	(103,367)
Хориҷкунӣ	83
Ба ҳолати 31 декабри соли 2022 (Таҷдидшуда)	136,388
Ташаккул	194,908
Барқарор	(32,508)
Хориҷкунӣ	-
Ба ҳолати 31 декабри соли 2023	298,788

Дар ҷадвали зер маълумот дар бораи сифати қарзҳои ба мизочон додашуда то 31 декабри соли 2023 оварда шудааст:

	Қарзҳои пеш аз захира барои беқурбшавӣ	Захира барои беқурбшавӣ	Қарзҳо аз захира барои беқурбшавӣ	Захираи беқурбшавӣ нисбат ба маблағи қарзҳои пеш аз тарҳ қардани захираи беқурбшавӣ
мӯҳлаташон нагузашта	1,567,033	(177,867)	1,389,166	11%
мӯҳлаташон ба миқдори то 30 рӯз гузашта	242,581	(30,317)	212,264	12%
мӯҳлаташон ба миқдори аз 30 то 89 рӯз гузашта	69,021	(20,721)	48,300	30%
мӯҳлаташон ба миқдори аз 90 то 179 рӯз гузашта	37,418	(21,410)	16,008	57%
мӯҳлаташон ба миқдори аз 180 то 360 рӯз гузашта	13,859	(4,232)	9,627	31%
мӯҳлаташон ба миқдори аз 360 рӯз гузашта	138,222	(44,241)	93,981	32%
Ҷамъи қарзҳои ба мизочон додашуда	2,068,134	(298,788)	1,769,346	14%

Дар ҷадвали зер маълумот дар бораи сифати қарзҳои ба мизочон додашуда то 31 декабри соли 2022 (Таҷдидшуда) оварда шудааст:

	Қарзҳои пеш аз захира барои беқурбшавӣ	Захира барои беқурбшавӣ	Қарзҳо аз захира барои беқурбшавӣ	Захираи беқурбшавӣ нисбат ба маблағи қарзҳои пеш аз тарҳ кардани захираи беқурбшавӣ
мӯҳлаташон нагузашта	654,012	(4,798)	649,214	1%
мӯҳлаташон ба миқдори то 30 рӯз гузашта	320,864	(53)	320,811	0%
мӯҳлаташон ба миқдори аз 30 то 89 рӯз гузашта	229,489	(3,279)	226,210	1%
мӯҳлаташон ба миқдори аз 90 то 179 рӯз гузашта	19,258	(5,199)	14,059	27%
мӯҳлаташон ба миқдори аз 180 то 360 рӯз гузашта	24,697	(32,279)	(7,582)	131%
мӯҳлаташон ба миқдори аз 360 рӯз гузашта	146,803	(90,780)	56,023	62%
Ҳамагӣ қарзҳои ба мизочон додашуда	1,395,123	(136,388)	1,258,735	10%

15. САРМОЯГУЗОРИҲОЕ, КИ ТО МУҲЛАТ НИГОҲ ДОШТА МЕШАВАНД

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 сармоягузориҳои бонк, ки то муҳлат нигоҳ дошта мешаванд, ба таври зерин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022 (Таҷдидшуда)
Сертификатҳои БМТ	260,623	609,239
Ҷойҳои барои гирифт	3,589	7,823
	<u>264,212</u>	<u>617,062</u>

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 Бонк дорои сертификатҳои Бонки миллии Тоҷикистон ба маблағи 260,623 ҳазор сомонӣ ва 609,239 ҳазор сомонӣ мебошад. Маблағи тахфиф дар давраҳои шабеҳ мутаносибан 3,589 ҳазор сомонӣ ва 7,823 ҳазор сомониро ташкил дод.

16. САРМОЯГУЗОРӢ БА ҚОҶАЗҲОИ ҚИММАТНОК

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 сармоягузорӣ ба қоғазҳои қимматноки Бонк ба таври зерин пешниҳод карда мешавад:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022 (Таҷдидшуда)
ҚСҚ «Нерӯгоҳи Барқи Обии Роғун»	11,000	11,000
	<u>11,000</u>	<u>11,000</u>

Қоғазҳои қимматноки сармоягузорие, ки бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ ҳисоб карда мешаванд, саҳмияҳои ҚСҚ «НБО Роғун» мебошанд. Роҳбарияти Бонк модели баҳодихии қоғазҳои қимматноки саҳомӣ бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ бо сабаби анҷом додани муомилоти кам ва мавҷуд набудани бозори фаъоли ин воситаҳои молиявиро интиҳоб кард.

17. ВОСИТАҲОИ АСОСӢ

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 воситаҳои асосии Бонк чунин пешниҳод карда мешаванд:

Ариш	Биноҳо ва иншоот	Мебел ва таҷизоти офисӣ	Воситаҳои нақлиёт	Соҳтмони нотаом	Ҳамагӣ
Ба 31 декабри соли 2021	435,351	149,297	7,871	135,749	728,268
Воридшавӣ	38,868	3,405	723	26,204	69,200
Ҷойивазкунии дохилӣ	2,241	-	-	(2,241)	-
Интиқол аз / (ба) ЗМ	2,266	7,086	6,429	(1,3,10)	14,471
Хориҷшавӣ	(6)	-	(10)	(108,876)	(108,892)
Ба 31 декабри соли 2022	478,720	159,788	15,013	49,526	703,047
Воридшавӣ	2,344	10,359	291	56,673	69,667
Ҷойивазкунии дохилӣ	7,531	231	-	(7,762)	-
Интиқол аз / (ба) ЗМ	-	26,091	240	(9,212)	17,119
Хориҷшавӣ	-	(4,730)	(84)	(74)	(4,888)
Ба 31 декабри соли 2023	488,595	191,739	15,460	89,151	784,945
Истеҳлоки захиравӣ					
Ба 31 декабри соли 2021	47,171	52,976	4,959	-	105,104
Дар давоми сол ҳисоб карда шуд	6,655	10,774	5,446	-	22,875
Хориҷшавӣ	(6)	-	(10)	-	(16)
Ба 31 декабри соли 2022	53,820	63,750	10,395	-	127,963
Дар давоми сол ҳисоб карда шуд	6,706	17,953	507	-	25,166
Хориҷшавӣ	-	(4,624)	(190)	-	(4,814)
Ба 31 декабри соли 2023	60,526	77,079	10,712	-	148,315
Ба 31 декабри соли 2021	388,180	96,321	2,912	135,749	623,164
Ба 31 декабри соли 2022	424,900	96,038	4,618	49,526	575,084
Ба 31 декабри соли 2023	428,069	114,660	4,748	89,151	636,630

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 воситаҳои асосии дар гарав қарордошта ҳамчун таъминот аз рӯи қарзҳои гирифташуда мавҷуд набуданд.

Дар санаҳои 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 ба таркиби воситаҳои асосии Бонк воситаҳои асосии пурра истеҳлоқшуда бо арзиши ибтидоии мутаносибан 34,578 ҳазор сомонӣ ва 16,219 ҳазор сомонӣ дохил карда шудаанд.

18. ДОРОИҲОИ ҒАЙРИМОДДӢ

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 дороиҳои ғайримоддии Бонк чунин пешниҳод карда мешаванд:

	Таъминоти барномавӣ	Ҳамагӣ
Арзиш		
Ба 31 декабри соли 2021	25,531	25,531
Воридшавӣ	1,255	1,255
Хориҷшавӣ	(1,449)	(1,449)
Ба 31 декабри соли 2022	25,337	25,337
Воридшавӣ	-	-
Хориҷшавӣ	-	-
Ба 31 декабри соли 2023	25,338	25,338
Истеҳлоқи захиравӣ		
Ба 31 декабри соли 2021	9,656	9,656
Дар давоми сол ҳисоб карда шуд	2,554	2,554
Хориҷшавӣ	(1,449)	(1,449)
Ба 31 декабри соли 2022	10,761	10,761
Дар давоми сол ҳисоб карда шуд	2,638	2,638
Хориҷшавӣ	-	-
Ба 31 декабри соли 2023	13,399	13,399
Ба 31 декабри соли 2021	15,875	15,875
Ба 31 декабри соли 2022	14,576	14,576
Ба 31 декабри соли 2023	11,938	11,938

19. ДОРОИҲОИ ҲУҚУҚИ ИСТИФОДАБАРӢ

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифода ва ўҳдадорӣҳои иҷораи Бонк ба таври зерин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ		
Биноҳо	2,553	4,974
	2,553	4,974

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022
Ўҳдадорихои ичора		
Чорй	1,578	4,143
Дарозмуддат	1,051	1,109
	2,629	5,252

	Бино ва иншоот	Ҳамагй	Ўҳдадорихои ичора
Ба 31 декабри соли 2021	5,700	5,700	6,055
Таъсири тағйирёбии меъёри тахфиф	63	63	43
Афзоиш	3,133	3,133	3,133
Камшави	-	-	-
Истеҳлоки ДШҲИ	3,922	3,922	-
Хароҷоти фоизҳо аз рӯи ўҳдадорихои ичора	-	-	323
Пардохтҳо	-	-	4,302
Ба 31 декабри соли 2022	4,974	4,974	5,252
Воридшавӣ	604	604	604
Тағйирот	(509)	(509)	(509)
Камшави	-	-	-
Истеҳлоки ДШҲИ	(2,519)	(2,519)	139
Хароҷоти фоизҳо аз рӯи ўҳдадорихои ичора	-	-	-
Дигар даромад/хароҷот	3	3	-
Пардохтҳо	-	-	(2,857)
Ба 31 декабри соли 2023	2,553	2,553	2,629

Меъёри тахфиф ҳамчун меъёри миёнаи ҷалби маблағҳои иловагии қарзӣ муайян карда шуд.
Ҳамчун тахфифи пардохтҳои ичора дар соли 2023, меъёри тахфиф 3,66% муайян карда шуд.

20. ДОРОИҲОИ ДАРОЗМЎҲЛАТ БАРОИ ФУРЎШ

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 дороиҳои дарозмўҳлати Бонк, ки барои фурӯш пешбинӣ шудаанд, ба таври зерин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022
Заводҳо ва Фабрикаҳо	36,753	36,656
Хонаҳо	32,335	38,104
Анборҳо	29,431	7,269
Ҳучраҳо	29,397	19,789
Бино ва иншоотҳо	27,527	29,732
Пойгоҳи нигоҳдории сўзишворӣ	26,817	26,817
Фермаҳо	17,534	5,615
Бино ва иншоотҳо (Доруворӣ)	11,759	10,742
Тарабхонаҳо	5,554	5,096
Истгоҳи сўзишвории автомобилӣ	3,088	2,398
Терминали мусофирбарӣ	2,859	2,859
Нақлиёт	127	98
Амвол дар бозор	-	5,964
Дигарҳо	23,819	17,854
	247,000	208,993
Захира барои беқурбшавӣ	(218,543)	(184,975)
	28,457	24,018

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 дороиҳои барои фурӯш пешбинишуда амволи ғайриманқул мебошанд, ки ба ихтиёри Бонк гузаштаанд. Аз рӯи ин дороиҳо захираи дахлдор таъсис дода шудааст. Ҳаракати захиравӣ оид ба дороиҳои дарозмӯҳлат, ки барои фурӯш пешбинӣ шудаанд, дар Эзоҳи 8 оварда шудааст. Арзёбии маблағи зарурии захира аз рӯи санаи ҳисоботӣ аз ҷониби роҳбарияти Бонк дар асоси дастури Бонки миллии Тоҷикистон анҷом дода шуда метавонад ва эҳтимолияти пурра нагирифтани ҷуброни маблағҳои пулии бонк аз фурӯши онҳоро инъикос накунад.

21. ДИГАР ДОРОИҲО

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 Дигари дороиҳои Бонк чунин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022
Дигар дороиҳои молиявӣ		
Ҳисоббаробаркуниҳои байни ташкилотҳои қарзӣ	95,597	28,222
Ҳисобҳо барои қабул	28,241	22,046
Ҳисобҳо дар низомҳои интиқолҳои пулӣ	5	5
Амвол дар ташкилотҳои барҳамхӯранда	2,325	-
Тарҳ кардани захира барои зарари пешбинишудаи қарзӣ	(7,263)	(4,938)
Ҷамъи дигар дороиҳои молиявӣ	118,905	45,335
Дигар дороиҳои ғайримолиявӣ		
Хароҷоти пешакӣ пардохтшуда	12,940	213
Норасоии пули нақд дар хазина	-	34,544
Захираҳои моддӣ	12,531	20,784
Пешпардохти андоз	10,665	2,592
Дигарҳо	1,834	1,590
Талафоти пешбинишудаи қарз аз сабаби норасоии пули нақд	-	(34,544)
Талафоти пешбинишудаи қарз аз рӯи қарзҳои дебиторӣ	4,278	4,278
Ҷамъи дигар дороиҳои ғайримолиявӣ	42,248	29,457

Ба санаҳои 31 декабри соли 2023 ва 2022 маблағи захираҳо мутаносибан 7,263 ҳазор сомонӣ ва 4,938 ҳазор сомони ро ташкил дод. Маблағҳои мазкур барои дороиҳои молиявӣ захираҳоро барои талафоти қарзии пешбинишуда аз рӯи қарзи дебиторӣ, системаҳои интиқоли пулӣ ва дороиҳои субъектҳои барҳамхӯранда ифода мекунанд. Ҳаракати захираи зарари пешбинишавандаи қарзӣ аз рӯи қарзи дебиторӣ, системаҳои интиқоли пулӣ ва дороиҳои субъектҳои барҳамхӯранда дар эзоҳи 8 нишон дода шудааст.

25. ДАРОМАДИ ДИГАР, СОФ

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 даромадҳои дигари Бонк ба таври зерин пешниҳод карда мешаванд:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст (Таҷдидшуда)
Даромади дигар		
Даромад аз баргардонидани дороиҳои аз ҳисоб баровардашуда	(76,625)	57,848
Хароҷоти сохтмон	-	108,644
Даромади дигар	(475)	3,111
	(77,100)	47,685
Хароҷоти дигар		
Зарар аз аз ҳисоб баровардани дороиҳои дарозмӯҳлат	-	-
Хароҷоти дигар	4	-
	(77,096)	47,685

26. ДИГАР ҶАВБДОРИҲО

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 дигар ҷавбдориҳои Бонк ба тариқи зайл сурат гирифтанд:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022
Ҳисобҳо барои пардохт	65,597	169,568
Маблағҳои ҳукумат	8,665	12,958
Захираи рухсатии истифоданашуда	8,288	5,775
Интиқоли пул	6,088	6,110
Захираи мукофотпулӣ барои коргарон	93	893
Дигарҳо	12,807	4,994
	101,538	200,299

Ҳисобҳо барои пардохт, ки Бонк то 31 декабри соли 2023 пешниҳод кардааст, асосан аз ҷавбдориҳои суратҳисобҳо барои ҷамъовари маблағ барои хайрия ба зарардидагони заминларза ва дигар ҳодисаҳои табиӣ, инчунин ҷавбдориҳо оид ба ҳисоббаробаркуниҳои мутақобила бо Агентии суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон иборат аст.

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 ҳаракат дар захираи рухсатии истифоданашуда чунин ифода карда мешавад::

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст
Бақия ба ҳолати 1 январ	5,775	5,272
Ташаккулдиҳии захира	5,567	1,964
Барқароршавӣ	(3,055)	(1,461)
Бақия ба ҳолати 31 декабр	8,288	5,775

27. САРМОЯИ САҲОМӢ

Ба ҳолати 31 декабри соли 2023 ва 2022 сармояи саҳомии Бонк мутаносибан 80,935 ҳазор ва 70,935 ҳазор сомони ро ташкил дод. Бонк пурра ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тааллуқ дорад.

28. ӮҲДАДОРИҲОИ ШАРТИИ МОЛИЯВӢ

Ӯҳдадориҳо оид ба хароҷоти асосӣ

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 Бонк аз рӯи хароҷоти асосӣ ўҳдадориҳо нашошт.

Ӯҳдадориҳои хусусияти қарзӣ, кафолатҳо ва дигар шартномаҳои молиявӣ

Дар қараёни фаъолияти қорӣ, бонк ба мизоҷони худ воситаҳои гуногуни молиявиро пешниҳод мекунад, ки дар суратҳисобҳои ғайритаваозунӣ ҳисоб карда мешаванд ва дараҷаҳои гуногуни хавф доранд. Маблағи номиналӣ ё шартномавии чунин ўҳдадориҳо дар 31 декабри соли 2023 ва 2022 чунин пешниҳод карда шуд:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022
Ӯҳдадориҳои ғайритаваозунӣ		
Хатҳои қарзӣ	528,068	314,508
Гарав	(39,683)	(24,418)
	<u>488,385</u>	<u>290,090</u>

Ӯҳдадориҳо оид ба шартномаҳои иҷораи амалиётӣ

Дар қараёни фаъолияти қорӣ Бонк биноҳои идораӣ ва таҷҳизотро барои филиалҳо ба иҷора мегирад. То 31 декабри соли 2023 ва 2022 Бонк ўҳдадориҳои назаррасро оид ба шартномаҳои қатънашавандаи иҷораи амалиётӣ нашошт.

Муроғияҳои судӣ

Баъзан дар қараёни фаъолияти Бонк муштариён ва контрагентҳо нисбати Бонк даъво пешниҳод мекунанд, инчунин Бонк нисбати муштариён даъво пешниҳод мекунад. Бонк баъзан объекти муроғияҳои судӣ ва қарорҳои судӣ буд ва идома медиҳад, ки алоҳида ё дар маҷмӯъ ба Бонк таъсири манфии назаррас нашоштанд. Роҳбарият чунин мешуморад, ки ўҳдадориҳои ниҳой, агар чунин бошад, дар робита ба ин даъвоҳо ва шикоятҳо ба вазъи молиявӣ ё натиҷаҳои фаъолияти ояндаи молиявӣ хоҷагии Бонк таъсири манфии ҷиддӣ намерасонад.

Андозбандӣ

Қонунгузориҳои андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тафсирҳои гуногун роҳ медиҳад ва ба тағйироти аксар вақт дучор мешавад. Мақомоти андоз метавонанд ҳангоми тафсири қонунгузорӣ ва тафтиши ҳисоббаробаркуниҳои андоз мавқеи саҳттарро ишғол кунанд.

Ба ақидаи роҳбарият, аз рӯи санаи ҳисоботӣ муқаррароти дахлдори қонунгузорӣ аз ҷониби ў дуруст тафсир карда шудаанд ва муқаррароти Бонк, аз нуқтаи назари қонунгузориҳои андоз, устувор боқӣ мемонад.

Вазъи иқтисодӣ

Фаъолияти асосии иқтисодии Бонк дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад. Азбаски қонунгузорӣ ва ҳуҷҷатҳои меъёрии ба вазъи иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсиркунада зуд-зуд тағйир меёбанд, дороиҳо ва амалиёти Бонк дар сурати бад шудани вазъи сиёсӣ ва иқтисодӣ метавонанд зери хатар қарор гиранд.

Баргардонидани дороиҳои молиявӣ

Ба ҳолати 31 декабри соли 2023 ва 2022 дороиҳои молиявии Бонк мутаносибан 6,160,063 ҳазор сомонӣ ва 5,610,982 ҳазор сомони ро ташкил доданд. Ҷаброни ин дороиҳои молиявӣ ба дараҷаи баланд аз самаранокии фискалӣ ва дигар тадбирҳои, ки дар кишварҳои гуногун барои ноил шудан ба суботи иқтисодӣ, яъне омилҳои, ки аз назорати Бонк берунанд, вобаста аст. Баргардонидани дороиҳои молиявӣ аз ҷониби Бонк дар асоси шартҳои дар санаи ҳисоботи мавҷудбуда муайян карда мешавад. Роҳбарияти Бонк чунин мешуморад, ки дар айнаи замон барои эҷоди захираҳои иловагӣ барои дороиҳои молиявӣ дар асоси шароити мавҷуда ва маълумоти мавҷуда зарурат вучуд надорад.

Муҳити амалиётӣ

Баръакси бозорҳои пешрафта, бозорҳои кишварҳои рӯ ба тараққӣ, аз қабили Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба хатарҳои гуногун, аз ҷумла хатарҳои иқтисодӣ, сиёсӣ, иҷтимоӣ, ҳуқуқӣ ва қонунгузорӣ дучор мешаванд. Таҷрибаи гузашта нишон медиҳад, ки ҳам мушкилоти эҳтимоли ва ҳам воқеан мавҷудаи молиявӣ, дар баробари афзоиши сатҳи хавфҳои эҳтимолии хоси сармоягузорӣ ба кишварҳои рӯ ба тараққӣ, метавонанд ҳам ба иқтисодиёти кишвар дар маҷмӯъ ва ҳам ба фазои сармоягузори он таъсири манфӣ расонанд.

Танзими меъёриро ҳуқуқии фаъолияти соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳанӯз ҳам тағйир меёбад. Имконияти тафсири гуногуни қонунгузори андоз, асъор ва гумрук, инчунин дигар маҳдудиятҳои ҳуқуқӣ ва фискалӣ вучуд дорад, ки Бонке, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунад, бо онҳо рӯ ба рӯ мешавад. Самти ояндаи рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон асосан бо тадбирҳои сиёсати иқтисодӣ, андозӣ ва пулиро қарзии аз ҷониби давлатҳо татбиқшаванда, инчунин тағйироти заминаи меъёриро ҳуқуқӣ муайян карда мешавад.

Ҳисоботи молиявии маҷмӯии мазкур ягон ислоҳро дар бар намегирад, ки дар натиҷаи ҳалли ин номуайянии оянда зарур бошад. Тасҳеҳоти имконпазир метавонанд ба ҳисобот дар давраи ворид карда шаванд, ки зарурати инъикоси онҳо аён гардад ва арзёбии арзишҳои адабии онҳо имконпазир гардад.

29. АМАЛИЁТҲО БО ТАРАФҲОИ АЛОҚАМАНД

Бонк озодкуниро аз истифодаи талаботи СБҲМ (IAS) 24 «Ифшои маълумот дар бораи тарафҳои алоқаманд» ба ифшои маълумот дар бораи амалиёт бо тарафҳои алоқаманд ва бақияи чунин амалиётҳо, аз ҷумла ӯҳдадориҳо, зеро он бо давлат алоқаманд аст, татбиқ мекунад. Аз ин рӯ, Бонк хусусияти муносибатҳои онҳоро бо ҳукумат, тавсиф ва маблағи ҳар як амалиётро, ки алоҳида ё дар маҷмӯъ назаррас аст, ошкор мекунад.

Дар ҳисоботи вазъи молиявӣ то 31 декабри соли 2023 ва 2022 маблағҳои зерин, ки аз амалиётҳои тарафҳои алоқаманд ба вучуд омаданд, инъикос карда шуданд:

	31 декабри соли 2023			31 декабри соли 2022		
	Меъёри фоизи миёна %	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Ҳамагӣ аз рӯи категория мувофиқи моддаҳои ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ	Меъёри фоизи миёна %	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Ҳамагӣ аз рӯи категория мувофиқи моддаҳои ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ
Амонатҳои мизочон	6%	2,759,000	5,465,383	6%	1,689,937	4,960,643
Қарзҳо ба мизочон	18%	115,241	1,769,346	18%	201,901	1,392,752
Дигар ӯҳдадориҳо		8,665	101,538		12,958	200,299

Дар поён маблағҳое, ки аз амалиёт бо шахсони алоқаманд ба вуҷуд меоянд ва ба ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба ғайри зарар ва дигар даромади умумӣ барои солҳои 31 декабри 2023 ва 2022 анҷомёфта дохил карда шудаанд, оварда шудааст:

	31 декабри соли 2023		31 декабри соли 2022 (Таҷдидшуда)	
	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Ҳамагӣ аз рӯи категория мувофиқи моддаҳои ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Ҳамагӣ аз рӯи категория мувофиқи моддаҳои ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ
Даромади ғайри	54,202	455,515	87,035	315,399
Ҳароҷоти ғайри	1,209	96,151	139	84,371

30. ТАЛАБОТИ ПРУДЕНСИАЛӢ

Мувофиқи нишондиҳандаҳои миқдории муқарраршуда бо мақсади таъмини кофӣ будани сармоя, Бонк вазифадор аст талаботро оид ба маблағҳои ҳадди ақал ва меъёрҳои таносуби маблағи умумии сармоя (12%) ба маблағи умумии дороиҳои бо назардошти хавф тарозушуда, инчунин таносуби маблағи умумии сармоя (10%) ба маблағи умумии дороиҳо иҷро наояд.

Меъёр тибқи қоидаҳои муқаррарнамудаи Бонки миллии Тоҷикистон ҳисоб карда мешавад ва метавонад аз қоидаҳои муқаррарнамудаи созишномаи Базел бо истифода аз арзёбиҳои зерини хавф барои дороиҳо ва ӯҳдадориҳои ғайритавозунӣ бо назардошти захираи беқурбшавӣ каме фарқ кунад.

Маблағи воқеӣ ва таносуби сармояи Бонк дар зер оварда шудааст:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022
Ҳаракати сармояи сатҳи аввал		
Дар аввали сол	615,367	517,362
Афзоиши сармояи оинномавӣ	10,000	10,000
Амалиёт бо соҳибон	-	-
Аз ҳисоб баровардани захираи азнавбаҳодиҳӣ тавассути аз ҳисоб баровардани арзиши балансии объектҳои воситаҳои асосии қаблан аз ҳад зиёд баҳогуздоршуда	-	-
Азнавбаҳодиҳии воситаҳои асосӣ	-	-
Амалиёт бо танзимкунонда, баргاردонидани маблағҳои БМТ	-	-
Даромади соф барои сол	134,494	88,005
Дар охири сол	759,861	615,367

31. ИДОРАКУНИИ САРМОЯ

Бонк идоракунии сармояро барои таъмини идомаи фаъолияти худ амалӣ мекунад, ки ғоидаи иштирокчиёро тавассути оптимизатсияи таносуби маблағҳои қарзӣ ва сармояи худӣ ба ҳадди аксар мерасонад.

Сохтори Сармояи Бонк аз маблағҳои қарзӣ ва сармояи саҳмдорон иборат аст, ки сармояи баровардашуда, захираҳо ва ғоидаи тақсимнашударо дар бар мегирад, ки дар ҳисоботи тағйирёбии сармоя ошкор карда мешавад.

Сохтори сармоя мунтазам аз ҷониби роҳбарияти Бонк баррасӣ карда мешавад. Дар ҷараёни ин баррасӣ, роҳбарият, аз ҷумла, арзиши сармоя ва хавфҳои марбут ба ҳар як синфи сармояро таҳлил мекунад. Дар асоси тавсияҳои роҳбарият, Бонк сохтори сармояро тавассути капитализатсияи иловагии ғоидаи тақсимнашуда, ҷалби маблағҳои иловагии қарзӣ ё пардохти қарзҳои амалкунанда ислоҳ мекунад.

32. СИЁСАТИ ИДОРАКУНИИ ХАВФҲО

Идоракунии хавфҳо унсури муҳимми фаъолияти Бонк ба ҳисоб меравад. Самтҳои асосии идоракунии хавфҳо инҳоянд:

- Хавфи қарзӣ,
- Хавфи амалиётӣ,
- Хавфи пардохтпазирӣ,
- Хавфи асъорӣ.

Барои таъмини сиёсати муассир ва муассири идоракунии хавфҳо, Бонк принципҳои асосии идоракунии хавфҳоро муайян кард, ки ҳадафи асосии онҳо муҳофизат кардани Бонк аз хатарҳои мавҷуда ва имкон додани он ба нишондиҳандаҳои ба нақша гирифташуда мебошад. Принципҳои зикршуда аз ҷониби Бонк ҳангоми идоракунии хавфҳои зерин истифода мешаванд:

Хавфи қарзӣ

Бонк ба хавфи қарзӣ дучор мешавад, яъне хавфи иҷро накардани ўҳдадориҳои худ аз ҷониби як тараф оид ба воситаи молиявӣ ва дар натиҷа, дар тарафи дигар зарари молиявӣ ба амал меояд.

Идоракунии хавфҳо ва мониторинги онҳо дар доираи муқарраршуда аз ҷониби кумитаҳои қарзии сатҳи дахлдор ва роҳбарияти Бонк амалӣ карда мешавад. Пеш аз ҳама гуна амали бевоситаи кумитаи қарзӣ, ҳамаи тавсияҳо оид ба равандҳои қарзӣ (маҳдудиятҳои барои қарзгирандагон муқарраршуда ё иловаҳо ба шартномаи қарзӣ ва ғайра) аз ҷониби роҳбарият баррасӣ ва тасдиқ карда мешаванд. Қарзҳои ҳаррӯзаи идоракунии хавфҳо аз ҷониби ҳадамоти идоракунии хавфҳо амалӣ карда мешаванд.

Бонк сиёсатҳо ва расмиёти идоракунии хавфи қарзиро таҳия кардааст, ки масъалаҳои маҳдуд кардани консентратсияи портфели қарзӣ ва таъсиси кумитаи қарзиро дар бар мегирад, ки хавфи қарзиро назорат мекунад. Сиёсати қарзии Бонк аз ҷониби шӯрои директорон баррасӣ ва тасдиқ карда мешавад. Бонк сатҳи хавфи қарзиро тавассути муқаррар кардани маҳдудиятҳо, ки андозаи хавфро нисбат ба як қарзгиранда ё гурӯҳи қарзгирандагон ва инчунин бахшҳои иқтисодиёт маҳдуд мекунанд, сохтор мекунад. Мониторинги ҳаррӯзаи хавфҳои воқеӣ нисбат ба маҳдудиятҳои муқарраршуда гузаронида мешавад.

Таъсири хавфи қарзӣ дар асоси таҳлили мунтазами қобилияти қарзгирандагон ва қарзгирандагони эҳтимолӣ барои ҷавоб додан ба ўҳдадориҳои марбут ба пардохти ғоизҳо ва маблағи асосӣ, инчунин тавассути тағйир додани ин маҳдудиятҳои қарзӣ ҳангоми зарурат дар асоси инфиродӣ ё гурӯҳӣ пайгирӣ карда мешавад. Таъсири хавфи қарзӣ инчунин тавассути гирифтани гарав ва инчунин кафолатҳои аз ҷониби шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ додашуда танзим карда мешавад. Чунин хатарҳо пайваستا назорат карда мешаванд ва на камтар аз як маротиба дар як семоҳа таҳлил карда мешаванд.

Муайян кардани дефолт

Бонк воситаи молиявиро ҳамчун пешфарз меҳисобад ва аз ин рӯ, марҳилаи 3-юм (қарзӣ-беқурбшуда) барои ҳисобҳои ECL дар ҳама ҳолатҳое, ки қарзгиранда аз пардохтҳои шартномавии худ 90 рӯз гузаштааст, истифода мешавад.

Бонк бақияи байнибонкиро пешфарз мешуморад ва ҳангоми пардохтҳои зарурии рӯзона то охири рӯзи қарз, тавре ки дар созишномаҳои алоҳида нишон дода шудааст, фавран амал мекунад.

Дар доираи арзёбии сифатии худ оид ба муфлис будани муштарӣ, Бонк инчунин ҳолатҳои гуногуно баррасӣ мекунад, ки метавонанд аз эҳтимолияти пардохт шаҳодат диҳанд. Ҳангоми руҳ додани чунин ҳодисаҳо, Бонк бодикҷат баррасӣ мекунад, ки оё ин ҳодиса боиси беэътибор донишани муштарӣ мегардад ва аз ин рӯ, ҳамчун Марҳилаи 3 барои ҳисобҳои ECL арзёбӣ мешавад ё Марҳилаи 2 мувофиқ аст. Чунин чорабиниҳо дохил мешаванд

- муҳофизати судӣ, иҷро ё иҷрои маҷбурӣ бо мақсади ситонидани қарз;
- литсензияи қарзгиранда бозхонда шудааст;
- қарзгиранда шарикӣ қарздор мебошад, ки қарздори асосиро иҷро накарда бошад;
- таҷдиди сершумори як дорой;
- нигарониҳои асоснок дар бораи қобилияти қарзгиранда барои тавлиди гардиши пулии устувор ва кофӣ дар оянда вучуд доранд;
- коэффисиенти пӯшонидани хизматрасонии қарз нишон медиҳад, ки қарз устувор нест;
- аз даст додани мизоти асосӣ ё иҷорагир;
- муштарӣ муфлис эълон шудааст;
- таҷдиди сохтор бо бахшидани қисми моддӣ (зарари ҳолиси қарз (NPV));
- ташкилоти қарзӣ ё роҳбари консорсиум раванди эълони муфлисшавӣ / муфлисшавии истеҳсолотро оғоз мекунад.

Тибқи сиёсати Бонк, воситаи молиявӣ «солим» ҳисобида мешавад ва аз ин рӯ, аз Марҳилаи 3 тасниф карда мешавад, агар ҳеҷ яке аз меъёрҳо ҳадди ақсал се моҳ пай дар пай мавҷуд набоянд. Қарор дар бораи он, ки оё дороиҳо бояд ба Марҳилаи 2 ё марҳилаи 1 пас аз барқароршавӣ тасниф карда шаванд, аз арзёбии навшудаи қобилияти қарзӣ ҳангоми барқароршавӣ вобаста аст ва оё ин аз афзоиши назарраси хавфи қарзӣ дар муқоиса бо эътирофи аввалия шаҳодат медиҳад. Меъёри Бонк барои «беҳбудӣ» барои мақсадҳои ECL нисбат ба талаботи 12-моҳа нисбат ба дороиҳои бекоркардаи таҷдидшуда камтар саҳтгир аст.

Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ

Дар ҳар як санаи ҳисоботӣ, Бонк арзёбӣ мекунад, ки оё хавфи қарзии воситаи молиявӣ аз лаҳзаи эътирофи аввала ба таври назаррас афзоиш меёфтааст. Ҳангоми гузаронидани арзёбӣ, Бонк ба ҷои тағир додани маблағи зарари пешбинишудаи қарзӣ, тағир додани хавфи пешфарзро дар тӯли мӯҳлати пешбинишудаи воситаи молиявӣ истифода мебарад. Ҳангоми муайян кардани он, ки оё хавфи пешфарзии воситаи молиявӣ аз замони эътирофи аввала ба таври назаррас афзоиш меёфтааст, Бонк маълумоти оқилона ва асоснокро ба назар мегирад, ки бидуни ҳароҷот ё саъйи аз ҳад зиёд мувофиқ ва дастрас аст. Ин ҳам маълумоти миқдорӣ ва сифатӣ ва таҳлилро дар асоси Таҷрибаи Таърихӣ Бонк ва арзебии қарздорони қобилияти қарзӣ ва инчунин маълумоти пешгӯишавандаро дар бар мегирад. Бо вучуди ин, вақте ки маълумоти пешбинишуда нисбат ба маълумоти таърихӣ (ё дар асоси инфиродӣ ё коллективӣ) гарант аст, Бонк меъёрҳои дигарро барои муайян кардани афзоиши назарраси хавфи қарзӣ истифода мебарад. Бонк меъёрҳои афзоиши нисбии миқдори эҳтимолияти дефолтро (PD) муайян мекунад, ки ба афзоиши назарраси хавфи қарзӣ ишора мекунад. Ҳадди афзоиши PD, ки бояд назаррас ҳисобида шавад, вобаста ба рӯ дар эътирофи аввал фарқ мекунад.

Ғайр аз он, дар маҷмӯъ, омилҳои сифатӣ, ки афзоиши хавфи қарзиро нишон медиҳанд, дар моделҳои ҳисобкунии PD инъикос карда мешаванд ва аз ин рӯ ба арзёбии миқдорӣ дохил карда мешаванд, на ба арзёбии сифатии алоҳида. Аммо, агар ҳамаи маълумоти ҷорӣ омилҳои сифатиро ба миқдор дохил кардан ғайриимкон бошад, онҳо ҳангоми муайян кардани афзоиши назарраси хавфи қарзӣ дар арзёбии сифатӣ алоҳида ба назар гирифта мешаванд.

Меъёрҳо барои қарзҳо ва пешпардохт ба мизочон

Меъёрҳо барои қарзҳо ва пешпардохтҳо ба мизочон дар сархатҳои зерин оварда шудаанд. Ҳангоми муайян кардани афзоиши назарраси хавфи қарзӣ ҳамаи меъёрҳои пешниҳодшуда вазни якхела доранд.

- 30 рӯз гузаштааст. Зиёда аз 30 рӯзи таъхир нишондиҳандаи афзоиши назарраси хавфи қарзӣ мебошад.
- Таъхир-на бештар аз 30 рӯз. Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ вақте ба ҳисоб меравад, ки дар ҳоле ки дар санаи ҳисоботӣ рӯзҳои ба таъхир афтода камтар аз 30 рӯз буданд, дар давоми 6 моҳи охир ҳадди аққал як ҳолати ба таъхир афтодани зиёда аз 60 рӯз вучуд дошт.
- Тағйироти нисбӣ дар PD 12 моҳа. Тағйироти назаррас дар PD 12-моҳа ҳамчун омил тағйирот дар эҳтимолияти пешфарз дар тӯли мӯҳлати амали воситаи молиявӣ баррасӣ карда мешавад. Ин нишондиҳандаи афзоиши назарраси хавфи қарзӣ мебошад. Ин меъёр вақте истифода мешавад, ки Бонк системаи ҳолҳои кредитии дохилӣ дошта бошад.
- Тағйироти нисбӣ дар эҳтимолияти пешфарз дар давоми мӯҳлати амали воситаи молиявӣ. Тағйироти назарраси мӯҳлати хизмати PD нишондиҳандаи афзоиши назарраси хавфи қарзӣ мебошад. Ин меъёр вақте истифода мешавад, ки Бонк системаи ҳолҳои кредитии дохилӣ дошта бошад.
- Бо нобаёнӣ («марҳилаи 3») дар 12 моҳи охир. Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ вақте баррасӣ карда мешавад, ки гарчанде ки дар санаи ҳисоботӣ маблағи пардохтнашудаи қарз ҳамчун пешфарз тасниф карда намешавад, он дар тӯли 12 моҳи охир ҳадди аққал як маротиба дар марҳилаи 3 буд.
- Қарзҳои санҷишӣ. Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ дар сурати истифодаи қарзи берунии қарзгирифташуда ё қарзи берунии ғайрифатоӣ, ки дар мӯҳлати санҷишӣ (давраи пас аз давраи табобат) қарор дорад, баррасӣ карда мешавад. гузашта аз ин, қарз набояд рӯзҳои аз 30 рӯз гузаштаре дошта бошад ё ягон аломати эҳтимолияти пардохт надошта бошад.

Меъёрҳо барои маблағҳо дар муассисаҳои молиявӣ

Меъёрҳои маблағҳо дар муассисаҳои молиявӣ дар сархатҳои зерин оварда шудаанд. Ҳангоми муайян кардани афзоиши назарраси хавфи қарзӣ ҳамаи меъёрҳои пешниҳодшуда вазни якхела доранд.

- 30 рӯз гузаштааст. Зиёда аз 30 рӯзи таъхир нишондиҳандаи афзоиши назарраси хавфи қарзӣ мебошад.
- Барои ҳисобҳои муросилотӣ ва чекӣ - 7 рӯз. Зиёда аз 7 рӯзи таъхир нишондиҳандаи афзоиши назарраси хавфи қарзӣ мебошад.
- Таъхир-на бештар аз 30 рӯз. Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ вақте ба ҳисоб меравад, ки дар ҳоле ки дар санаи ҳисоботӣ рӯзҳои ба таъхир афтода камтар аз 30 буданд, дар давоми 6 моҳи охир ҳадди аққал як ҳолати ба таъхир афтодани зиёда аз 60 рӯз вучуд дошт.
- Тағйир додани ҳолҳои кредитии беруна / меъёрҳо. Аз рӯи ин меъёр рейтингҳои корпоративӣ ба назар гирифта мешавад. Тағйироти назарраси рейтинг аз ҷониби агентҳои рейтингии сегонаи калон (Standard & Poors, Moodys ва Fitch) додашуда аз афзоиши назарраси хавфи қарзӣ шаҳодат медиҳад. Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ вақте ба назар гирифта мешавад, ки рейтингҳои S & P ҳар дафъа аз B2 (S & P) (ё муодили Moody's ва Fitch) як сатҳ паст карда мешавад. Дар ҳолатҳое, ки ташкилотҳои молиявӣ дар агентии рейтингӣ рейтингҳои корпоративӣ надоранд ва Бонк системаи рейтингии дохилии баробар надорад, коэффитсиенти дефолти корпоративӣ, ки ба рейтинг мустақили кишвар мувофиқат мекунад, ба назар гирифта мешавад.
- Тағйироти нисбии PD 12-моҳа. Тағйироти назаррас дар PD 12-моҳа ҳамчун омил тағйирот дар тӯли тамоми давраи PD ҳисобиде мешавад. Ин нишондиҳандаи афзоиши назарраси хавфи қарзӣ мебошад. Ин меъёр вақте истифода мешавад, ки Бонк системаи ҳолҳои кредитии дохилӣ дошта бошад.
- Тағйироти нисбӣ ба PD тамоми мӯҳлат. Тағйироти назаррас дар тамоми мӯҳлати нишондиҳандаи афзоиши назарраси хавфи қарзӣ мебошад. Ин меъёр вақте истифода мешавад, ки Бонк системаи ҳолҳои кредитии дохилӣ дошта бошад.
- Бо нобаёнӣ («марҳилаи 3») дар 12 моҳи охир. Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ вақте баррасӣ карда мешавад, ки гарчанде ки дар санаи ҳисоботӣ маблағи пардохтнашудаи қарз ҳамчун пешфарз тасниф карда нашудааст, дар давоми 12 моҳи охир он ҳадди аққал як маротиба дар марҳилаи 3 буд.

Меъёрҳо барои дороиҳои молиявии сармоягузорӣ

Меъёрҳои коғазҳои қимматнок дар нуқтаҳои зерин оварда шудаанд. Ҳангоми муайян кардани афзоиши назарраси хавфи қарзӣ ҳамаи меъёрҳои пешниҳодшуда вазни яхела доранд.

- Тағйироти нисбии PD 12-моҳа. Тағйироти назаррас дар PD 12-моҳа ҳамчун омили тағйирот дар давоми PD барои тамоми мӯҳлат баррасӣ карда мешавад. Ин нишондиҳандаи афзоиши назарраси хавфи қарзӣ мебошад. Ин меъёр вақте истифода мешавад, ки Бонк системаи ҳолҳои кредитии дохилӣ дошта бошад.
- Тағйироти нисбии PD барои тамоми мӯҳлат. PD - и назаррас барои тамоми мӯҳлат аз афзоиши назарраси хавфи қарзӣ шаҳодат медиҳад. Ин меъёр вақте истифода мешавад, ки Бонк дорои системаи ҳолҳои кредитии дохилӣ.
- Тағйир додани ҳолҳои кредитии беруна / меъёрҳо. Аз рӯи ин меъёр рейтингҳои кишвар барои коғазҳои қимматноки давлатӣ ба назар гирифта мешавад ё рейтингҳои корпоративӣ барои коғазҳои қимматноки корпоративӣ ба назар гирифта мешавад. Тағйироти назарраси рейтингҳои аз ҷониби агентҳои рейтингии сегонаи калон (Standard & Poors, Moodys ва Fitch) додашуда аз афзоиши назарраси хавфи қарзӣ шаҳодат медиҳад. Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ вақте ба назар гирифта мешавад, ки рейтингҳои S & P ҳар дафъа ба як сатҳ меафтад, аз B2 (S & P) (ё муодили Moody's ва Fitch). Дар ҳолатҳои, ки эмитентҳои коғазҳои қимматнок дар агентии рейтингӣ рейтингҳои корпоративӣ надоранд ва Бонк системаи рейтингии дохилии баробар надорад, меъёри дефолти корпоративӣ, ки ба рейтингҳои мустақили кишвар мувофиқат мекунад, ба назар гирифта мешавад.

Меъёрҳои баромадан аз марҳилаи бадшавии ҷиддӣ

Агар ҳеҷ яке аз нишондиҳандаҳои, ки Бонк барои арзёбии афзоиши назарраси хавфи қарзӣ истифода мебарад, мавҷуд набошад, гузариш аз марҳилаи 2 ба марҳилаи 1 гузаронида мешавад, ба истиснои қарзҳои, ки дар давраи солими мебошанд.

Арзёбии хавфи қарзӣ

Бонк ҳар як сатҳи хавфи қарзиро дар асоси маълумоти гуногун, ки ҳамчун хавфҳои пешбинишудаи пешфарз муайян карда шудаанд, тақсим мекунад ва қарзҳои қарзиро дар асоси таҷрибаи қаблӣ татбиқ мекунад.

Арзёбии хавфи қарзӣ бо истифодаи омилҳои сифатӣ (асосан бо рӯзҳои гузашта) ва миқдорӣ, ки хавфи пешфарзро нишон медиҳанд, муайян карда мешавад. Ин омилҳо вобаста ба хусусияти хавф ва намуди қарзгиранда фарқ мекунад.

Гуруҳбандии дороиҳои молиявӣ, ки дар асоси коллективӣ чен карда мешаванд

Синфҳои дороиҳое, ки Бонк барои онҳо ECL-ро ба таври инфиродӣ ҳисоб мекунад, инҳоянд:

- Қарзҳои инфиродӣ Марҳилаи 3 новобаста аз намуди дороиҳои молиявӣ;
- Дороиҳои назаррас ва беназири дорои хавфи баланд;
- Муносибатҳои ҳазинадорӣ, тиҷоратӣ ва байнибонкӣ, аз қабилҳои қарз аз бонкҳо, коғазҳои қимматнок, ки тибқи шартномаҳои бозхарида ба гарав гузошта шудаанд ва воситаҳои қарзӣ бо арзиши истеҳлоқшуда/FVTPL;
- дороиҳои дорои хавфи баланд, ки ҳангоми қатъ шудани қарзи аввалия ҳамчун беқурбшавии қарзӣ тасниф карда шуданд ва қарзи нав дар натиҷаи таҷдиди қарз аз рӯи қарз эътироф карда шуд.

Бонк дороиҳоеро, ки барои онҳо ECL дар асоси инфиродӣ ҳисоб карда намешавад, ба портфелҳои хурдтар ва яхела дар асоси маҷмӯи хусусиятҳои қарз, тавре ки дар зер тавсиф шудааст, гуруҳбандӣ мекунад.

- Намуди қарз (масалан, корпоративӣ, ипотека, корти кредитӣ, қарзи истеъмолий ва ғайра)
- намуди муштарӣ (масалан, шахси воқеӣ ҲУҚУҚӢ ё намуди соҳа),
- намуди гарав (масалан, амвол, қарзи дебиторӣ ва ғ.),
- Асъор
- Дигар хусусиятҳои дахлдор.

Ҳаҷми қарз дар санаи ҳисоботӣ, ки хавфи фарорасии ҳодисаи бёқурбшавӣ (EAD) дорад

EAD-ҳои 12-моҳа ва якумрӣ дар асоси пардохтҳои пешбинишуда, ки аз рӯи намуди маҳсулот фарқ мекунад, муайян карда мешаванд.

- Барои маҳсулоти истеҳлоқшаванда ва қарзхое, ки бо як маблағ пардохт карда мешаванд, ба пардохтҳои шартномавӣ асос ёфтаанд, ки ба қарзгиранда дар давоми 12 моҳ ё тамоми мӯҳлат қарздоранд. Он инчунин аз рӯи ҳама гуна пардохтҳои аз ҳад зиёди қарзгиранда танзим карда мешавад. Тахминҳо дар бораи пешпардохт / бозтамвил низ ба ҳисоб дохил карда шудаанд.
- Барои маҳсулоти гардишшаванда, хавфи пешфарзӣ бо назардошти тавозуни ҷорӣ ва илова кардани «омили табдили қарз», ки талафоти пешбинишудаи маҳдудияти боқимондари дар лаҳзаи пешфарз ҳисоб мекунад, пешбинӣ шудааст. Ин тахминҳо вобаста ба намуди маҳсулот ва доираи истифодаи лимити ҷорӣ дар асоси таҳлили маълумоти охири Бонк фарқ мекунад.

Маълумоти пешбинишуда

Барои таъмини пуррагӣ ва саҳеҳӣ Бонк маълумоти истифодашударо аз манбаъҳои сеюм (БҶ, БМТ, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ғ.) мегирад. Бо мақсади ташаққул додани таъсири омилҳои макроиқтисодӣ, Бонк коэффисиентҳои вазнро барои омилҳои интихобшудаи макроиқтисодӣ ва барои якчанд сценарияҳо (базавӣ, боло ва поён), ки пешгӯӣ мешаванд, муайян мекунад.

Хавфи амалиётӣ

Бонк ба хавфи амалиётӣ дучор мешавад, ки ин хатари зиёнхое мебошад, ки дар натиҷаи ҳама гуна вайроншавии система ё қатъи равандҳои дохилӣ, системаҳо, хатогиҳои инсонӣ ё таъсири омилҳои манфии беруна бармеоянд.

Сиёсати идоракунии хавфҳои Бонк барои муайян ва таҳлили хавф ва муқаррар намудани маҳдудият ва назорати мувофиқи хавфҳо пешбинӣ шудааст.

Андозаи максималии хавфи қарзӣ

Андозаи максималии хавфи қарзии Бонк вобаста ба хавфҳои инфиродии дороиҳои мушаххаси молиявӣ ва хавфҳои умумии бозор метавонад ба таври назаррас фарқ кунад.

Дар ҳамаи зерин андозаи максималии хавфи қарзӣ оид ба дороиҳои молиявӣ ва ӯҳдадориҳои шартӣ оварда шудааст. Барои дороиҳои молиявӣ, ҳадди ниҳии хавфи қарзӣ ба арзиши тавозунии ин дороиҳо баробар аст, бидуни назардошти маблағи қарз ва гарав. Барои кафолатҳои молиявӣ ва дигар ӯҳдадориҳои шартӣ, ҳадди ниҳии хавфи қарзӣ маблағи ҳадди аксарест, ки Бонк бояд ҳангоми зарурати пардохти кафолат ё дар сурати талаб кардани қарзҳо дар доираи хатҳои қарзии қушода пардохт кунад.

Арзиши гарав дар асоси арзиши одилона дар санаи дода шудани қарз муайян карда мешавад ва бо маблағи бақия аз рӯи қарзи мушаххас дар санаи ҳисоботӣ маҳдуд аст.

	Андозаи максималии хавфи қарзӣ	Маблағи ҳисоб	Андозаи ҳолиси хавфи қарзӣ пас аз қарз	Таъминот	2023 г. Андозаи ҳолиси хавфи қарзӣ пас аз баҳисобгирӣ ва баҳисобгирии гарав
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,509,485	-	2,509,485	-	2,509,485
Маблағҳо дар бонкҳо	1,259,372	-	1,259,372	-	1,259,372
Захираи ҳатми дар БМТ	227,743	-	227,743	-	227,743
Қарзҳо ба мизочон	1,769,346	-	1,769,346	(912,212)	857,134
Сармоягузориҳое, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	264,212	-	264,212	-	264,212
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои кимматнок	11,000	-	11,000	-	11,000
Дигар дороиҳо	118,905	-	118,905	-	118,905
	6,160,063	-	6,160,063	(912,212)	5,247,851

	Андозаи максималии хавфи қарзӣ	Маблағи ҳисоб	Андозаи ҳолиси хавфи қарзӣ пас аз қарз	Таъминот	2022 г. Андозаи ҳолиси хавфи қарзӣ пас аз баҳисобгирӣ ва баҳисобгирии гарав
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,419,120	-	2,419,120	-	2,419,120
Маблағҳо дар бонкҳо	1,105,151	-	1,105,151	-	1,105,151
Захираи ҳатми дар БМТ	154,579	-	154,579	-	154,579
Қарзҳо ба мизочон	1,258,735	-	1,258,735	(557,224)	701,511
Сармоягузориҳое, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	617,062	-	617,062	-	617,062
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои кимматнок	11,000	-	11,000	-	11,000
Дигар дороиҳо	45,335	-	45,335	-	45,335
	5,610,982	-	5,610,982	(557,224)	5,053,758

Дар сурати аз ҷониби қарзгир иҷро накардан ё ба таври номатлуб иҷро намудани ўҳдадориҳои қарзӣ, Бонк ҳуқуқ дорад иҷрои ин ўҳдадориҳоро бо роҳҳои зерин таъмин намояд:

1. фурӯши муштаракӣ гарав;
2. қабули молу мулки ба гарав гузошташуда бо тартиби муқаррарнамудаи қонун;
3. ситонидани амволи гарав дар суд.

Ҳангоми татбиқи яққояи ашёи гарав дар аксари ҳолатҳо, Бонк имконоти бастанӣ шартномаи сечонибаи хариду фурӯшро бо қарзгиранда ва харидор истифода мебарад. Тибқи ин шартнома, ўҳдадориҳои харидор пардохти қарзи фурӯшандаро дар назди Бонк дар бар мегиранд; ўҳдадориҳои фурӯшанда интиқоли ҳуқуқ ба амвол ба харидор; ва ўҳдадориҳои Бонк аз пардохти қарз аз ҷониби қарзгиранда ва гирифтани бори амвол иборатанд.

Ситонидани молу мулки гарав дар тартиби судӣ аз ҷониби Бонк асосан дар ҳолатҳое, ки истифодаи усулҳои алтернативӣ ғайриимкон ё номуносиб аст ё дар ҳолате, ки ба гарав гузоштани молу мулки гарав барои ҳимояи ҳуқуқ ва манфиатҳои Бонк зарур аст, анҷом дода мешавад. Дороиҳои молиявӣ бо назардошти ҳолҳои кредитии қарзӣ, ки аз ҷониби агентҳои рейтингии байналмилалӣ эътирофшуда ба монанди Moody's дода шудаанд, тасниф карда мешаванд.

Дороиҳои молиявӣ бо назардошти рейтингҳои кредитии ҷорӣ аз ҷониби агентҳои рейтингии эътирофшудаи байналмилалӣ тасниф карда мешаванд. Балансҳои рейтингӣ имконпазир AAA аст. Сатҳи сармоягузориҳои дороиҳои молиявӣ ба рейтингҳо аз AAA то BBB мувофиқат мекунад. Дороиҳои молиявӣ, ки аз BBB паस्तтар баҳо дода шудаанд, ҳамчун дараҷаи тахминӣ тасниф карда мешаванд.

Дар зер таснифи дороиҳои молиявии Бонк аз рӯи рейтингҳои қарзӣ оварда шудааст.

	Aaa - A3	Baa1- Ba3	B1-B3	Saa1- C	Хавфи қарзӣ таъин карда нашудааст	2023 Ҷамагӣ
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	-	-	-	-	2,509,485	2,509,485
Маблағҳо дар бонкҳо	27	-	1,041,472	4,261	213,612	1,259,372
Захираи ҳатми дар БМТ	-	-	-	-	227,743	227,743
Қарзҳо ба мизоҷон	-	-	-	-	1,769,346	1,769,346
Сармоягузориҳои, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	-	-	-	-	264,212	264,212
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои қимматнок	-	-	-	-	11,000	11,000
Дигар дороиҳо	-	-	-	-	118,905	118,905
ҶАМАГӢ ДОРОИӢОИ МОЛИЯВӢ	27	-	1,041,472	4,261	5,114,303	6,160,063

	Aaa - A3	Baa1- Ba3	B1-B3	Saa1- C	Хавфи қарзӣ таъин карда нашудааст	2022 Ҷамагӣ
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	-	-	-	-	2,419,120	2,419,120
Маблағҳо дар бонкҳо	28	-	1,103,580	1,543	-	1,105,151
Захираи ҳатми дар БМТ	-	-	-	-	154,579	154,579
Қарзҳо ба мизоҷон	-	-	-	-	1,258,735	1,258,735
Сармоягузориҳои, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	-	-	-	-	617,062	617,062
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои қимматнок	-	-	-	-	11,000	11,000
Дигар дороиҳо	-	-	-	-	45,335	45,335
ҶАМАГӢ ДОРОИӢОИ МОЛИЯВӢ	28	-	1,103,580	1,543	4,505,831	5,610,982

Азбаски на ҳама контрагентҳое, ки Бонк бо онҳо кор мекунанд, рейтингҳои агентҳои рейтингии байналмилалӣ доранд, Бонк барои муайян кардани рейтингҳои контрагенти бо рейтингҳои агентҳои байналмилалӣ рейтингӣ муқоисашаванда аз моделҳои рейтингӣ дохилӣ ва скоринг истифода мебарад. Чунин абзорҳо модели рейтингӣ барои муштариёни корпоративӣ ва моделҳои баҳодихӣ барои мизоҷони чакана ва тиҷорати хурд мебошанд.

Бахши бонкӣ дар маҷмӯъ хавфи қарзӣ дорад, ки нисбат ба қарзҳои ба муштариён додашуда ва пасандозҳои байнибонкӣ ба вуҷуд меояд. Хавфи асосии қарзии Бонк дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мутамарказ шудааст. Дараҷаи хавфи қарзӣ бо мақсади таъмини риояи маҳдудиятҳои қарз ва қобилияти қарзӣ тибқи сиёсати идоракунии хавфҳо, ки аз ҷониби Бонк тасдиқ шудааст, пайваستا назорат карда мешавад.

Дар ҷадвали зерин арзиши тавозунии дороиҳои мӯҳлаташ гузашта ва беқурбнашуда оварда шудаанд, ки инчунин аз рӯи вақти гузаштани мӯҳлаташон тасниф карда мешаванд:

Дороиҳои молиявии мӯҳлаташон гузашта, аммо беқурбнашуда						
Дороиҳои чории беқурбнашуда	То 3 моҳ	3 - 6 моҳ	6 моҳ – 1 сол	Зиёда аз 1 сол	Дороиҳои молиявии беқурбшуда	2023 Ҷамағӣ
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,509,485	-	-	-	-	2,509,485
Маблағҳо дар бонкҳо	1,259,372	-	-	-	-	1,259,372
Захираи ҳатми дар БМТ	227,743	-	-	-	-	227,743
Қарзҳо ба мизочон	1,389,166	-	-	-	380,180	1,769,346
Сармоягузориҳои, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	264,212	-	-	-	-	264,212
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои кимматнок	11,000	-	-	-	-	11,000
Дигар дороиҳо	118,905	-	-	-	-	118,905
ҶАМАҒӢ ДОРОИҶОИ МОЛИЯВӢ	5,779,883	-	-	-	380,180	6,160,063

Дороиҳои молиявии мӯҳлаташон гузашта, аммо беқурбнашуда						
Дороиҳои чории беқурбнашуда	То 3 моҳ	3 - 6 моҳ	6 моҳ – 1 сол	Зиёда аз 1 сол	Дороиҳои молиявии беқурбшуда	2022 Ҷамағӣ
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,419,120	-	-	-	-	2,419,120
Маблағҳо дар бонкҳо	1,105,151	-	-	-	-	1,105,151
Захираи ҳатми дар БМТ	154,579	-	-	-	-	154,579
Қарзҳо ба мизочон	649,214	-	-	-	609,521	1,258,735
Сармоягузориҳои, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	617,062	-	-	-	-	617,062
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои кимматнок	11,000	-	-	-	-	11,000
Дигар дороиҳо	45,335	-	-	-	-	45,335
ҶАМАҒӢ ДОРОИҶОИ МОЛИЯВӢ	5,001,461	-	-	-	609,521	5,610,982

Тамаркузи чуғрофӣ

Шӯъбаи идоракунии хавфҳо хавфи вобаста ба тағйирот дар меъёрҳои қонунгузориро назорат мекунад ва таъсири онро ба фаъолияти Бонк арзёбӣ мекунад. Ин равиш ба Бонк имкон медиҳад, ки зарари имконпазирро аз тағйирёбии фазои сармоягузорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон кам намояд.

Маълумот дар бораи тамаркузи чуғрофии дороиҳо ва ӯҳдадориҳо дар ҷадвалҳои зерин оварда шудааст:

	Ҷумҳурии Тоҷикистон	Мамлакатҳои ТҲИТ (ОЭСР)	Дигар кишварҳои ғайри ОЕСД	Ҷамагӣ 2023
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:				
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,509,485	-	-	2,509,485
Маблағҳо дар бонкҳо	978,142	-	281,230	1,259,372
Захираи ҳатми дар БМТ	227,743	-	-	227,743
Қарзҳо ба мизочон	1,769,346	-	-	1,769,346
Сармоягузориҳои, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	264,212	-	-	264,212
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои кимматнок	11,000	-	-	11,000
Дигар дороиҳо	58,089	-	60,816	118,905
ҶАМАГӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:	5,818,017	-	342,046	6,160,063
ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:				
Амонатҳои мизочон	5,465,383	-	-	5,465,383
Қарзҳо	-	-	90,062	90,062
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкilotҳои молиявӣ	424,238	-	-	424,238
Ӯҳдадориҳо аз рӯи иҷора	2,629	-	-	2,629
Дигар ӯҳдадориҳо	45,335	-	-	45,335
ҶАМАГӢ ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	5,937,585	-	90,062	6,027,647
МАВҶЕИ ХОЛИС	(119,568)	-	251,984	132,416

	Ҷумҳурии Тоҷикистон	Мамлакатҳои ТҲИТ (ОЭСР)	Дигар кишварҳои ғайри ОЕСД	Ҳамагӣ 2022
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:				
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,419,120	-	-	2,419,120
Маблағҳо дар бонкҳо	905,453		199,698	1,105,151
Захираи ҳатми дар БМТ	154,579			154,579
Қарзҳо ба мизочон	1,258,735	-	-	1,258,735
Сармоягузориҳои, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	617,062			617,062
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои кимматнок	11,000	-	-	11,000
Дигар дороиҳо	20,282	9,749	15,304	45,335
ҲАМАГӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:	5,386,231	9,749	215,002	5,610,982
ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:				
Амонатҳои мизочон	4,960,643	-	-	4,960,643
Қарзҳо	-	-	162,365	162,365
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкilotҳои молиявӣ	278,684	-	-	278,684
Ӯҳдадориҳо аз рӯи иҷора	5,252	-	-	5,252
Дигар ўҳдадориҳо	200,299	-	-	200,299
ҲАМАГӢ ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	5,444,878	-	162,365	5,607,243
МАВҚЕИ ХОЛИС	(58,647)	9,749	52,637	3,739

Хавфи пардохтпазирӣ

Хавфи пардохтпазирӣ хавфи ба даст овардани маблағ барои пардохти ўҳдадориҳо ҳангоми фаро расидани мўҳлати воқеии пардохт ва қонё кардани талабот ба пули нақд дар раванди қарздиҳии муштариён мебошад.

Роҳбарият ин намуди хавфро тавассути таҳлили мўҳлати пардохт назорат карда, стратегияи Бонкро барои давраи молиявии оянда муайян мекунад. Идоракунии пардохтпазирӣ ҷорӣ аз ҷониби Кумитаи идоракунии дороиҳо ва ўҳдадориҳо амалӣ карда мешавад, ки пардохтпазирӣ ҷори дар сатҳи кофӣ барои кам кардани хавфи пардохтпазирӣ дастирӣ мекунад.

Дар ҷадвали зер таҳлили хавфи фоизии тавозун ва хавфи пардохтпазирӣ оварда шудааст.

	То як моҳ	1 то 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиёда аз 5 сол	Мухлат муайян карда нашудааст	2023 Ҳамагӣ
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,509,485	-	-	-	-	-	2,509,485
Маблағҳо дар бонҳо	978,142	273,929	7,301	-	-	-	1,259,372
Захираи ҳатми дар БМТ	-	-	-	-	-	227,743	227,743
Қарзҳо ба мизочон	50,947	4,357	16,697	49,313	599	1,647,433	1,769,346
Сармоягузориҳо, ки то мўҳлат нигоҳ дошта мешаванд	133,964	8,811	121,437	-	-	-	264,212
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои кимматнок	-	-	-	-	-	11,000	11,000
Дигар дороиҳо	118,905	-	-	-	-	-	118,905
ҲАМАГӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:	3,791,443	287,097	145,435	49,313	599	1,886,176	6,160,063
ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:							
Амонатҳои мизочон	4,436,472	110,471	641,045	240,389	37,006	-	5,465,383
Қарзҳо	1,999	-	88,063	-	-	-	90,062
Маблағҳои бонҳо ва дигар ташилотҳои молиявӣ	424,238	-	-	-	-	-	424,238
Ўҳдадориҳо аз рӯи иҷора	2,629	-	-	-	-	-	2,629
Дигар ўҳдадориҳо	45,335	-	-	-	-	-	45,335
ҲАМАГӢ ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	4,910,673	110,471	729,108	240,389	37,006	-	6,027,647
Фарқи байни дороиҳо ва ўҳдадориҳо	(1,119,230)	176,626	(583,673)	(191,076)	(36,407)	1,886,176	132,416

	То як моҳ	1 то 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиёда аз 5 сол	Мухлат муайян карда нашудааст	2022 Ҳамагӣ
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:							
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,419,120	-	-	-	-	-	2,419,120
Маблағҳо дар бонкҳо	1,105,151	-	-	-	-	-	1,105,151
Захираи ҳатми дар БМТ	-	-	-	-	-	154,579	154,579
Қарзҳо ба мизоҷон	55,575	181,512	581,674	439,109	865	-	1,258,735
Сармоягузориҳои, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	288,022	144,803	184,237	-	-	-	617,062
Сармоягузори ба қоғазҳои кимматнок	-	-	-	-	-	11,000	11,000
Дигар дороиҳо	74,792	-	-	-	-	-	74,792
ҲАМАГӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:	3,942,660	326,315	765,911	439,109	865	165,579	5,640,439
ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:							
Амонатҳои мизоҷон	3,970,343	126,643	468,684	358,990	35,983	-	4,960,643
Қарзҳо	15,263	5,846	81,522	59,734	-	-	162,365
Маблағҳои бонкҳо ва дигар таъкилотҳои молиявӣ	278,684	-	-	-	-	-	278,684
Ўҳдадориҳо аз рӯи иҷора	5,252	-	-	-	-	-	5,252
Дигар ўҳдадориҳо	200,299	-	-	-	-	-	200,299
ҲАМАГӢ ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	4,469,841	132,489	550,206	418,724	35,983	-	5,607,243
Фарқи байни дороиҳо ва ўҳдадориҳо	(527,181)	193,826	215,705	20,385	(35,118)	165,579	33,196

Давраҳои пардохти дороиҳо ва ўҳдадориҳо ва қобилияти иваз кардани ўҳдадориҳои фоизӣ бо хароҷоти қобили қабул (дар лаҳзаи пардохти онҳо) шартҳои муҳимтарин ҳангоми муайян кардани пардохтпазирии Бонк ва ҳассосияти он ба тағйирёбии меъёрҳои фоизӣ ва қурби асъор мебошанд.

Таҳлили минбаъдаи хавфи пардохтпазирии ва хавфи тағйирёбии меъёри фоизӣ дар ҷадвалҳои зерин тибқи СБҲМ 7 оварда шудааст. Маблағҳои дар ин ҷадвалҳо ошкоршуда ба маблағҳои дар тавозун инъикосшуда мувофиқат намеkunанд, зеро ҷадвали дар поён овардашуда таҳлили мӯҳлати ўҳдадориҳои молиявиро дар бар мегирад, ки пардохтҳои боқимондаи шартномаҳо (аз ҷумла пардохтҳои фоизӣ), ки дар тавозун бо усули фоизи самаранок эътироф нашудаанд, нишон медиҳад.

Таҳлили ўҳдадориҳои молиявии ғайридисконти

Қадвали дар поён овардашуда тақсимкунии ўҳдадориҳои Бонкро оиди гардиши пулии ғайридисконтии шартномавӣ ба ҳолати 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 нишон медиҳад.

	То 1 моҳ	1 - 3 моҳ	3 моҳ-1 сол	1 сол-5 сол	Беш аз 5 сол	2023 Ҳамагӣ
Амонатҳои мизочон	4,436,471	110,471	641,045	240,389	37,007	5,465,383
Қарзҳо	323	21,463	49,150	17,676	-	88,612
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	424,238	-	-	-	-	424,238
Ўҳдадориҳо аз рӯи иҷора	2,629	-	-	-	-	2,629
ҲАМАГӢ ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	4,863,661	131,934	690,195	258,065	37,007	5,980,862

	То 1 моҳ	1 - 3 моҳ	3 моҳ-1 сол	1 сол-5 сол	Беш аз 5 сол	2022 Ҳамагӣ
Амонатҳои мизочон	3,970,343	126,643	468,684	358,990	35,983	4,960,643
Қарзҳо	11,421	6,059	84,234	60,651	-	162,365
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	278,684	-	-	-	-	278,684
Ўҳдадориҳо аз рӯи иҷора	5,252	-	-	-	-	5,252
ҲАМАГӢ ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	4,265,700	132,702	552,918	419,641	35,983	5,406,944

Хавфи бозор

Хавфи бозор хавфи тағйирёбии меъёри фоизӣ, хавфи асҷорӣ ва дигар хавфҳои нархро дар бар мегирад. Дар соли 2023 дар таркиби ин хатарҳо ва усулҳои арзёбӣ ва идоракунии ин хатарҳо дар Бонкҳо тағйирот ба амал наомадааст.

Бонк гирифтори хавфи тағйирёбии меъёри фоизӣ шуда наметавонад, чунки воситаҳоро дар асоси меъёрҳои тағйирёбанда ҷалб наменамояд. Дар ҳолати ҷалб намудани воситаҳо дар асоси меъёрҳои тағйирёбанда хавф аз тарафи Бонк бо роҳи дастгирии таносуби зарурии байни қарзҳо аз рӯи меъёри устувор ва меъёри тағйирёбанда идора карда мешавад.

Таҳлили ҳассосият ба тағйирёбии меъёри фоизӣ

Бонк хавфҳои тағйирёбии меъёри фоизро тавассути гузаронидани арзёбии даврии зарари эҳтимолӣ, ки дар натиҷаи тағйироти номатлуби шароити бозор ба вучуд омада метавонанд, идора мекунад. Шӯъбаи назорат вазъи молиявии ҷорӣ Бонкро назорат мекунад, ҳассосияти Бонкро ба тағйирёбии меъёри фоизӣ ва таъсири онро ба даромаднокии Бонк арзёбӣ мекунад.

Хавфи асърӣ

Хавфи асърӣ хавфи тағйирёбии аризиши воситаи молиявӣ дар робита бо тағйирёбии қурби асър мебошад. Вазъи молиявӣ ва гардиши пули Бонк ба тағйирёбии қурби асари хориҷӣ дучор мешаванд. Роҳбарият идоракунии хавфи асърро бо роҳи муайян намудани мавқеи кушодаи асър дар асоси беқурбшавии тахминии сомони тоҷик ва дигар нишондиҳандаҳои макроиқтисодӣ амалӣ менамояд, ки ба Бонк имкон медиҳад, ки зарарро аз тағйирёбии назарраси қурби асари миллӣ ва хориҷӣ кам кунад.

Бонк бо бонкҳои тиҷоратӣ барои сугуртаи хавфи асърӣ оид ба ҳосилаҳои гуногуни молиявӣ, аз ҷумла свопҳои асърӣ ва қарзҳои гарав созишномаҳо бастааст.

Маълумот дар бораи сатҳи хавфи асари Бонк дар зер оварда шудааст:

ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:

Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	1,505,443	862,910	127,955	4,520	8,657	2,509,485
Маблағҳо дар бонкҳо	816,668	284,026	113,510	44,177	991	1,259,372
Захираи ҳатми дар БМТ	115,255	103,621	6,360	2,501	6	227,743
Қарзҳо ба мизочон	1,140,147	618,638	-	10,561	-	1,769,346
Сармоягузориҳое, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	264,212	-	-	-	-	264,212
Сармоягузори ба қозғозҳои кимматнок	11,000	-	-	-	-	11,000
Дигар дороиҳо	118,616	285	4	-	-	118,905
ҲАМАӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:	3,971,341	1,869,480	247,829	61,759	9,654	6,160,063

ҲАДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:

Амонатҳои мизочон	4,168,248	1,198,717	70,760	27,594	64	5,465,383
Қарзҳо	-	90,062	-	-	-	90,062
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	59,970	156,610	185,252	14,692	7,714	424,238
Ҳададориҳо аз рӯи иҷора	2,629	-	-	-	-	2,629
Дигар ҳададориҳо	93,363	4,997	2,867	311	-	101,538
ҲАМАӢ ҲАДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	4,324,210	1,450,386	258,879	42,597	7,778	6,083,850
МАВҚЕИ ТАВОЗУНИ КУШОДА	(352,869)	419,094	(11,050)	19,162	1,876	76,213
Таъсири ҳосилаҳои воситаҳои молиявӣ, ки бо мақсади идоракунии хавф нигоҳ дошта мешаванд	-	-	-	-	-	-
МАВҚЕИ ХОЛИС	(352,869)	419,094	(11,050)	19,162	1,876	76,213

ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:

Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо
Маблағҳо дар бонкҳо
Захираи ҳатми дар БМТ
Қарзҳо ба мизочон
Сармоягузориҳое, ки то муҳлат нигоҳ дошта мешаванд
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои кимматнок
Дигар дороиҳо

Сомонӣ	Долл. ИМА	Евро	Рубл	Дигар	2022 Ҳамагӣ
1,703,726	686,745	21,312	5,201	2,136	2,419,120
770,342	222,191	71,285	9,092	32,241	1,105,151
84,001	64,912	3,978	1,682	6	154,579
737,266	509,405	12,064	-	-	1,258,735
617,062	-	-	-	-	617,062
11,000	-	-	-	-	11,000
29,813	15,515	3	4	-	45,335
3,953,210	1,498,768	108,642	15,979	34,383	5,610,982

ҲАМАГӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:

ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:

Амонатҳои мизочон
Қарзҳо
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ
Ўҳдадориҳо аз рӯи иҷора
Дигар ўҳдадориҳо

3,671,586	1,190,815	43,634	22,333	32,275	4,960,643
-	162,365	-	-	-	162,365
37,242	315	188,327	52,800	-	278,684
5,252	-	-	-	-	5,252
190,233	9,288	230	548	-	200,299
3,904,313	1,362,783	232,191	75,681	32,275	5,607,243

ҲАМАГӢ ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ

МАВҚЕИ ТАВОЗУНИ КУШОДА

Таъсири ҳосилаҳои воситаҳои молиявӣ, ки бо мақсади идоракунии хавф нигоҳ дошта мешаванд

48,897	135,985	(123,549)	(59,702)	2,108	3,739
-	-	-	-	-	-
48,897	135,985	(123,549)	(59,702)	2,108	3,739

МАВҚЕИ ХОЛИС

Таснифоти баҳисобгирӣ ва арзиши одилона

Чадвали зерин арзиши тавозунӣ ва одилонаи дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявиро аз 31 декабри соли 2023 инъикос мекунад.

	Бо арзиши истеҳлоқш да баҳо дода мешаванд	Бо арзиши одилона тавассути сармояи саҳмдорон арзёбӣ мешавад	Бо арзиши одилона ба воситаи МДҒ баҳо дода шаванд	Арзиши тавозунии умумӣ	Арзиши одилона
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:					
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,509,485	-	-	2,509,485	2,509,485
Маблағҳо дар бонкҳо	1,259,372	-	-	1,259,372	1,259,372
Захираи ҳатми дар БМТ	227,743	-	-	227,743	227,743
Қарзҳо ба мизочон	1,769,346	-	-	1,769,346	1,769,346
Сармоягузориҳои, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	264,212	-	-	264,212	264,212
Сармоягузори ба қоғазҳои кимматнок	-	-	11,000	11,000	11,000
Дигар дороиҳо	118,905	-	-	118,905	118,905
ҲАМАҒӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:	5,765,946	-	11,000	6,160,063	6,160,063
ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:					
Амонатҳои мизочон	5,465,383	-	-	5,465,383	5,465,383
Қарзҳо	90,062	-	-	90,062	90,062
Маблағҳои бонкҳо ва дигар	424,238	-	-	424,238	424,238
Ӯҳдадориҳо аз рӯи иҷора	2,629	-	-	2,629	2,629
Дигар ӯҳдадориҳо	45,335	-	-	45,335	45,335
ҲАМАҒӢ ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	6,027,647	-	-	6,027,647	6,027,647

Чадвали зерин арзиши тавозунӣ ва одилонаи дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявиро аз 31 декабри соли 2022 инъикос мекунад.

	Бо арзиши истеҳлоқш да баҳо дода мешаванд	Бо арзиши одилона тавассути сармояи саҳмдорон арзёбӣ мешавад	Бо арзиши одилона ба воситаи МДҒ баҳо дода шаванд	Арзиши тавозунии умумӣ	Арзиши одилона
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:					
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,419,120	-	-	2,419,120	2,419,120
Маблағҳо дар бонкҳо	1,105,151	-	-	1,105,151	1,105,151
Захираи ҳатми дар БМТ	154,579	-	-	154,579	154,579
Қарзҳо ба мизочон	1,258,735	-	-	1,258,735	1,258,735
Сармоягузориҳои, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	617,062	-	-	617,062	617,062
Сармоягузори ба қоғазҳои кимматнок	-	-	11,000	11,000	11,000
Дигар дороиҳо	45,335	-	-	45,335	45,335
ҲАМАҒӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:	4,937,585	-	11,000	5,610,982	5,610,982

	Бо арзиши истеҳлоку да баҳо дода мешаванд	Бо арзиши одилона тавассути сармояи саҳмдорон арзёбӣ мешавад	Бо арзиши одилона ба воситаи МДҒ баҳо дода шаванд	Арзиши тавозунии умумӣ	Арзиши одилона
ЎХДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:					
Амонатҳои мизочон	4,960,643	-	-	4,960,643	4,960,643
Қарзҳо	162,365	-	-	162,365	162,365
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкilotҳои молиявӣ	278,684	-	-	278,684	278,684
Ўҳдадориҳо аз рӯи иҷора	5,252	-	-	5,252	5,252
Дигар ўҳдадориҳо	200,299	-	-	200,299	200,299
ҲАМАҒӢ ЎХДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	5,607,243	-	-	5,607,243	5,607,243

Сатҳи иерархияи арзиши одилонаи воситаҳои молиявӣ

Арзиши одилона ҳамчун арзише муайян карда мешавад, ки воситаи молиявиро ҳангоми анҷом додани муомила байни тарафҳои огоҳ, ки меҳоянд чунин муомиларо анҷом диҳанд, аз ҳамдигар мустақил, ба истиснои фурӯши маҷбурӣ ё барҳамдиҳӣ харидан мумкин аст. Арзёбиҳои пешниҳодшуда метавонанд маблағро, ки Бонк ҳангоми татбиқи воқеии бастаи воситаҳои молиявии мавҷудаи худ ба даст оварда метавонад, инъикос накунад.

Арзиши тавозунии пули нақд аз ҳисоби кӯтоҳмуддати чунин воситаҳои молиявӣ тақрибан ба арзиши одилона баробар аст.

СБҲМ (IFRS) 13 арзиши одилонро ҳамчун маблағ, ки ҳангоми фурӯши дорой гирифта шудааст ё пардохти дар мавриди супоридани ўҳдадорӣ, ки дар доираи созиши оддӣ нисбати бозорӣ асосӣ (нисбатан муфид) ба санаи арзёбӣ дар шароитҳои қорӣ бозорӣ ба миён омадааст, муайян месозад. Азбаски барои аксари воситаҳои молиявии Бонк бозорҳо вуҷуд надоранд барои муайян намудани арзиши одилона мулоҳизаеро татбиқ бояд намуд, ки шароити қорӣ муҳити иқтисодӣ ва хавфҳои махсусро ба инобат гирад.

Дар санаи 31 декабри соли 2023 ва соли 2022, барои баҳодиҳии арзиши одилонаи воситаҳои молиявӣ, ки нисбати онҳо муаянкунии арзиши мазкур ҷоиз буд, Бонк усулҳо ва фарзияҳои зеринро истифода намуд:

Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо – арзиши қорӣ воситаҳои пулӣ ва муодили онҳо, ки мувофиқи арзиши одилона мебошанд.

Ҳисобҳо барои қабул ва қарздорӣ дебитории ғайр – арзиши қорӣ бо арзиши одилонаи воситаҳои молиявии мазкур тахминан мувофиқат мекунад, чунки захира оиди қарзҳои шубҳанок арзёбии имконпазирӣ дисконти зарурӣ мебошад, ки дар навбати худ хавфи қарзиро муайян месозад.

Ҳисобҳо барои пардохт ва ўҳдадориҳои ғайр – арзиши қорӣ бо арзиши одилонаи воситаҳои молиявии мазкур аз сабаби ҳосияти кӯтоҳмуддат доштани восита тахминан мувофиқат мекунад.

Ўҳдадориҳои дарозмуддат-арзиши қорӣ тақрибан ба арзиши одилона мувофиқат мекунад, зеро фоизи ўҳдадориҳои дарозмуддат тақрибан ба меъёри бозор мувофиқат мекунад, бо истинод ба қарзҳои дорой хавфи қарзии шабех ва мӯҳлати пардохт дар санаи ҳисоботӣ.

Арзиши одилона дар навбати аввал ба воситаи истифодаи қурбҳои бозорӣ ё тамсилаҳои стандартӣ нархгузорӣ муайян мешавад, ки дар мавриди мавҷуд будан ба маълумотҳои ибтидоии дастрас така менамояд ва ҳамчун зиёдшавии/камшавии пулии ояндаи умумӣ муайян мешавад. Бонк арзиши одилонаи воситаҳои молиявиро дар иерархияи седараҷавӣ Бонкбандӣ менамояд, ки ба дараҷаи саҳеҳии манбаҳо ва мушоҳидақорӣ маълумотҳои ибтидоӣ асоснок шадаанд, ки онҳо дар навбати худ барои баҳодиҳии арзиши одилонаи молиявии дорой ва ўҳдадорӣ чунин истифода мешаванд:

Дараҷаи 1	Маълумотҳои ибтидоии дараҷаи 1 – ин нархҳои гардишии (ғайритасҳеҳӣ) дар бозорҳои фаъол барои дороиҳо ва ӯҳдадориҳои қомилан мутобик мавҷуд буда мебошанд, ки Бонк метавонад дар санаи арзёбӣ ба онҳо рухсат гирад.
Дараҷаи 2	Маълумотҳои ибтидоии дараҷаи 2 – ин маълумотҳои ибтидоие, ки ба нархҳои гардишии дар Дараҷаи 1 дохил карда шуда таалуқ надоранд, ва онҳое, ки бевосита ё бавосита барои дороӣ ё ӯҳдадорӣ мушоҳидашаванда мебошанд.
Дараҷаи 3	Маълумотҳои ибтидоии дараҷаи 3 – ин маълумотҳои ибтидоии мушоҳидашаванда барои дороӣ ё ӯҳдадорӣ мебошанд.

Ба маълумотҳои ибтидоии дараҷаи якум дар навбати аввал дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявӣ, ки дар биржа савдо мешаванд таалуқ доранд, дар ҳоле ки дар Бонкбандии дараҷаи дуюм, аввалан, дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявӣ, ки арзиши одилонашон вобаста аз қурбҳои асбӯрӣ ва осон мушоҳидашаванда муайян мешаванд, таалуқ доранд. Ба Бонкбандии дараҷаи сеюм, дар навбати аввал он дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявӣ таалуқ доранд, ки арзиши одилонаи онҳо аз тамсилаҳои вобастаанд, ки арзёбииҳо, сифат ва дифференсиалҳои қарзии мувофиқи бозори истифода мебаранд. Дар шароите, ки Бонк ба воситаи маълумотҳои ибтидоии бозори мушоҳидашаванда арзиши одилонаро (арзиши одилонаи дараҷаи сеюм) тасдиқ карда наметавонад, эҳтимоли тамсилаи дигари арзёбӣ метавонад ба арзёбии сатҳи назараси арзиши одилона оварда расонад.

Мувофиқи сиёсати Бонк амалиётҳое, ки бо савдои воситаҳои молиявӣ вобастаанд дар доираи созиши умумӣ оиди баҳисобгирии мутақобила ё шартномаҳои мӯҳлатии ғайр оиди эҳтимолияти баҳисобгирии мутақобилаи бақияҳо дар назди/аз контрагентҳо дар ҳолати пардохтнопазирӣ ё муфлисшавӣ муайян мешаванд.

Қадвалҳои зерин арзиши одилонаи дороиҳои молиявӣ ва ӯҳдадориҳои молиявиро аз 31 декабри соли 2023 ва 2022 нишон медиҳанд.

	Дараҷаи 1	Дараҷаи 2	Дараҷаи 3	31 декабри соли 2023 Ҷамағӣ
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:				
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,509,485	-	-	2,509,485
Маблағҳо дар бонкҳо	1,259,372	-	-	1,259,372
Захираи ҳатми дар БМТ	-	-	227,743	227,743
Қарзҳо ба мизочон	-	1,769,346	-	1,769,346
Сармоягузориҳои, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	-	-	264,212	264,212
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои қимматнок	-	-	11,000	11,000
Дигар дороиҳо	-	-	118,905	118,905
ҶАМАГӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:	3,768,857	1,769,346	621,860	6,160,063
ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:				
Амонатҳои мизочон	-	5,465,383	-	5,465,383
Қарзҳо	-	90,062	-	90,062
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташилотҳои молиявӣ	424,238	-	-	424,238
Ӯҳдадориҳо аз рӯи иҷора	-	2,629	-	2,629
Дигар ӯҳдадориҳо	-	-	101,538	101,538
ҶАМАГӢ ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	424,238	5,558,074	101,538	6,083,850

	Дараҷаи 1	Дараҷаи 2	Дараҷаи 3	31 декабри соли 2022 Ҳамагӣ
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:				
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,419,120	-	-	2,419,120
Маблағҳо дар бонкҳо	1,105,151	-	-	1,105,151
Заҳираи ҳатми дар БМТ	-	-	154,579	154,579
Қарзҳо ба мизочон	-	1,258,735	-	1,258,735
Сармоягузориҳои, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	-	-	617,062	617,062
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои қимматнок	-	-	11,000	11,000
Дигар дороиҳо	-	-	45,335	45,335
ҲАМАГӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:	3,524,271	1,258,735	673,397	5,456,403
ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:				
Амонатҳои мизочон	-	4,960,643	-	4,960,643
Қарзҳо	-	162,365	-	162,365
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	278,684	-	-	278,684
Ўҳдадориҳо аз рӯи иҷора	-	5,252	-	5,252
Дигар ўҳдадориҳо	-	-	200,299	200,299
ҲАМАГӢ ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	278,684	5,128,260	200,299	5,607,243

Таҳлили ҳассосияти хавфи асър

Дар ҷадвали зер таҳлили ҳассосияти Бонк ба 10% афзоиш ва коҳиши қурби Доллари ИМА ба сомони дар солҳои 2023 ва 2022 оварда шудааст. Роҳбарияти Бонк бар ин назар аст, ки дар шароити мавҷудии иқтисодии Тоҷикистон 10% афзоиш ё камшавӣ тағйироти воқеии қурби сомони ба Доллари ИМА - ро ташкил медиҳад. 10% сатҳи ҳассосиятест, ки дар дохили Бонк ҳангоми таҳияи ҳисоботи хавфи асърӣ барои кормандони асосии идоракунии Бонк истифода мешавад ва арзиши роҳбарияти Бонк дар бораи тағйирёбии эҳтимолии қурби асър мебошад. Дар таҳлили ҳассосият танҳо маблағҳои асърӣ хориҷӣ, ки дар охири давра мавҷуданд, дохил карда шудаанд, ки ҳангоми тақдир додани онҳо дар охири давра қурби 10% нисбат ба қурби амалкунанда истифода мешавад.

Дар зер таъсир ба даромади соф дар асоси арзиши номиналии дороиҳо аз 31 декабри соли 2023 ва 2022 оварда шудааст.:

	31 декабри соли 2023		31 декабри соли 2022	
	Курси расмӣ, +10%	Курси расмӣ, -10%	Курси расмӣ, +10%	Курси расмӣ, -10%
Таъсир ба фоиди ва зиён	42,908	(42,908)	(4,516)	4,516

Маҳдудиятҳои таҳлили ҳассосият

Дар ҷадвалҳои дар боло овардашуда таъсири тағйирот дар асоси фарзияи асосӣ инъикос ёфтааст, дар ҳоле ки фарзияҳои дигар бетағйир боқӣ мемонанд. Дар асл, байни пиндоштҳо ва омилҳои дигар робита вучуд дорад. Инчунин бояд қайд кард, ки ҳассосият хусусияти ғайрихаттӣ дорад, бинобар ин набояд интерполятсия ё экстраполятсияи натиҷаҳои бадастомада гузаронида шавад.

Таҳлили ҳассосият ба назар намегирад, ки Бонк дороиҳо ва ўҳдадориҳоро фаъолона идора мекунад. Илова бар ин, вазъи молиявии Бонк метавонад вобаста ба тағйирот дар бозор тағйир ёбад. Масалан, стратегияи идоракунии хавфи молиявии Бонк ба идоракунии хавфи тағйирёбии бозор нигаронида шудааст. Дар сурати тағйирёбии шадиди манфии нархҳо дар бозори қоғазҳои қимматнок, роҳбарият метавонад ба усулҳои, ба монанди фурӯши сармоягузорӣ, тағйир додани таркиби портфели сармоягузорӣ ва инчунин дигар усулҳои муҳофизат муроҷиат кунад. Аз ин рӯ, тағйирёбии фарзияҳо метавонад ба ўҳдадориҳо таъсир нарасонад ва ба дороиҳои, ки дар тавозун бо нархи бозор ба назар гирифта мешаванд, таъсири назаррас расонад.

Дар ин ҳолат, усулҳои гуногуни баҳодиҳии дороиҳо ва ӯҳдадориҳо метавонанд ба тағйирёбии назарраси миқдори маблағҳои худ оварда расонанд.

Маҳдудиятҳои дигар дар таҳлили ҳассосияти дар боло овардашуда истифодаи ҳаракатҳои фарзияро дар бозор бо мақсади ошкор кардани хатари эҳтимолӣ дар бар мегиранд, ки танҳо пешгуи Бонк дар бораи тағйироти дарпешистодаи бозор мебошанд, ки бо ягон дараҷаи эътимод пешгӯӣ кардан ғайриимкон аст.

33. ҲИСОБОТИ СЕГМЕНТӢ

Фаъолияти Бонк танҳо ба қарздиҳии тиҷоратӣ ва дигар амалиёти бонкӣ дахл дорад ва дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мутамарказ шудааст.

34. ҲОДИСАҲОИ БАЪДИ САНАИ ҲИСОБОТӢ

Ба ҳолати санаи интишори ҳисоботи мазкури молиявии Бонк дигар ҳодисаҳо ва ё додугирифти муҳим, ғайр аз дар боло овардашуда, рӯй надодааст, ки дар ҳисоботи молиявӣ тибқи СБҲМ 10 «Ҳодисаҳо пас аз давраи ҳисоботӣ» ошкор кардани онҳо зарур бошад.